

l'Estel
Bellavista,44
07240 Sant Joan

Telèfon
971 85 85 80
657 012 568

L'ESTEL

www.racocatalla.com/esteldemallorca
E MAIL estel@premsaforana.cat

AMB EL PATROCINI DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XXVIII. NÚMERO 653

15 DE JUNY DEL 2009

PREU: 2 €

CIUTAT DE MALLORCA

N'Antoni Serra i n'Àngela Càtari venen les seves hortalisses a la Plaça de Pere Garau de Ciutat. Són de sa Pobla. 971 540 308

En Miquel Gili ven hortalisses i ous de la finca es Molins de Llorito a la Plaça de Pere Garau de Ciutat.. 690 351 699

MANACOR

Fa 27 anys que en Francesc Enríquez de Galícia regenta el Bar Metropol al carrer Gabriel Lladrés,21 de Ciutat. Despatxa les especialitats gallegues. Plat del dia, 5 euróns, 971 244 079

Fa 2 anys que en Joan Febrer regenta la botiga Sa Bresca a la Plaça Enginyer Barceló,3 de Manacor. Te cereria i articles de regal. 971 550 375

Són els empleats de la botiga de productes zoosanitaris Can Leon a l'Avinguda des Parc,12 de Manacor. 971 559 043. N'Antoni Leon també te botiga al carrer de Manacor de Son Ferriol. 971 428 126

Roser, desfà de gust al Camp Nou

Roser, la concursant de Popstars que ja va delectar al Camp Nou en una interpretació de l'himne del Barça ara fa tres temporades, va tornar a impactar ahir al públic blau-grana amb una pneumàtica actuació. En la festa per celebrar la Copa d'Europa, la cantant barcelonina va aguditzar el nervi òptic de la concurrència, amb un vestit arrapat que desfeia les celles i aixecava baixos instints. Millor que el gol del Messi...

LA REVISTA DELS EMPRESARIS

PERE FELIP I BUADES

La lluita per la República

Mirant cap enrera, veiem que de molts d'anys amagant i deformant el concepte democràcia, les grans manifestacions contra la guerra i les contínues mobilitzacions obreres contra n'Aznar, veieren, altra volta, aparèixer les banderes republicanes i posaren a l'ordre del dia la lluita per la República. En la seva majoria són joves els que les enarboren, i no tenen dubte ni confusió, per a ells la Monarquia s'equipara a les penúries que pateixen cada dia... La confusió introduïda per intel·lectuals i dirigents dels partits i sindicats d'"esquerra" atribuint la desafecció dels joves per el "joancarisme" al seu desconeixement del franquisme, és una burda maniobra que se trasllada a tots els àmbits de la lluita política o

reivindicativa, essent especialment sonada en el terreny dels laïcisme.

Des del Govern ZP, alguns dirigents del partit Socialista, i altres sectors de l'"esquerra" s'intenta promoure un "laïcisme descafeïnat" que encaixi amb el règim monàrquic i amb el seu màxim estendard, la Constitució del 78, donant aparença d'aconfessionalitat a l'Estat. Aquesta corrent tracta d'imposar-se des de la Unió Europea, primer de manera legal des de la "Constitució Europea", i llavors de manera tàcita com fa en Sarkozy promulgant lleis que limiten la separació entre l'Església i l'Estat.

No obstant això, ens trobam que mentre el Govern ZP incrementa la finançació de l'Església més que n'Aznar, sorgeixen con a bolets associacions o altres col·lectius dirigits per coneguts afiliats i fins i tot càrrecs públics del

PSOE que reivindiquen un laïcisme real. Uns tracten d'influir en el seu propi partit a fi que canviï la seva política clerical, altres intenten duu el moviment laicista que creix per minuts al terreny sense sortida de les institucions vigents. I tot això enmig d'una ofensiva de destrucció de l'escola pública exigida per la Unió Europea i que el Govern ZP imposa a la seva pròpia base social.

Una vegada més se planteja la pregunta: és aquest un règim democràtic? No, entre altres coses perquè no hi ha separació entre la religió i l'Estat.

Fa 78 anys, un 14 d'abril, que se dugué l'esperança a milions d'obers i camperols que amb la proclamació de la República sentien arribar l'hora de que s'atenguessin les seves necessitats que partien de la misèria i la marginalitat. El repartiment de la terra, els salaris necessaris, la educació per a tots, la salut en la malal-

tia eren reivindicacions senzilles que eren esperades com un dret negat durant segles.

El record d'aquells dies se fa amarg quan la traïció dels dirigents de les organitzacions obreres alineades en el Front Popular va produir la derrota i la frustració de les esperances enterrades i sotmeses sota el mantell d'una llarga dictadura.

La dictadura va dur més mort i més misèria, assentà el control de l'Església sobre la vida pública i la dels terratinents sobre l'economia, és a dir, la contrarevolució. Aquests privilegis s'han mantingut fins avui, no sols la Monarquia ha succeït a la dictadura i el seu caràcter il·legítim, sinó que les lleis emanades d'ella mantenen els privilegis i van destinades a seguir frustrant les necessitats de la majoria.

La República en l'Estat espanyol és sinònim de laïcitat, d'emancipació obrera, de

drets socials i democràtics, i avui, se fa més necessària que mai. Cal assenyalar el paral·lelisme amb la crisi capitalista del 29, com els treballadors prengueren en les seves mans l'organització de la societat a fi de crear un futur per a les seves famílies, com s'enfrontaren de manera decidida a l'Església, als capitalistes i terratinents, a fi de defensar els seus drets conquerits.

Reivindicar avui la memòria històrica no és sols un exercici per a reparar les ferides. La anulació dels judicis del franquisme no sols significa reparació, també significa reivindicar la lluita i els seus motius que foren irrenunciabls.

Visca la República, visca els drets dels treballadors i els pobles.

QUIM GIBERT

coautor d'*Identitats. Convivència o conflicte?*

La tardor de 1995 vaig passar un mes i mig al Índia. Fou un recorregut bàsicament per l'oest d'aquesta península anant de nord a sud. A l'equador del viatge, vaig anar a raure a Ahmadabad, la ciutat índia més sorollosa i bruta que vaig conèixer. Els semàfors eren inexistents i el trànsit tan caòtic, que no resultava gens fàcil travessar el carrer que vorejava l'estació de trens, un dels més concorreguts. Per postres, instants abans, a la guixeta de compra de bitllets, una senyora havia pretès amb una empena desplaçar-me de la cua i ficar-s'hi ella. Però Ahmadabad era el pas previ

per arribar a una ciutat força més petita, Anand, on vaig ser acollit quatre nits en una missió de jesuïtes. Només passar la porta i flairar una sopa casolana, que provenia del menjador, em vaig sentir al setè cel. Arribava amb una carta de recomanació del Sr. Salvador Galícia Espitia, un fragatí destinat des del 1953 en aquest punt de l'Indostan. Les dates del meu periple asiàtic van coincidir justament amb unes vacances del pare Galícia a Fraga. De fet, fou el darrer camí que va trepitjar la seva vila natal. I, per tant, no vaig tenir el goig de conèixer-lo en persona. Els altres membres de la Companyia de Jesús, gairebé tots navarresos tret d'un aragonès, em van mostrar durant uns dies la ingent tasca feta en aquest país, tot i que els primers a establir-se en

aquest lloc, ara fa més d'un segle, foren missioners alemanys i, posteriorment, missioners catalans. La traducció de la Bíblia al gujarati, llengua territorial que el grup de missioners actual dominava amb fluïdesa, era una de les iniciatives de les quals estaven més orgullosos. Per això, la comunitat religiosa disposava d'una impremta per difondre la versió en gujarati d'aquest llibre sagrat. La gent d'església de la Fraga d'avui, en canvi, ignora el bellíssim català d'aquests topants, en els oficis i altres activitats religioses. Ben mirat, Jesucrist mai va deixar de parlar en arameu, la seva llengua materna, malgrat que Galilea estigués sota control de Roma i el llatí fos la llengua imperial.

Tornant al germà Salvador Galícia, la mà d'aquest i de

l'equip amb el qual treballava van fer possible la creació d'una escola dedicada a la pagesia i de diferents explotacions agrícoles i ramaderes. Això explica el prestigi que el de Fraga es va guanyar en aquelles latituds.

Arran de la seva mort, el febrer de 2008, el jesuïta i amic Saül Abril destaca, però, que la principal motivació del pare Galícia era fer costat als més humils, en qüestions de salut, estudis, reparacions domèstiques... Al capdavant, aquesta ha estat una de les prioritats de les missions de la Companyia de Jesús. Segons Abril, la del Sr. Salvador Galícia fou una vida extraordinària, tenaç, lliurada als altres: «va posar tota les seves forces, intel·ligència i capacitat al servei de la gent pobre».

Assaborint la sopa del pri-

mer dia a la missió, vaig tenir la sensació que l'escena d'aquell dinar pareixia extreta d'una pel·lícula: estava entaulat còmodament en companyia d'una dotzena de persones grans, alguns amb sotana i barba, com s'hi m'haguessin embotit en el túnel del temps. I és que les poques vocacions que han desvetllat tantes dècades de presència jesuïta a l'Índia, és quelcom que preocupava a la comunitat d'Anand. Això contrastava quan, acudint els festius a la missa de migdia, l'església de la missió s'omplia de gom a gom i tothom seguia entusiasmat els cànecs i altres gestos participatius de la cerimònia. Però la repercussió entre els que es convertien al catolicisme era mínima. L'espiritualitat índia segurament també és inescrutable.

Vida de Salvador

BERNAT JOAN I MARI

Millores necessàries per a construir Europa

Fa la impressió, des de fa uns pocs anys, que el procés de construcció europea s'ha ral·lentit. Fins i tot s'apunta, amb bones dosis de raó, que s'està produint una certa paràlisi, que podria provocar, amb poc temps, una crisi de grans dimensions. Certament, seria una llàstima, perquè la construcció europea constitueix un procés (inacabat, per descomptat) d'èxit. Ja seria un èxit el fet d'haver aconseguit que haguem passat sis dècades i mitja sense organitzar cap guerra de grans dimensions (tot i que no vàrem poder evitar, segons sembla, o no es va voler des d'allà on es podia, la vergonya dels Balcans). És encara molt més exitós haver aconseguit, amb mig segle llarg de treballs i afany, anar construint políticament la Unió Europea, és a dir, anar donant forma política a Europa.

Això és ja, a hores d'ara, un gran èxit, del qual no sembla que les masses en siguin especialment entusiastes. Ara bé, fan falta alguns retocs, algunes millores del tot necessàries perquè l'èxit sigui encara més esclatant, i, sobretot, perquè, en comptes de sobrevenir la paràlisi i la crisi, passem de la crisi a uns nous horitzons en la construcció de l'Europa política.

En primer lloc, la Unió Europea s'hauria d'obrir a necessàries ampliacions interiors. Pensem que, durant aquests darrers anys (no ens n'anirem més endarrere de cinc anys), hi ha hagut tota una sèrie de nous estats que han ampliat la Unió: Polònia, Txèquia, Eslovàquia, Eslovènia, Hongria, Estònia, Letònia i Lituània hi varen entrar l'any 2004. I Bulgària i Romania en formen part des de fa dos anys. D'altres estats, com ara Croàcia i, una mica més endarrere, Albània o Montenegro, també avancen en aquesta direcció.

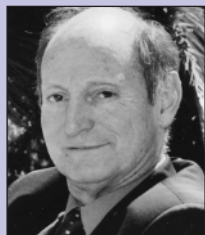
L'ampliació exterior és òbvia, i continuarà fins que anem de l'Atlàntic al Mar Negre i de Gibraltar al Cercle Polar Àrtic (que ja hi anam). Ara ens fa falta que Europa s'obri a una ampliació interior, tal i com teoritzava l'enyorat MacCormick. És del tot necessari que les nacions (fins ara) sense estat de la Unió Europea puguin tenir accés directe als òrgans de decisió de la Unió. Sense presència directa d'Escòcia, del País de Gal·les o dels Països Catalans, Europa es troba mancada, i el procés de construcció política d'aquesta unió ranqueja.

Al costat de l'ampliació interior fa falta una política exterior unificada. Una de les grans febleses que ha mostrat i mostra, contínuament, la Unió Europea és la manca d'una política exterior unificada. Per aquesta causa, i abans ens hi referíem, Europa no va poder jugar cap paper determinant (ni tan sols positiu, de mitjanceria) en la Guer-

ra dels Balcans. Mentre per a uns predominava la consideració democràtica (Alemanya, Regne Unit, països nòrdics...) per a d'altres tenia més pes la raó d'estat (França, Itàlia, Espanya...). Europa no es va poder enfrontar al terrible conflicte balcànic amb una veu única. Sí que, en canvi, va mostrar un símptoma d'allò més positiu a l'hora de posar condicions per a la independència de Montenegro i, aconclertes aquestes condicions, reconèixer immediatament la novada república, l'any 2007. Però ben aviat es va tornar a caure en el més pur estatisme i, en el cas de l'Estat espanyol, en un ridícul colossal: mentre la majoria d'estats de la Unió Europea (entre ells, el Regne Unit, França, Alemanya i Itàlia) reconeixien la independència de Kosovo, l'Estat espanyol s'arreglerava amb Bulgària o amb Eslovàquia, i no la reconeixia. Avui encara Espanya no ha

reconegut la nova república balcànica.

No comptar amb una veu pròpia pel que fa a la política exterior accentua la feblesa d'Europa com a actor a l'arena política internacional. Pensem que el món del segle XXI es configura a partir d'una multilateralitat restringida a unes poques potències que decideixen moltes coses: els Estats Units (la primera potència mundial i la més influent políticament, sense cap dubte), la Xina (cada vegada més poderosa i amb més influència, tant a l'Àfrica com a Amèrica del Sud), l'Índia (la democràcia més gran del Planeta Terra) i, cada vegada més, Rússia (refeta ja de la depressió post caiguda del comunisme). En aquest context, Europa hauria de tenir una veu única per a les relacions internacionals, si no vol ser un escaquer de batusses entre les potències que realment compten.

PERE FELIP I BUADES

Defensem les pensions públiques

situat el deute públic mitjà de la UE en el 200% front al 63% actual".

Segons Almuina, serien necessàries *"una reducció del deute i noves reformes en els sistemes de pensions i de salut"*. És a dir, retallar tant les pensions com la sanitat pública.

A qui defensen els endevinaires? Tots proposen la mateixa alternativa a les pensions públiques: els fons privats de pensions, que segons ells garanteixen pensions futures.

No obstant això els fets posen en entredit la credibilitat d'aquests enemics de les pensions públiques. Per exemple, els fons de pensions xilens, exemple de la privatització de les pensions (que se feu durant la dictadura de Pinochet), acumulaven el 21 de setembre passat pèrdues de 20.000 milions de dòlars.

En l'Estat espanyol, la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) ha xifrat en 56'5 milions d'euros la exposició dels fons de pensions espanyols a l'estafa de Bernard Madoff. Entre els afectats, els pensionistes de Telefónica. És que posar les pensions en mans dels estafadors és el que defensen Ardoñez i Almúnia?

Però, sense incloure el perill d'estafa, la rendibilitat acumulada en 2008 pels Fons de Pensions d'Espanya, fou d'un -8,5%. I segons un estudi de la Universitat de Navarra, sols 2 dels 170 plans de pensions amb 17 anys d'història tingueren una rendibilitat superior als bons de l'Estat. Segons els autors de l'estudi *"el resultat global dels fons no justifica en absolut la discriminació fiscal a favor dels mateixos. En molts cassos, els inversors perderen la desgravació perden la fiscal amb*

la que l'Estat els va induir a invertir en fons de pensions en menys de 5 anys (via comissions i ineficiències en inversió i gestió)".

¿Qui es beneficia d'aquests fons de pensions que defensen amb tanta vehemència el Banc d'Espanya (institució subsidiària del Banc Central Europeu) i la Comissió Europea? Els administradors dels fons, que són quasi sempre Bancs i Asseguradores. El negoci és fabulós: el 31 de desembre de 2007, 10'4 milions de participants tenien un patrimoni de 866 mil milions d'euros en 3.185 plans de pensions. Sols el 2007, les comissions cobrades pels gestors dels fons foren 10.000 milions d'euros.

Que ha de fer el Govern?

Les pensions públiques són la única protecció dels treballadors contra la misèria en la

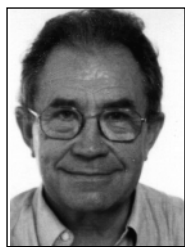
vellesa. És responsabilitat del govern defensar-les. En primer lloc, garantint el futur de la Seguretat Social, eliminant les bonificacions de milers de milions als empresaris per diferents motius. Sols el 2008 han deixat d'ingressar a la Seguretat Social 3.000 milions d'euros les empreses. En segon lloc, confiscant els beneficis abusius dels gestors de fons de pensions per dedicar-los a la Seguretat Social.

És necessari trencar amb les mesures acordades en el Pacte de Toledo de 1995 que se revisen en una comissió parlamentària i que van en la direcció de retallar les pensions, augmentant el període necessari pel seu càlcul, allargar l'edat de jubilació i afavorir els plans privats de pensions.

UGT i CCOO han d'exigir al govern que no toqui les pensions.

Els endevinaires anuncien un dia si i l'altre també la *"imminent fallida"* de la Seguretat Social i exigeixen retalls de les pensions i endarrerir l'edat de jubilació. Després del Governador del Banc d'Espanya, Miquel Àngel Ordoñez, han estat els Comissaris Europeus Joaquín Almunia (Assumptes Econòmics i Monetaris) i Wladimir Spidla (Ocupació i Assumptes Socials) els qui anuncien la *"fallida de les pensions el 2050"*.

Almunia i Spidla han arribat a anunciar la fallida de totes les comptes públiques. Segons ells, *"l'augment del cost de les pensions, despeses sanitàries, dependència, desocupació i educació, degut a l'envelliment*

ALEXANDRE PINEDA I
FORTUNY

Qualsevol concepte de vida, ens és respectable. Ens encaterina la bellesa de les dones, els homes vivim subjugats pels trets de la fisonomia, rostre de faccions dolces, la perfecció de la faç, la vivesa dels ulls, el gruix preciós dels llavis i les corbes del cos, tot un espectacle de formosor, de perfecció que ens acompanya durant tota la vida. Les dones viuen entusiasmes per els homes bells i fornits. Volem fer salts caòtics en aquest article saltant de conceptes plaents a esfereïdors. De la poesia excelsa, a les brutalitats de les guerres i les salvatgies de l'home. Dels múltiples nodriments vitals que ens dona l'existència, a l'exercici de les anihilacions sistemàtiques per raons de dominació política, econòmica, cultural. De la llibertat de persones i pobles al colonialisme.

Anirem cap al comissari polític del franquisme com director general de "la Caixa" Enrique Luño de Peña, del 1939 fins al 1975, que va servir per apuntalar i sortir de situacions de fallida a institucions bancàries espanyoles. Del creixement econòmic català gràcies a l'esforç d'homes i dones per llur enginy i treball, durant moltes generacions, al pur saqueig d'aquests beneficis per mantenir

les classes passives espanyoles. De la biòtica catalana (pertanyer a la vida en plenitud), referint-nos a la vitalitat de la feina. A la abiòtica (desproveïts de vida) a l'estil de mancats, nuls d'iniciativa de treball dels espanyols. De la biòtica a l'abiòtica, de la salut a la malaltia, del blanc al negre del crepuscle matinal al nocturn, servit l'aiguabarreig continuarem per d'altres viaransys.

Per on enfocarem la memòria històrica, sabrem tot d'una, l'afinitat ideològica i política de l'interlocutor. Si hom és un turc defensor de l'actual estatus quo, negarà el primer gran genocidi del segle passat, durant la que anomenen primera guerra mundial. Van ser un milió i mig d'armenis deportats pels turcs cap als deserts de Síria, exterminats als seus pobles o pel camí, deixant extensions de cadàvers i d'ossos al sol, i encara no reconeguts com a víctimes a Turquia, sense ser dignes de memòria. Turquia vol estar, i la volen a la comunitat europea, i el primer que hauria de fer aquesta és un acte de reconeixement del genocidi abans d'obrir-los la porta (podrien seguir amb el mètode als que són a dins, i feina tindrien tots, no sé si n'hi ha cap net de culpa). Què som-hi?: Fem un protocol de confirmació i d'adhesió per ser membre de la comunitat europea?, que els estats facin una demostració de democràcia, currículum imprescindible per ser-hi, es disculpin dels genocidis històrics i alliberin a les

nacions que tenen ocupades i exprimides en tots els vessants!

La història és un còctel per emborratxar-se sinó es pren amb assossec i força analítica. A Rússia, no és digne de memòria el gran exili blanc després del 1917, ni l'Holocaust a Ucraïna els anys trenta que va fer quatre o cinc milions de pàgines morts, que els tenien catalogats com a contrarevolucionaris. I encara és més oblidada la deportació en massa dels pobles del Caucas després de la dita segona guerra mundial. De la destrucció dels jueus si en parlem, l'Holocaust com a emblema absolut, el mal total, l'horror d'una idea d'inhumanitat. Malgrat tot hi ha qui ho dubte, com un bisbe integrista, que el Papa catòlic deixa sa i estalvi. També uns "insignes intel·lectuals" que ho rebaixen al nivell de qualsevol altre excés. Res més perillós que la ignorància sincera i l'estupidesa obsessiva. Hi ha barreres mentals més importants que les fronteres polítiques que han marcat els estats. Nosaltres els catalans patim el regne espanyol, ja són deu Borbons que hem hagut de suportar, Espanya, (l'antic regne de Castella), sempre ha volgut liquidar-nos, ara en ple segle XXI, els sembla que poden fer-ho. És feina nostra, un cop més, impedir-ho, com a bons cosmopolites que tenim una concepció democràtica del món.

Espanya i democràcia, ens les presenten com a pleonasme, però no en són, no es reforcen el conceptes entre ells, no són

redundància. Són dos conceptes que n'han fet una frase, però són termes antagònics -formen oxímoron- amb ella continuen volent liquidar-nos, ens manen, ens insulten, creen odi entre el seu propi poble contra nosaltres a base de difondre mentides profundes, l'exterminacionisme és el seu gran delit, la seva morbositat és patològica i psicòtica, de les armes, a la creació d'opinió total malaltissa mancada absoluta de raó, fabriquen el consens i el pensament únic. Tanmateix homes i dones se'ls creuen, és la creació de la guerra simbòlica, atansats, molt a prop de la confrontació. A betzef, abundantment, trobareu al nostre poble, una secular indolència i fins i tot un preocupant auto-odi, (és la por impregnada als nostres gens de fa generacions, recordem sense saber-ho, sense consciència, les bombes antigues i modernes caigudes sobre les nostres ciutats i pobles).

Hem anat a casa dels veïns, barrejats amb tothom, mai els mateixos, ara aquí, ara allà. Ara toca parlar de l'efecte de la societat espanyola, en permanent atenció a l'estat d'opinió de la catalana. Durant l'època de Franco l'odi a tot allò català, no es manifestava a la societat civil d'una manera tan evident com ara en "democràcia". En el temps de la dictadura, la continua i molt dura repressió, fins arribar a les execucions més enllà del 1950, sumeu-hi la censura, tota mena de controls. Aquest combat i la sang vessa-

da va calmar-los qual vampirs assadollats. Pensaven o es feien aigües davant de la que creien claudicació absoluta. Ara la presència ben viva de la catalanitat, els té descontrolats de nervis, els té histèrics, cada dia han de mobilitzar-se, creant a cuita-corrents, velles opinions amb aparences noves per mantenir la ment i la veu popular dins del seu redós.

Romandrem en el sector de concepcions de vida que ens impedeixin la rigidesa, serem àgils eclèctics, oberts i disposats a emprendre camins cap a horitzons de futur plaents, no serem ni estúpidament egoïstes, ni cecs davant de les atrocitats antigues i actuals. No serem adustos, aspres amb ningú, la nostra alegria la compartirem, perquè és l'efecte vital del nostre viure, que en un afer col·lectiu va camí de la democràcia, el gran esclat de la llibertat, aquesta, gran avara encara no la coneixem, com el poema: Sabent-nos enamorats / hem viscut la teva imatge en el temps / llibertat, llibertat.... La tenim a l'abast, amb ella el nostre poble mà a mà, jorn a jorn viurà en plenitud, els fills a escoles modernes i ben dotades, els serveis assistencials hospitalaris adequats i amb tots els avenços tecnològics, els nostres avis ben atesos, aquesta concepció l'aconseguiem amb la Independència, deixarem enrere un regne espanyol retrògrad, i lladre impenitent.

El PP-PSOE i la justícia colonial neofranquista envesteixen contra l'euskera

El Tribunal Superior de Justícia del País Basc (TSJPB) ha suspès cautelarment el contingut dels articles dels decrets d'Educació Infantil i Batxillerat que estableixen l'euskera com a principal llengua vehicular a l'ensenyament a Euskadi. Els dos decrets van ser aprovats a la fi de la passada legislatura per l'anterior govern basc, quan el Departament d'Educació estava en mans d'EA. Les dues normes van ser impugnades per la Plataforma per la Llibertat d'Elecció Lingüística. És la primera decisió judicial que es pren en

aquest àmbit des de l'arribada al poder dels socialistes amb el suport del PP. La sala contenciosa administrativa del TSJPB ha estimat parcialment el recurs de la Plataforma per la Llibertat d'Elecció Lingüística i ha accedit a la part en què se sol·licitava suspendre de forma cautelar, abans de pronunciar-se sobre el fons del recurs, els continguts dels decrets que estableixen l'euskera com a llengua preminent a l'ensenyament. La resolució judicial recorda que el nucli central de l'argumentació del recurs "se sosté

en l'al·legació que el precepte vulnera el dret dels pares i tutors dels menors, o, en el seu cas, de l'alumne, a l'elecció de les dues llengües oficials en què han de rebre l'ensenyament els seus fills, amb la única restricció de l'obligatorietat de l'ensenyament de la llengua oficial que no hagi estat triada". Així mateix, el TSJPB indica que els recurrents argumenten que "una immersió lingüística en el cicle inicial atemptaria al principi de respecte del lliure desenvolupament de la personalitat que duu a l'exigència de la llen-

gua materna", per la qual cosa "de no suspendre's el precepte s'estaria habilitant i legitimant els poders públics per conculcar un dret fonamental". També es diu que l'administració no s'oposa a la suspensió cautelar del contingut de l'article que estableix que "l'euskera serà la principal llengua vehicular en l'àmbit escolar". Per aquest motiu, la sala estima que "procedeix accedir a la suspensió interressada, en aquest aspecte, sense necessitat de major

argumentació, davant la conformitat de l'administració".

Nota de la redacció: Ja veieu com les gasten els partits espanyols PPPSOE. Traïdors els qui els votin. Més traïdors els qui se presenten a les llistes.

Reproduït de
www.e-noticies.cat

Crònica - Euskal Herria

L'independentisme basc també busca un “triplet”

En termes futbolístics, i des de la perspectiva sobiranista, a Euskal Herria la Copa seria superar la Llei de Partits, guanyar la Lliga podria comparar-se amb construir una alternativa abertzale a l'esquerra del PNB, i la Champions passaria per forçar a l'Estat a buscar una sortida dialogada, pacífica i democràtica al conflicte basc amb el suport de la Unió Europea.

Arnaldo Otegi està treballant per aconseguir aquests tres objectius, i la irrupció de la candidatura Iniciativa Internacionalista en la campanya de les europees és la primera passa per aconseguir-los.

Pel que fa a les il·legalitzacions, segons Otegi, “si els partits polítics que es reclamen bascos, i fins i tot abertzales i alguns d'esquerra, haguessin tingut el mateix compromís i la mateixa valentia política que Ini-

ciativa Internacionalista, segurament la Llei de Partits hauria desaparegut fa molt de temps.” El dirigent independentista dona una gran importància a la llista encapçalada pel dramaturg Alfonso Sastre perquè és una oportunitat “per donar alè a l'esquerra abertzale i mesurar la seva força”.

Aquest és el propòsit immediat, mentre que el segon el fixa a curt termini. Otegi anuncia que la pròxima tardor s'intentarà posar en marxa el que ja es coneix com a “pol sobiranista”. El plantejament és articular, per sobre de sigles, un bloc fort i potent abertzale i d'esquerres –independentista cent per cent– que superi en número de vots al PNB. L'objectiu d'aquest sorpasso dins de l'àmbit del nacionalisme basc és treure al PNB el timó de la interlocució amb l'Estat per evitar noves apostes autonomistes que no condueixen enlloc. El nou bloc

independentista popular –integrat per Batasuna, Aralar, Eusko Alkartasuna, les bases independentistes del PNB i els sindicats ELA i LAB– plantejaria un pols, un enfrontament democràtic amb els poders espanyols per forçar el reconeixement del dret d'autodeterminació del poble basc. Una estratègia que ETA sabia acompanyar silenciant les armes.

Les converses per conformar aquesta alternativa independentista ja fa mesos que han començat però encara no s'ha pogut tancar cap acord. Els recels d'Aralar i la crisi interna d'Eusko Alkartasuna són només alguns dels obstacles que, de moment, afronta aquesta opció. Però el “pol” ja s'ha començat a perfilar. N'és una mostra la vaga general convocada a Euskal Herria pels sindicats abertzales el passat 21 de maig.

El partit està obert i, segons

Otegi, “l'esquerra abertzale vol jugar la segona part d'aquest partit que no va acabar en l'anterior procés de diàleg i de negociació, per aconseguir un acord que estabilitzi una situació de pau justa a Euskal Herria.”

La segona part del partit encara trigarà en disputar-se. Arnaldo Otegi ha de formar un

equip nou –el bloc independentista– i l'adversari –el govern del PSOE– hores d'ara no està disposat ni a escalfar per la banda i, menys encara, a saltar al terreny de joc. Mentrestant, sola al centre del camp, la pilota –el procés de pau– espera a que algú es decideixi a donar el primer xut.

Esperit d'imposició

Per a algunes mentalitats obtuses, la llengua catalana pot ser objecte d'“imposició” als Països Catalans. Per a aquestes mateixes mentalitats, el català no és una llengua que s'aprenui i que s'ensenyi, que s'usi per comunicar i per crear, que serveixi per viure i per estimar, sinó, senzillament, un objecte d'“imposició”. Quan es proposa ensenyar català com a element d'integració dels reclusos a les presons, un d'aquests diaris anuncia que “s'imposarà” el català a les presons, quan s'estableix el català com a llengua vehicular de l'educació s'afirma que s'“imposa” el català a l'educació... i així successivament. El català no s'ensenyava, s'aprèn, s'usa, s'estima, es difon, es divulga, s'estudia, s'analitza... sinó que, senzillament, per a aquesta gent extremadament obtusa, s'“imposa”.

No deu tenir res a veure amb cap voluntat d'imposició, emperò, que es desplacin el president d'una secció local del

PP d'Àlaba, la batlessa menys votada de la història d'Europa (també del País Basc), Rosa Díez (líder d'un partit espanyolista jacobí), Albert Rivera (diputat espanyolista al parlament de Catalunya) i d'altres personatges destacats de fora de les Balears a Mallorca per participar en una manifestació en contra de la normalització de la llengua catalana. Se suposa que nosaltres imposam el català a casa nostra, ens autoimposam la nostra llengua vaja; però gent venguda d'Àlaba, de Madrid, de Sevilla, o de qualsevol lloc de la “pell de brau” a Mallorca per protestar contra la política lingüística del govern de les Balears, ni imposen res ni tenen cap esperit diguem-ne autoritari o poc democràtic.

Que el Parlament de les Balears i el govern de les Balears prenguin les disposicions necessàries per fer efectiva l'oficialitat de la llengua catalana (el català és la llengua oficial i pròpia de les Balears, segons l'Estatut d'autonomia,

cosa que els “constitucionalistes” no poden oblidar i reclamar-se constitucionalistes al mateix temps; no es pot ser constitucionalista rebutjant part del bagatge constitucional) se suposa que és una “imposició”. Però que una minoria de dues mil cinc-cents persones (a tot estirar), vingudes en bona part de les Espanyes continentals, pretenguin carregar-se la nostra política lingüística, aquella que hem establert democràticament, deu ser un acte de llibertat i de democràcia.

L'episodi de Mallorca em recorda una mica aquell episodi dels Papers de Salamanca, fruit de l'espoli de la guerra del 36-39 en què s'esgrimien tot tipus de consideracions a l'hora de voler-los mantenir en un sol museu (unitat de museu, qüestions de classificació de documents...), fins que aquell Torrente Ballester es va despenjar amb el que realment volien dir: els papers havien de quedar a Salamanca perquè els franquistes havien guanyat la guerra i, per tant,

tenien dret al botí consegüent. Idò igual! Que si “nuestras lenguas nos unen”, que si estam en contra de la imposició lingüística, que si volem bilingüisme, etc, etc, però allò que hi plana claríssimament és el “justo derecho de conquista”. Com que les tropes de Felip V varen conquerir Mallorca (i les Pitiüses), s'ha acabat el bròquil. Això és d'Espanya, perquè Espanya ho va conquerir. I per això els súbdits de les Balears s'han de sotmetre i parlar espanyol, perquè adoptar la llengua de l'amo constitueix un dels actes més evidents de submissió.

Per tant, ni drets individuals, ni equilibri entre llengües ni voluntat democràtica ni res de res: senzillament, el que tota aquesta bona gent vinguda d'Espanya (i mitja dotzena de mallorquins que els acompanyaren) volen és la nostra submissió, la nostra claudicació, que callem o que parlem la seua llengua. Perquè com deia aquell compatriota seu, a les acaballes del

segle XV, “siempre fue la lengua compañera del Imperio”.

Per què han focalitzat l'atac a Mallorca? També és ben clar: perquè, de les zones on la llengua catalana es troba en una posició més feble, les Balears són, ara mateix, l'únic lloc on el govern pretén recuperar una mica l'ús de la llengua catalana. Quan un govern autònom ho intenti a València, aleshores tota l'artilleria es concentrarà contra el País Valencià. Estracta d'atacar, tan durament i sistemàticament com sigui possible, el flanc més dèbil. Segur que Díaz, Rivera, els caps locals de Falange, Delgado i la resta d'acompanyants tenen alguna noció d'estratègia militar. Llàstima que siguem al segle XXI, que la partida es jugui al camp de la tecnologia i que el català compti amb el Parla.cat, un dels millors entorns per aprendre una llengua en línia que avui existeixen al món.

Bernat Joan i Marí

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. XV LLIBRE

(Les lluites del segle XXI)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Sa Pobla i el cinema en els anys cinquanta i seixanta (III)

Seria completament impossible detallar en un breu capítol la importància de les pel·lícules que, en la infància, varem veure en el “Cine Montecarlo”. En record moltes, d’una importància cabdal en la formació cultural d’un adolescent mallorquí dels cinquanta

Seria completament impossible detallar en un breu capítol la importància de les pel·lícules que, en la infància, varem veure en el “Cine Montecarlo”. En record moltes, d’una importància cabdal en la formació cultural d’un adolescent mallorquí dels cinquanta. Ara mateix, per donar una idea al lector voldria recordar el primer Fellini (sí, heu llegit bé: Fellini en els anys cinquanta a sa Pobla!). Es tracta d’un film (*Las noches de Cabiria*). En ple domini dels més impressionables films del feixisme i del nacionalcatolicisme, cansats d’insulses espanyolades, avorrits de la beneïda de les pel·lícules pseudofolkloriques, veure (malgrat que per l’edat no els acabessin d’entendre a la perfecció) les primeres obres de Fellini ens obri la imaginació a noves percepcions, a espais fins aleshores no imaginats que ampliaven la nostra sensibilitat, les innates capacitats per a la poesia i la bellesa que tenen tots els infants.

Aquest primer film de Fellini vist l’any 1957 ens permeté conèixer ja per sempre, per a tota la vida, la qualitat indiscutible del gran director italià i, fer-ne un seguiment de la seva posterior evolució. Amb el temps, deu anys més endavant del que anam explicant, poguérem conèixer -en el Cine Club Universitari, en la filmoteca de París i de Barcelona- els primers treballs fets conjuntament amb Rossellini o amb Lattuada. Aleshores -parl de 1967- copsàvem la importància de les obres inicials del director italià: *Luces de variedades* (1950); *Los inútiles* (1953); *La strada* (1954); *Almas sin conciencia* (1955) i *Las noches de Cabiria* (1957). Més endavant esdeveníem fidels admiradors d’obres cabdals de la cinematografia mundial com *La dolce vita* (1960), *Fellini Ocho y medio* (1963) o *Giulietta de los Espíritus* (1965).

Altres films que ara em vénen a la memòria són aquell gran relat cinematogràfic de Jules Dassin (*Rififi*) i, sobre tot el primer gran impacte produït per la presència en la pantalla de la inoblidable Marilyn Monroe (*Niágara*, de H. Hathaway). Posteriorment, enverinats a fons per la seva màgica presència,

veuríem, extasiats, *Los caballeros las prefieren rubias* (de H. Hawks); *Cómo casarse con un millonario* (de Jean Negulesco); *Río sin retorno* (d’Otto Preminger); *Luces de candilejas* (de Walter Lang); *Bus stop* (de J. Logan); *El príncipe y la corista* (de Laurence Olivier); *Con faldas y a lo loco* (Wilder) i *El multimillonario* (de Cukor).

Hauríem de parlar igualment d’aquella estranya pel·lícula espanyola vista en el “Cine Montecarlo” (*Torrepartida*) que, amb una lectura intel·ligent (i aquí la família, el pare i l’oncle que coneixien a la perfecció tot el tema del “maquis” a la península) servia per a parlar d’una qüestió “tabú” en la España de la victòria: el problema de la resistència guerrillera antifeixista (el “maquis”). Però de tot això ja en parlarem més endavant, en propers capítols.

El meu primer “contacte” amb Fellini s’esdevé en el mes d’octubre del cinquanta-vuit quan s’estrena en el “Cine Montecarlo” de sa Pobla *Las noches de Cabiria* (rodada el 1957). En plena època daurada del nacional-catolicisme i de les pel·lícules de consum sense gaire qualitat artística, el xoc amb el cinema de Fellini va ser vertaderament impactant. De cop i volta, sense anar-ho a cercar, per aquelles estranyes circumstàncies de la vida i a conseqüència de les esclatxes que misteriosament s’obrien en plena dictadura franquista, ensopegàvem amb un altra classe de cinema. Abans d’aquesta estrena ja havíem anat a veure amb el meu oncle i el pare (que havien fet guerra amb els republicans) *Surcos* (1951) de José Antonio Nieves Conde; *Esa pareja feliz* (1951) i *¡Bienvenido, Mr. Marshall!* (1953) pel·lícules que neixen de l’estreta col·laboració entre Juan Antonio Barden i Luis Berlanga (que s’havien conegut en el Instituto de Investigaciones y Experiencias Cinematográficas -IIEC- creat el 1947). També record les estrenes a Can Guixa i Can Pelut de *Muerte de un ciclista* (1955) i *Calle Mayor*. Però aleshores jo era massa jove per a poder copsar els avenços, les ruptures que, dins del context de la dictadura i de la cinematografia oficial espanyola significaven els films abans esmentats.

Cal dir que, en aquell temps, a sa Pobla, malgrat es projectessin aquestes pel·lícules, ningú, excepció feta de la revista *Vialfàs* i dels comentaris d’Alexandre Ballester, es feia ressò dels fets que comentam, els quals, més o manco, passaven sense pena ni glòria per als repre-

sentats oficials de la dictadura. En aquella època que ara ens sembla tan llunyana, les estrenes que tenien vertadera repercussió social i eren fortament recolzades per tot el poder de l’església i el feixisme triomfant eren “espanyolades” del tipus *Marcelino, pan i vino* (1954); *Cerca del cielo* (on es veia com els “rojos” mataven sacerdots i bisbes)... Tot servia per la propaganda política i d’aquesta pretensió d’adoctrinament catòlicofalangista sorgiren engendres del tipus *Cerca de la ciudad*, *La guerra de Dios* o *Molokay*. Malgrat tots aquests experiments, l’“èxit” autèntic del cinema de propaganda catòlica esdevingué amb *El beso de Judas* i, sobretot, amb el film que dirigí Ladislao Vajda damunt un guió de Sánchez Silva, la famosa *Marcelino, pan y vino* protagonitzada per aquell inefable Pablito Calvo i que quan l’anàrem a veure al “Salón Montaña” va ser un èxit apoteòsic.

Posteriorment aquesta monstrositat, producte clàssic del “cine de niño” franquista, esdevingué visita obligada per als infants de les escoles pobleres i per als que ja anàvem a l’institut de la plaça del Mercat (Can Garroví). Els diaris de la *Falange* (i aleshores la premsa diària que no era falangista era de l’església) romangueren mesos i mesos lloant la “suprema direcció de Ladislao Vajda” i la “insuperable actuació del niñito Pablito Calvo”. El “niñito” per cert, acabà posteriorment en la “Legión Española”, fent de mercenari per a obscures forces reaccionàries a l’Àfrica i, més endavant va ser trobat venent droga per a diversos indrets del País Valencià. Misèria personal d’un pobre desgraciat que, quan va poder ser explotat per la indústria cinematogràfica franquista, ens era mostrat com a “exemple” a seguir per les generacions de la postguerra.

A Europa les pel·lícules d’alt valor religiós i humà eren productes que han passat a la història del cinema i algunes d’elles varen ser dirigides per genis de la categoria de Bergman, Dreyer o de Bresson. Sortosament per a la nostra autèntica “formació”, a començaments dels anys seixanta ja poguérem anar veient a Ciutat diverses produccions d’Ingmar Bergman. I aquí hauríem de ressenyar dues obres bàsiques del cine nòrdic i mundial i que significaren un sotrac perdurable en les nostres concepcions damunt el fet cinematogràfic. En referesc a *El séptimo sello* (1956) i a *El mantantal de la doncella* (1959). Posteriorment pogueren fruit d’obres mestres del

tipus *Fresas salvajes* (1957) amb aquella superba interpretació del vell professor feta per Victor Sjöström. Més tard Bergman ens continuà emocionant amb pel·lícules d’una maduresa especial com *El rostro* (1958), *Como en un espejo* (1961), *Los comulgantes* (1962), *El silencio* (1963), *Persona* (1966), *La hora del lobo* (1967), *La vergüenza* (1968) o *Una pasión* (1969). També caldria ressenyar, en aquesta mínima aproximació al cine de Bergman, el descobriment que significà per a nosaltres poder fruit del coneixement i de les interpretacions d’actors i actrius de la categoria d’Anita Björk, Max von Sydow, Gunnar Björnstrand, Harriet Anderson, Eva Dahlbeck, Ingrid Thulin i Bibi Andersson.

Però en l’“Espanya” franquista, en aquella sa Pobla de ben entrada la postguerra, era el temps del cine de novenes i de rosaris, de la mistificació religiosa més barroera que hom pugui imaginar

Però en l’“Espanya” franquista, en aquella sa Pobla de ben entrada la postguerra, era el temps del cine de novenes i de rosaris, de la mistificació religiosa més barroera que hom pugui imaginar. I, per tant, haguérem de patir la visió de pel·lícules del tipus *La mies es mucha*, *La manigua sin Dios*, *Misión blanca* i ja més endavant la “modernitat” d’infectes productes amb monja o frare com ho varen ser els sèries tipus *Sor Intrépida* o *Fray Escoba*.

Aquestes “espanyolades” juntament amb la “màxima” realització del cine del moment que va ser *El último cuplé* (1957), enlairada per tots els mitjans de comunicació del règim com a l’obra cimera de la cinematografia mundial eren, el nostre forçat aliment espiritual en uns moments on la televisió encara no havia arribat a sa Pobla i, per tant, el cine era l’únic entreteniment de masses (juntament amb el futbol) que distreia la gent de la misèria (cultural i política regnants).

Per això eren d’agrair els comentaris favorables damunt *Las noches de Cabiria* i de *Rififi* fets a la revista *Vialfàs* (concretament en el número del 15 de novembre de 1958). Era difícil la lluita cultural contra la podridura oficialitzada pel feixisme. Aleshores les coses no es podia dir d’una forma clara i llampant. Però entre línies es pot comprovar com era de complicat portar a la gent quelcom de no embrutidor, una casta de cine que ajudàs en el que fos possible a dignificar la persona, lluny dels fastos embrutidors

del clergat que havia beneït les matances de marxistes, nacionalistes i republicans. Pels comentaris de la revista *Vialfàs* de sa Pobla (1958) ens adonam com es provava de fer fracassar les estrenes de les pel·lícules que eren considerades “perilloses”. Deia la revista parlant de les dificultats de consolidar les estrenes d’un bon cine, de producte d’autèntica qualitat humana i cinematogràfica: “Si el público asistiera a la proyección de tales films atraído por sus auténticos valores, que son muchos, su sensibilidad no le hubiera permitido hundir en el olvido films realmente sensibles y llenos de ternura como el *Globo Rojo*, proyectado hace poco en el ‘Principal’, de producción francesa, o *El techo*, italiano, en el ‘Montecarlo’, o tantos otros que no han podido permanecer en la cartelera de espectáculos, por lo que a nuestra Villa se refiere, más de dos días”. I, després de ressenyar aquesta problemàtica, l’anònim comentarista de la publicació poblera, afegia, per a encoratjar els empresaris a no defallir en la seva provatura de dignificar les estrenes i el panorama cinematogràfic que arribava al nostre poble: “Sin embargo, reconocemos el interés puesto por los empresarios de nuestros cines, quienes, sin reparar en la parte económica, nos brindan la ocasión, de vez en cuando, de poder admirar tan interesantes películas, aún reconociendo que sólo son admiradas por una minoría de verdaderos aficionados”.

Aquest estiu he llegit i repassat un caramull de llibres de memòries (i també alguns poemaris) plens de referències al cinema

Aquest estiu he llegit i repassat un caramull de llibres de memòries (i també alguns poemaris) plens de referències al cinema. De cop i volta m’he adonat novament com moltes de les experiències cinematogràfiques dels anys cinquanta i seixanta que he narrat en *Temps i gent de sa Pobla* o en el poemari *Temps Moderns* són patrimoni comú de la generació d’escriptors dels anys setanta. Tot s’esdevingué amb la lectura de *Els ulls del falcó maltès*, de David Jou. David Jou comença el seu llibre amb un càntic al cinema, per a mi autènticament impressionant, que descriu amb exactitud la importància que tengué en la nostra formació (o deformació) la pantalla màgica, els jocs de llums i ombres en la foscuria d’aquelles antigues sales de projecció. El poema de David Jou diu així: “La teva llum ha estat per als meus somnis, / cinema, / el que la llum del sol és per als arbres: / creixement, estímul, energia. / De vegades, / ja no sé què he viscut, què he llegit, què he contemplat a les pantalles; / ja no sé ben bé on acabo jo / i on comencen les vides que he rebut en préstec / dels llibres i de tu. / Algunes d’elles han crescut esponerosament dintre de mi, / m’han fet més gran, m’han esculpit, m’han obert a més realitat. / Algunes escenes han estat -per a mi i per als meus contemporanis- / com icones del disseny, com cànons de bellesa, / com models del que podíem ser o desitjar, / i

n’hem calcat els gestos o cobejat els cosos. / Alguns personatges ens han acompanyat, / s’han introduït com éssers vius a les converses, / ens han representat en proeses enllà del nostre abast / i en patiments que no hauríem resistit. / Avui parlo de tu com qui parla d’ell mateix, / cinema, / com qui recorre i assenyala alguns racons d’una pàtria on ha viscut / -un territori immens per on podria vagar anys, / retrobant a cada pas la intensitat d’una presència”.

Després, no sé per quines estranyes circumstàncies de la ment (potser perquè havia d’enllestir la presentació de *Temps i gent de sa Pobla*), vaig començar a repassar *Les fites netes* de Damià Huguet, *Àlbum del temps. Memòries pobleres*, de l’amic Alexandre Ballester i aquesta joia de la nostra literatura, *Téntol: records d’un al·lot de d’abans del turisme*, llibre de memòries de Josep Cortès i Servera en que l’històric director de la revista *Flor de Card*, de Sant Llorenç des Cardassar, ens descobreix aspectes de la vida mallorquina dels anys cinquanta i seixanta que, sense l’ajut de la seva ploma i la seva memòria, s’haurien perdut de forma irremeiable.

Pere Orpí, autor del pròleg de *Téntol*, defineix molt encertadament els escrits de Josep Cortès com a una “prosa mengívola i transparent, plena d’agudeses i sensibilitat, i no exempta de qualque gota de fina i bonhomiosa ironia”. Jo afegiria a tot això que els vint-i-cinc capítols que formen aquesta obreta mestra són una aportació molt important a la nostra història més recent en el vessant de la història local. El llibre m’ha agradat moltíssim i he gaudit de la riquesa d’un lèxic que feia estona que no llegia.

L’empobriment del llenguatge en la societat de consum és una realitat prou coneguda. Josep Cortès ho explica en la seva “Presentació” (pàg. 5) quan diu: “el repertori de paraules que solem emprar habitualment no suposa més que un percentatge ínfim de la totalitat [del llenguatge], perdent, d’aquesta manera, una riquesa de matisos que possibilitarien una major expressivitat i comunicació”. I afegeix: “A més, hem arribat a un punt tan il·lògic que si un pretén parlar amb una mínima correcció, fins i tot sense emprar cultismes, pareix com si n’hagués d’estar un poc empegueït i exposar-se a ésser tractat de ‘lletraferit’ per aquells que no miren gaire prim a l’hora d’importar paraules foranes”.

Una de les primeres referències al cinema en els anys cinquanta i setanta la trobam en el capítol “L’església” (pàg. 17). Parlant de la censura del feixisme i del nacionatolicisme damunt les pel·lícules que arribaven a Sant Llorenç des Cardassar, Josep Cortès ens explica: “Una de les tasques de l’Església era la de vetllar per la salut moral dels feligresos, que en aquells temps se sobreentenia que érem tots els del poble, i és evident que una de les retxilleres per on es podia ficar la temptació era a través del cinema. Per això cada dissabte el rector posava un petit cartell dins el batiport de

l’església indicant la categoria de les pel·lícules que s’havien de projectar el cap de setmana, cartell que també figurava a l’entrada del cinema”.

Pel que ens conta l’amic Josep Cortès, les valoracions referents als “perills” de les pel·lícules eren semblants a tots els pobles de Mallorca. A sa Pobla el rector també feia la mateixa “anàlisi” (censura) del que es podia veure i no es podia veure a Can Guixa o Can Pelut, al “Salón Montaña” o al “Gardenia Club”. Els nivells de permissibilitat de la censura anaven des del número 1, (“Para todos los públicos”); al 2, (“Para menores”) i al 3, (“Para mayores”). Aquest “mayores” significava que el clergat vaticanista i franquista “insinuava” que tan sols podien comprar l’entrada els que ja tenien vint-i-un anys.

Altres “valoracions” eren encara més serioses. Anar a veure un film qualificat 3R et podria portar directament a l’infern. Les d’“anar a l’infern” eren precisament aquestes: les assenyades amb un 3R (“Para mayores con reparos”) i les “especials”, aquelles que la valoració clerical situava com a film “Gravemente peligroso”.

En el llibre *Clasificación 3R. El cinema a Mallorca* de Margalida Pujals i Manel Santana (Documenta Balear) i en les pàgines 89-91 podem trobar la primera circular del governador civil feixista Mateu Torres prohibint projectar pel·lícules que no haguessin estat censurades. L’ordre va sortir publicada en el *Boletín Oficial de la Provincia de Baleares* dia 24 d’octubre de 1936 i deia: “Siendo necesario ejercer la debida vigilancia sobre las películas que se exhiben en los cinematógrafos para evitar los estragos que en el público producen, especialmente en la juventud, de acordado ordenar a los Srs. Alcaldes no autoricen la exhibición de ninguna película que no haya sido censurada por su autoridad con la advertencia de que no se autorizarán ninguna película que por su fondo o forma se atente a la moral y a las buenas costumbres o se haga apología de robos, crímenes, forma de realizarlos, etc...”.

Cal dir que per a al·lotells de dotze o tretze anys totes aquestes valoracions sorgides de la sagristia eren summament suggerents. Tot plegat ens ensenyava a considerar tot el que era prohibit com a obres millors que les “espanyolades” permeses i autoritzades. Una pel·lícula espanyola “para todos los públicos” era això mateix: una espanyolada sense gaire cosa d’interès. Però que no arribàvem a imaginar davant un 3, un 3R o un “Gravemente peligrosa”!

Pel que diu en Josep Cortès en el seu llibre veig que a Sant Llorenç des Cardassar els encarregats dels cines del poble eren tan vius com els poblers i situaven de seguida a la porta del local la classificació de la pel·lícula “i no per evitar-se el tancament del local si compareixia una inspecció, sinó per fer propaganda de la pel·lícula! Que Déu els hagi perdonat”.

Un altre llibre d’obligada consulta per

a aquells que vulguin rememorar la història del cinema a Mallorca seria la utilíssima obra de Pujals i Santana que ja he citat. Com explica la nota de promoció de l’editorial: “Els autors d’aquest llibre analitzen a fons el cinema a Mallorca des del punt de vista social, descriuen la influència que va exercir sobre la mentalitat col·lectiva, retraten els seus consumidors, tant el simple espectador, sovint renovar, com el cinèfil més exigent, i presten una atenció especial a la funció acomplida per la fèrria censura franquista”.

A *Les fites netes* de l’enyorat Damià Huguet hi ha alguns capítols dedicats al cinema. M’han interessat especialment els titulats “Cinema blau” (pàg. 66) i “Tornen les sessions de cinema?” (pàg. 168)

A *Les fites netes* de l’enyorat Damià Huguet hi ha alguns capítols dedicats al cinema. M’han interessat especialment els titulats “Cinema blau” (pàg. 66) i “Tornen les sessions de cinema?” (pàg. 168). “Cinema blau” expressa una nostàlgia tan fonda per aquells horabaixes de cinema de quan érem infants com pocs escriptors crec que podem aconseguir. L’amor que tenia Damià Huguet pel cinema es troba aquí a flor de pell i cada línia del capítol traspua aquest amor infinit envers les màgiques ombres de la pantalla. Damià Huguet recorda fins i tot el color de les parets d’aquells cines de Campos, quan encara es respirava l’obscura i tèrbola densitat de la trista postguerra mallorquina. Diu Damià Huguet: “Però la veritat és que això de la blavor del cinema em commou, i molt més encara la subtilitat del blavet de les parets antigues, aquest encant subjugant que té tant a veure amb la infància, amb el perfum del color de la innocència, el to suau -i celestial- de tot un món ple de mites, al·lucinant, i decorat amb les més estrambòtiques imatges d’una fascinació tota tacada d’elements encisadors que, evidentment, no tenen el cor en aquesta pantalla blanca. Pura ficció cinematogràfica oberta a tots els somnis que pam a pam han creat el seu món”.

Aquesta màgia referent als cines de poble que tan a la perfecció ens descriu Damià Huguet a *Les fites netes* és ben idèntica a l’amor que traspua *Téntol* de Josep Cortès. En un bellíssim capítol titulat “El cine d’Allà Abaix” (pàg. 93) l’escriptor de Sant Llorenç des Cardassar diu, ple de nostàlgia per aquella època que ens marca tan profundament: “Un dels llocs que considerava més màgics era la cabina de les màquines, hàbilment manejades per Toni Parrino, que a vegades em deixava estar-m’hi una estona per veure la sessió a través d’un dels finestrans. La complicada trajectòria de la pel·lícula, que serpentejava des d’un rodet fins a l’altre passant per innumbrables rodes dentades i per enginyosos prismes que recollien la llum vivíssima produïda pels carbons, em provocava una fascinació que no vaig trobar a cap altre indret”.

Groenlàndia vota independentista

La coalició Inuit Ataqatigiit guanya les eleccions i s'encarregarà de desplegar el nou estatut, que reconeix el seu dret a l'autodeterminació

Agències

Nuuk.- La coalició independentista Inuit Ataqatigiit (IA) ha confirmat el que apuntaven tots els pronòstics i ha estat el guanyador de les eleccions parlamentàries celebrades dimarts a Groenlàndia, on ha aconseguit un 43,7 per cent dels vots i 14 dels 31 escons de l'Inatsisartut o Parlament Groenlandès. En segona posició ha quedat el fins ara governamental Siumut, socialdemòcrata, que ha aconseguit un 26,5 per cent dels vots i 9 escons.

La magnitud històrica del canvi polític a Groenlàndia certificat per les urnes ve donada pel fet que aquesta gran illa –de més dos milions de quilòmetres quadrats d'extensió i poblada per només 56.000 habitants– ha estat governada pel Siumut des que el 1979 es va aprovar l'estatut d'autonomia d'aquest territori pertanyent a l'Estat danès. Així mateix, el nou executiu serà l'encarregat de desplegar el nou estatut d'autonomia, aprovat el novembre passat i que reconeix el dret a l'autodeterminació d'aquest territori i que entrarà en vigor el proper 21 de juny.

Sobre el paper tant IA com Siumut són favorables a l'opció independentista, però els guanyadors de les eleccions ja han deixat clar que no formaran govern de coalició amb el Siumut. El líder de l'IA, Kuupik Klest ja ha advertit que amb ell al capdavant del partit, "no hi haurà cap col·laboració amb el Siumut".

El Parlament sortit de les eleccions el completen l'unionista Demokraatit, amb el 10% de vots i 4 escons, els liberals Attasut, amb 3 escons i el Kattusseqatigi Partiat, amb un escó.

La reforma de l'estatut de Groenlàndia implica que no més quedaran sis àrees sota control danès: Constitució,

nacionalitat, Tribunal Suprem, defensa i seguretat, política monetària i política exterior. Així mateix s'estableix una fórmula progressiva per a reduir la subvenció anual de Copenhaguen, de la que depèn econòmicament Groenlàndia en l'actualitat, en la mesura que augmentin els beneficis pels recursos naturals del subsòl groenlandès. Al cap del camí hi ha previst que Groenlàndia proclami la seva independència. Però la independència política passa primer per l'assoliment d'una independència econòmica, i la clau es troba en el subsòl i en la mesura que es compleixin les prediccions d'enormes reserves de cru i gas d'extracció rendible.

Reproduït de www.avui.cat

Cloenda del Taller de familiars cuidadors a Sant Joan

El conseller de Benestar Social i president de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials, Jaume Garau, ha lliurat els diplomes als participants del municipi

El conseller de Benestar Social i president de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS), Jaume Garau, ha assistit aquest matí, a Sant Joan, a l'acte de cloenda del *Taller de familiars cuidadors* del Consell de Mallorca, celebrat al Casal de Cultura, i ha lliurat els diplomes a les 16 persones d'aquest municipi que han participat en el curs.

L'objectiu d'aquests tallers, adreçats a familiars o persones que tenen al seu càrrec gent gran en situació de dependència, és proporcionar els coneixements i el suport tècnic necessari per millorar tant la qualitat de vida dels cuidadors, com l'assistència que donen als majors.

Els cursos, organitzats per la Secció de Foment de l'Autonomia per a persones majors de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS) s'han fet enguany, a 16 municipis de l'illa i en total han participat més de 300 persones. Els actes de cloenda acabaran dia 26 de juny a Sineu.

Els tallers s'han estructurat en dos mòduls, impartits en vuit sessions d'una hora i mitja de durada cada una, per professionals de la Secció de Foment

de l'Autonomia per a persones majors (psicòlegs, educadores socials, psicopedagoga, pedagoga i treballadora social, especialistes en infermeria i fisioteràpia, i treballadors socials dels diferents ajuntaments). Entre els temes tractats figuren: tècniques de mobilització, pautes d'actuació davant el procés d'envelliment i drets i deures del cuidador.

Més concretament, els objectius dels tallers són: Informar i orientar tots els familiars que tenen cura d'alguna persona major en situació de dependència.

Oferir suport personal i familiar als familiars cuidadors.

Crear un espai de desconexió, respir, diàleg i ajuda per a la persona familiar cuidadora.

Posar en marxa dins la comunitat un instrument que promocióni la qualitat de vida dels familiars cuidadors, que doni suport a la seva feina i la seva autonomia.

Cal tenir en compte que aquests cursos són un complement a la tasca formativa feta a través dels *Tallers de Memòria i Habilitats Socials*, també organitzats per l'IMAS, i adreçats als majors de 60 anys per ajudar-los a mantenir la seva capacitat cognitiva i autonomia personal.

Crònica - Cultura i mitjans de comunicació

El diari ADN aguditza la seva crisi

El diari gratuït ADN, propietat de Planeta, encadena un nou obstacle: el seu conseller delegat, José Sanclemente, ha decidit plegar i concentrar els seus esforços en la seva consultora IndyMedia. La seva sortida és significativa, ja que el disseny del periòdic el va encapçalar ell.

Però l'entrada en escena de Pere Torrades, amb l'encàrrec personal de Lara de posar fia la sagnia del diari (calculada en 15 milions de pèrdues anuals) sembla haver estat el desencadenant de la seva sobtada dimissió. Actualment Sanclemente es troba de viatge a Nova York i ha anunciat que donarà les explicacions

pertinents quan torni.

De moment, però, pren força la teoria que ADN prosseguirà reduint-se a la mínima expressió. Hi ha qui parla, fins i tot, que només es mantindran les edicions de Barcelona i Madrid. Cal tenir present que la premsa gratuïta espanyola es troba en un moment extremadament delicat. El diari Metro va tancar fa uns mesos i la resta de capçaleres (Qué, 20 minutos i ADN) han reduït la seva tirada en un 40% aproximadament. S'han tancat delegacions i s'han reduït redaccions.

Poc queda ja d'aquell projecte original que buscava les

complicitats dels grups regionals espanyols. Aquella entesa ha estat dissolta i cadascú reté les seves accions locals i Planeta les generals. La imatge de la decadència d'ADN, però, és la flamant planta de la torre Agbar on tenia la seu central i que actualment està plena de taules buides; runes dels redactors que s'han anat acomiadant.

Des de Terrassa

Les arrels del protestantisme a Catalunya

En un interessant assaig sobre “*Les formes de la vida catalana*”, aquest gran català que és Josep Ferrater i Mora es refereix a les característiques de l’home català: continuïtat, seny, mesura i ironia. D’elles accentua la que li sembla la més important i la que millor ens defineix: la continuïtat. I en aquest context parla de les dues classes d’homes que es donen en el nostre món: primer hi ha “els homes que semblen portar el passat en llur si, que semblen conservar-lo, no en la memòria ni en el pensament, sinó en cada una de les seves gestes i dels seus actes”. Però també hi ha una altra mena d’homes, pels quals “viure sembla consistir només en esborrar el passat, invalidar-lo, desfer-lo”.

Per Enric Capó i Puig

Negar els errors dels altres

Les dues classes d’homes dels quals hem parlat es donen a les nostres esglésies, però sobretot aquests darrers. Són els que no volen saber res del passat, ni de la tradició. Tot és dolent. S’ha de negar. El passat, sobretot els seus vicis i errors, és dels altres.. En el cas del protestantisme, el passat és l’Església catòlica.

Els errors i els fracassos són tots d’ells. Nosaltres en canvi, ens vénen a dir, som encunyats de nou, totalment desvinculats del que ha succeït abans de nosaltres. No ens afecta, pertany als altres. Som protestants que tampoc no assumim els errors protestants. No som seguidors, en diuen, de Luter, ni de Calví. No ens afecta que Calví deixés cremar Servet.

Aleshores, es pretén ser bíblics o nou-testamentaris, sense tampoc acabar d’assumir els errors de l’església de Corint o les divisions entre les primeres esglésies. Negar el passat sembla que els dona llibertat i autoritat. Nosaltres -vénen a dir- no ens equivoquem.

Les equivocacions són dels altres. Però és una llibertat fictícia i una autoritat que no porta enlloc, perquè s’està desarrelat, ja no hi ha res en comú amb els altres i, per tant, hi manca tota comunió: queden aïllats, i són, finalment, estèrils. Són incapaços i impotents per a bastir una nova realitat.

Això també es dona a nivell de la vida de l’església. Hi ha una tendència, en el nostre protestantisme, a viure un cristianisme asèptic, neutre, directe; com si hi hagués una línia directa des dels

apòstols fins ara, que no passa ni per la nostra terra, ni per la nostra història.

Recordo des de fa molts anys, un llibre que pot ser que encara circuli, on hi havia a mena d’il·lustració, un arbre del desenvolupament del cristianisme, on s’hi donava una línia pura de doctrina des dels apòstols fins ara. Es tractava de donar un passat net a unes confessions cristianes. Em va semblar aleshores, i ara ho veig més clar, que no podia ser així. No hi ha línies pures. Si els reformadors protestants parlaren d’una corrupció total de l’home, això volia dir que no hi ha res en nosaltres que no estigui tocat pel pecat o l’error. No podem enllaçar amb els apòstols, oblidant tot el que ha passat entre el primer segle i nosaltres.

Arrelats amb renovació constant

Protestantisme ha d’ésser, sobre tot, l’aplicació de l’esperit renovador i reformador que el caracteritza sobre el nostre passat per a, sense trencaments, portar-lo a un millor floreixement.

Arrelament a Catalunya en la mateixa mesura en que serem capaços d’aconseguir aquesta renovació i aquesta reforma del nostre passat. Si, en canvi, no ho aconseguim, el nostre protestantisme

serà sempre superficial, sense arrels, sense impacte, sense futur, sense història veritable. El passat ens interessa. El passat és nostre. El passat representa la nostra gran oportunitat de realitzar quelcom nou i permanent.

Tornant a l’assaig de Ferrater i Mora, que ja he mencionat, vull citar aquest passatge: “En la vida bastida damunt el passat, damunt d’una tradició continua, la nova acció té, encara que sembli totalment estrany al passat, immenses possibilitats d’arrelar, de convertir-se al seu entorn en una tradició que serà oportunitat seguida, estimada... Tot el que ha passat no ha passat immotivament, tot el que s’ha esdevingut haurà de ser incorporat d’alguna manera sense...”

“Hi ha una tendència a viure un cristianisme asèptic”

“Arrelar és assumir les virtuts i els errors de la nostra terra i de la nostra història”

“La història de Catalunya ens pertany a tots”

“No ens podem dedicar al negoci de la importació religiosa”

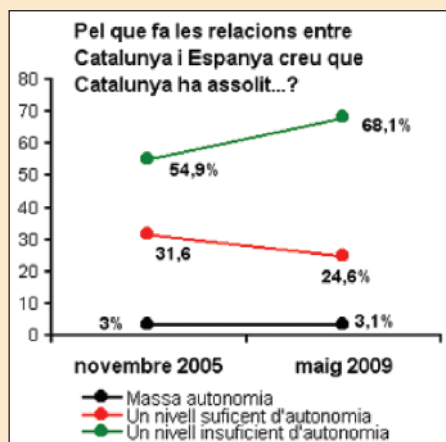
La bombolla del catalanisme i les dades

Marc Santjaume - Dimarts, 26 de maig

Fa pocs dies, el col·lectiu Joan Crexell es referia a la “bombolla immobiliària del catalanisme”, que consisteix en l’eclosió de cases i casetes sobiranistes; i en feia una llista exhaustiva: “[...] a l’entorn d’ERC trobem Sobirania i Progrés, Dret de Decidir, Reagrupament.cat i Esquerra Independentista i al de CiU, la Casa Gran del Catalanisme, Plataforma per la Sobirania, Convergència 2.0, Catalunya Estat Lliure, Refundar Convergència, Llivergents, Plataforma dels 10.000 a Brussel·les, Centre d’Estudis Sobiranistes, Fundació Catalunya Oberta, Associació el Matí”. I el mateix dia es presentava Sobirania i Justícia, formada, entre d’altres, per exconsellers dels governs del president Pujol.

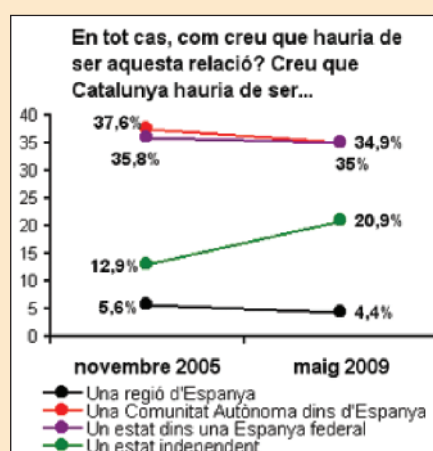
La pregunta que tothom fa davant d’aquesta “bombolla” és: fins a quin punt representa una eclosió real del sobiranisme? Per respondre-la és important tenir presents les dades; i les enquestes del CEO són, en aquest sentit, una bona eina. Si establim dos punts temporals clars: un, després de l’aprovació de l’Estatut del 30 de setembre del 2005 (novembre del 2005)

i, l’altre, el moment actual (maig del 2009), observem que, efectivament, s’han produït canvis significatius (vegeu els gràfics adjunts). La diferència entre els qui consideraven suficient l’autonomia de Catalunya i els qui la trobaven insuficient, ha augmentat més d’un 20% a favor de la segona opció, i ara se situa en un 68,1%.

D’altra banda, mentre les opcions federalistes i d’status quo s’han mantingut estables, o han disminuït lleument, l’opció secessionista gairebé arriba al 21% dels enquestats, amb un augment del 8% en només 3 anys i mig.

Les dades, tal com dèiem, conviden a la reflexió. En primer lloc, ens

ofereixen una evidència: aquesta és la creixuda real i no pas la bombolla. En segon lloc, l’augment de més de 20 punts de la insatisfacció amb el nivell d’autonomia es tradueix en un augment de 8 punts de l’opció secessionista; el federalisme no creix i el regionalisme tampoc. En tercer lloc, observant dades més detallades, sembla que el pas cap a l’opció secessionista ve principalment de l’electorat d’ERC, i també de CiU, encara que no tant. Però tornem a la pregunta: la bombolla immobiliària del catalanisme representa aquestes dades? D’una banda diríem que sí; és lògic que amb aquest nivell d’insatisfacció respecte de l’autogovern, àmpliament majoritari, es generin demandes més

enllà dels partits. De l’altra, la bombolla no s’ajusta a la realitat. Resulta curiós que, tot i l’eclosió sobiranista —incloses les grans mobilitzacions pel dret de decidir—, tot plegat s’hagi traduït en un increment de només 8 punts de l’opció secessionista, i s’hagin mantingut les altres opcions als mateixos nivells.

Així doncs, vista l’eclosió real del sobiranisme, és evident que la bombolla n’és una expressió, però també respon a lògiques lligades als partits, a les quotes de poder i a la lluita per capitalitzar una insatisfacció creixent, que deixa sense respostes l’electorat sobiranista.

Protestantisme a ca nostra

Els cristians reformats oficials, és a dir, els formalment afiliats a esglésies evangèliques, no superen el 0'2% de la població total de Catalunya. Tanmateix la gent que en algun període de sa vida hi han estat afiliats deu fer superior el nombre de ciutadans formats segons criteris protestants, potser un altre 0'2%. Prou més els qui hi han passat per algun curt període de temps.

És als Països Catalans, Canàries, Galícia i Astúries on els evangèlics abunden més. De fet, els actuals grups evangèlics no fa gaire més d'un segle que hi van arrelar sòlidament. I tot just per això són els grups més recents i reviscolats a Europa i Amèrica (baptistes i pentecostals) els qui tenen més membresia.

De l'Edat Mitjana al s. XVIII.

Durant els s. XI-XII els albigencs o càtars s'estengueren per Occitània i pels Pirineus, també per Catalunya Nord i baixaren des dels Pirineus pel nord del Principat. En realitat aquest grup eren gnòstics maniqueus, que menyspreaven el cos i tot allò material com a menyspreable, de manera que, quan el Papa decretà Croada i els francesos conqueriren Occitània a sang i foc a principis del s. XIII, gairebé sembla que s'acomplí la mateixa "lògica" càtara..

Els valdens ("dits insabatats", és a dir, que no duïen calcer), per contra, sí que foren protoprotestants, al s. XIII n'hi havien a ca nostra –després marxaren més devers el nord d'Itàlia-, foren perseguits pels nostres reis i no quallaren als països catalans.

La Bíblia completa fou traduïda més d'una vegada al català (com ara la Bíblia ritmada "de Sebillà"), la darretera ho fou per Fra Bonifaci Ferrer, germà de St. Vicent Ferrer, a encàrrec dels darrers reis del Casal de Barcelona, l'anomenada "Bíblia valenciana". Aquesta versió fou destruïda per la Inquisició castellana de les darreries del s. XV i principis del s. XVI (sols en queda d'un original el darrer full de l'Apocalipsi, en un museu d'Estocolm). Ensenms, la Inquisició, en desterrar els jueus i judaïtzants, foragità gran part de la gent culta i alfabetitzada (editors, llibreters, etc.). Finalment instaurà tal règim de terror mental a base de prohibicions, anatemes i amenaces, que l'autocensura dels creients, pensadors i lletraferits fou prou estricta, fins al punt que la ciència no es desenvolupà a ca nostra fins que la Inquisició fou abolida al s. XIX, mentre que als països protestants totes les rames científiques floriren espectacularment..

A ca nostra hi hagué un focus luterà entre l'aristocràcia de Morella (Els Ports), però es van retractar i no patiren la foguera com passà als grups de Sebillà o Valladolid. També hi hagué casos aïllats, com el del valencià judeoconvers Jeroni Cresques, qui es féu luterà i escriví en català el llibre de Job. O la manipulació de les acusacions de luteranisme amb fins polítics, tal com féu Felip II contra diputats de la Generalitat Catalana en un conflicte de delmes i pagaments. Contenen que a la València de finals del s. XVI, dels erasmistes en deien luterans, mostra del clima de paor imposat per la del·lació i les calúmnies. A principis del s. XVII, un capellà patriota de València, mossèn Porcar, deia que "del tot oprimida està València".

Durant les guerres de religió a França, que ocupen tota la segona part del s. XVI i bona part del s. XVII, molts calvinistes hugonots, majoritaris a Gasconya, Alvernia, Delfinat i moltes zones del regne francès, hagueren de marxar. També catòlics i delinqüents comuns fugien de França i molts s'instal·len sobretot a principis del s. XVII a Catalunya Nord i a les zones costaneres del Principat. Aquesta gent omple el bandolerisme i ajuda a crear una situació d'instabilitat social prerevolucionària i d'hostilitat a Madrid que desembocarà en la Guerra dels Segadors el 1640, com a part de la complexa Guerra dels 30 anys (una llarga guerra, per etapes, entre protestants i catòlics alemanys relligat amb la intervenció de les potències veïnes, bàsicament de França contra els Habsburg).

S. XIX: Des de la Renaixença i "Lo nou testament" a Joan Gamper.

L'any 1832 es publica a Londres la primera de les quatre edicions de la versió catalana del Nou Testament. Feia gairebé tres segles que el nostre poble no llegia la Bíblia. En total foren 20.000 exemplars repartits durant el s. XIX. L'any següent al de la publicació, Bonaventura Carles Aribau publica "L'Oda a la pàtria", poema que enceta oficialment la nostra renaixença cultural i lingüística. El traductor fou un exiliat liberal, J. M. Prat i Colom, qui acabà com a governador civil de Barcelona i restaurà la Universitat de Barcelona. Però no és fins a la caiguda d'Isabel II que comencen a sorgir nuclis protestants organitzats, afavorits pels nous aires de tolerància religiosa promoguts per "la Gloriosa".

Un pastor suec, Lund, començà les activitats sistemàtiques per aquella època a Barcelona i comarques gironines, per suposat amb plena nor-

malització lingüística, en català, ja que la immensa majoria de la gent sols hi parlava normalment català. Un altre missioner suec, Carles Haglund visità durant els 1880 Barcelona, València i Alcoi. Per fi es quedà a València on, anteriorment (1871) l'evangelista Jaume Martí Miquel havia organitzat una església que fou dispersada a causa de persecucions i de diversos problemes. Haglund obrí una capella al Carrer de Sabaters de València, que després traslladà al Portal de Valldigna. Haglund, conegut popularment amb el sobrenom del "pare dels pobres", prengué muller valenciana i, abans d'acabar-se el segle, fou substituït per un altre suec, Joan Uhr, procedent de Sabadell.

Un protestant suís catalanista, en Joan Gamper, fundà el F. C. Barcelona a finals de segle.

D'Alfons XIII a La Guerra dels Tres Anys.

Les congregacions evangèliques van anar creixent molt a poc a poc, amb períodes de tolerància i d'altres de marginació i pressió social contrària, però bàsicament centrats a Barcelona, on hi havia fins i tot escoles i assistència social (també n'hi havia a Alacant).

L'any 1924 fou publicat a Barcelona l'himnari "Himnes i cànecs evangèlics", "per a l'ús dels quatre milions d'habitants que parlen català més o menys correctament a Catalunya, València, Balears, Andorra i Rosselló".

Al 1928-29, el gran teòleg alemany, mort pels nazis el 1945, Dietrich Bonhöffer fou el capellà (luterà) del Consolat alemany a Barcelona, sojorn d'una sola anyada però que el va influir intensament.

Amb la II República tornà una ampla tolerància religiosa. Només ser proclamada, els evangèlics catalans visitaren en Macià, "L'Avi", per sol·licitar llibertat religiosa. Es repartiren moltes bíublies i es realitzaren campanyes a ciutats com València, Reus o Vilafranca del Penedès. La reacció general va ser d'atenció i de respecte, però també de majoritària indiferència.

Al juliol del 36 algunes capelles foren atacades per elements radicals, que perseguïen indiscriminadament tot allò que els sonava religiós. La Societat d'Amics Quàquers (evangèlics objectors de consciència que ajuden països en guerra i víctimes de les injustícies) d'Anglaterra i Nordamèrica enviaren gent i queviures a Barcelona. Funcionaren menjadors i districció de roba, i col·laboraren en l'Hospital Evangèlic ja preexistent. Uns altres protestants suïssos i alemanys organitzaren residències

per a orfes evangèlics a Suïssa.. Els nens tornaren en acabar la guerra.

El Franquisme i Restauració Borbona.

Ni els revolucionaris ni els franquistes mataren a penes evangèlics pel simple fet de ser-ho, sols hi ha constància d'un protestant assassinat a Navarra pels requetès.

Finida la guerra, les esglésies evangèliques foren tolerades sols a Madrid, Sebillà i Galícia, però a la resta de l'Estat van ser clausurades. Van haver-hi assalts de falangins i requetès, i empresonaments policials, fins i tot contra estrangers, com ara el pastor Enric Haselden, empresonat 15 dies a Barcelona i tot seguit deportat a Anglaterra l'any 1940, en plena 2ª Guerra Mundial. Tres anys més tard encara fou detingut durant un mes el pastor baptista de Vilafranca del Penedès, amb multa inclosa per a tots els fidels. Igualment, totes les escoles evangèliques, que gaudien de llibertat des del 1868, van ser clausurades.

L'any 47 enara seguien els assalts d'elements requetès i d'altres no sols a Catalunya, sinó també a Madrid i Castella. La congregació baptista de València fou destruïda en dues ocasions (desembre 47 i abril 49).

La impremta del carrer Vallirana de Gràcia, duta per una família protestant i independentista (la dona era de les Joventuts d'Estat Català) fou clausurada per més d'una anyada per publicar textos evangèlics. Després aquesta impremta publicarà els documents de l'oposició monàrquica a Franco i als anys 60 diferents llibres i revistes protestants i catalanistes.

Amb el pacte anticomunista entre Franco i EUA del 51, un dels acords és tolerar les esglésies evangèliques a l'Estat Espanyol si bé amb controls. Sembla que des dels EUA van enviar pastors a l'Estat Espanyol que alhora eren agents de la CIA.

Internament els líders evangèlics tenen encara por de la repressió i són molt moderats i tímids, fins i tot alguns pengen retrats de Franco a l'església per deslliurar-se de la vigilància policial.

Fins al canvi del Concili Vaticà II que despenalitzà la Bíblia i en certa manera el protestantisme, les coses no milloren, tot i que els assalts i detencions anaren minvant fins a desaparèixer pràcticament.

Després vingué una tímida tolerància mitjançant l'obertura relativa en la llibertat d'expressió i publicació de

Fraga (1968).

L'any 1965 un grup reduït de gent de diverses esglésies de Catalunya es reuní per veure la possibilitat de posar les Escripures a l'abast del poble català. El 16 de febrer del 1966 gent protestant catalanista amb pes dins les esglésies del Principat funden una Institució Bíblica de Catalunya: neix el que ara és la I.B.E.C. Es buscà un cos de traductors i es començà a treballar. Finalment l'any 2000 ens porta la promesa de veure fet realitat el nostre gran projecte, la primera versió protestant catalana de la Paraula de Déu. Al gener del 2004 és publicada a Internet, i es converteix en la primera Bíblia en català del Web. <http://www.ibecat.org/>

Des de bon començament aquest grup veu la necessitat de disposar d'un portaveu, que pogués ser un mitjà per arribar a les esglésies i als estaments oficials i acadèmics. L'any 1967, en plena mobilització de les esglésies nordamericanes amb Martin Luther King contra la discriminació racial i la guerra, planificaran l'edició clandestina d'una revista protestant en català que encara dura: "Presència Evangèlica", naix com una petita publicació, i al 1968 s'esdevé ja revista legal.

El President d'aquesta institució fou durant molts anys n'Àngel Cortès, antic militant d'Estat Català i als 80 de CDC (mort el 2002).

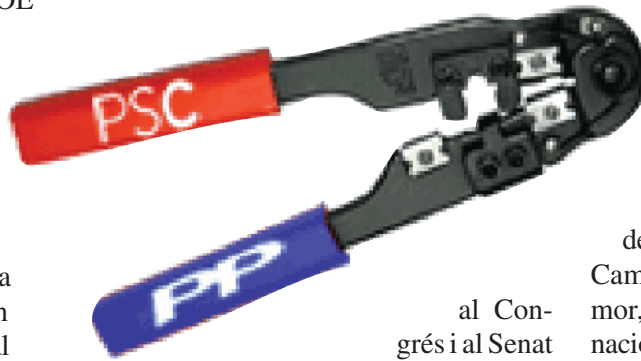
Cap al 1986-87 sorgí d'evangèlics nacionalistes del País Valencià un grup més aviat informal, anomenat "Ajuda Evangèlica dels Països Catalans", dedicat a promoure el català a les esglésies i a l'evangelització específica de catalanistes (en Aplecs, diades, per carta...), entre altres tasques. Aquesta ret fraternal s'escampà per una vintena de localitats del Principat, PV i les Illes a finals dels 80 i principis dels 90, si bé de manera poc estructurada ni estable, i acabà quedant en mínims a finals dels 90, a causa del poc compromís de la majoria dels participants. Tanmateix fou el primer grup cristià específicament i estrictament pancatalà des que, al s. XV, València fou declarada arquebisbat independent de Tarragona trencant-se així la unitat de la nació catalana sota una sola seu arquebisbal, la tarragonina. Té web: <http://wave.prohosting.com/~fortesa/index.htm>

La pinça espanyolista

Poques coses són tan il·lustratives d'una col·lectivitat com els representants que escull per regir la seva vida política. Sovint, tanmateix, el sistema electoral permet aliances que no concorden amb els resultats, però que són totalment legals. Això fa que, de vegades, el perdedor d'unes eleccions, gràcies als interessos d'una força més petita, pugui proclamar-se guanyador i fer-se amb el poder. Aquest és el cas del PSC-PSOE a Catalunya, per exemple. És l'etern perdedor. No ha guanyat mai les eleccions, mai, però mai no abandona la seva arrogància perquè, com s'ha vist, sempre hi pot haver algú que piqui l'ham i que l'elevi a la categoria d'escollit. De quina altra manera podria arribar al govern un partit que a Madrid vota sempre al costat del Partit Popular en contra dels drets nacionals de Catalunya?

Quaranta-vuit hores. Només quaranta-vuit hores va trigar el PSC-PSOE, amb José Montilla al capdavant, a rebaixar l'Estatut que havia aprovat el Parlament de Catalunya. Només quaranta-vuit hores. Aquesta gent que es fa dir catalanista i que gaudeix de l'adoració d'Esquerra

Republicana és la mateixa gent que fa possible l'espoliació fiscal que patim i el tercermundisme de les nostres infraestructures; és la mateixa gent que està convertint Catalunya en la perifèria de Madrid, que impedeix la intercontinentalitat de l'aeroport del Prat, que prohibeix les seleccions nacionals catalanes i que no admet l'ús de la llengua catalana

al Congrés i al Senat espanyols ni el seu reconeixement com a llengua de ple dret a la Unió Europea. Si després d'això algú jutja incongruent la tercera sigla del seu nom, ha de saber que no es tracta pas de la C de Catalunya, sinó de la C de Cínic. No pot ser de cap altra manera, atès que el PSC-PSOE és el frau polític més espectacular de la nostra història recent. És un fabricant de

fum sense cap més objectiu que l'ocultació del camí de la nostra emancipació nacional. El seu problema és que necessita el Partit Popular per fer-ho. Sense el PP no és ningú. Per això, amb la buidor més absoluta com a programa polític, totes les seves campanyes electorals necessiten el contrapunt d'aquest partit per adquirir aspecte de brasa en lloc de foc. És la seva manera d'amagar que més enllà de la bel·ligerància popular i de la hipocresia socialista no hi ha cap diferència entre tots dos. Tot es redueix a una estratègia en forma de pinça per mantenir-nos emmanillats. El braç dret de la pinça, per boca d'Àlícia Sánchez-Camacho, amb un gran sentit de l'humor, diu que el PSC-PSOE "s'ha tornat nacionalista [català]" (!) i el braç esquerre, per boca de José Montilla, amb un gran sentit de l'autoexculpació, diu que el PP és "l'enemic de Catalunya". Tanta penetració resulta entenedridora, francament. Déu nos en guard que un dels dos desaparegués, com s'ho faria l'altre per sobreviure?

Víctor Alexandre
www.victoralexandre.cat

Jordi Caldentey: Una primavera triomfal

Dissabte 2 de maig.- Començam el mes amb un contundent Madrid-2, Barça-6. Tot el partit vérem un domini total de l'equip blaugrana, un futbol espectacle mai vist, i una calabruixada de gols de l'equip culer. En Rajoy havia pronosticat un 3 a 1 a favor de l'equip espanyol.

Dissabte 9 de maig.- Cadena Humana per la Llengua de 20.000 militants en defensa de la normalitat d'ús de l'idioma natural, propi i històric d'aquesta terra nostra.

Dimecres 13 de maig.- El Barça guanya la copa del rei d'Espanya en un partidàs contra el Bilbao, que començà amb una manifestació espontània d'independentisme de masses. La Televisió Espanyola debades va mirar de censurar la xiulada històrica.

Dissabte 16 de maig. El Barça guanya la lliga de futbol després que la derrota per 3 a 2 del Madrid davant el Vila-real.

Dimecres 20 de maig.- Dia del plet sobre la llibertat d'expressió. L'autònom anomenat "periodista más importante de España" va dur a la barra el Lobby per la Independència per suposades

"injúries i calúmnies" i, a l'hora de la veritat, fa anques enrere i no s'hi presenta. El Lobby mallorquí en surt absolt i victoriós

Dissabte 23 de maig.- Acampallengua, amb un èxit multitudinari de mobilització popular, que aplega més de 15.000 joves mallorquins militants entusiastes dels nostres ideals a favor de la llengua i de la cultura en català.

Diumenge 24 de maig. dBalears publica que l'Audiència Nacional espanyola resol que el periodista más importante de España no té cap piscina a la Costa dels Pins. Segons l'alt tribunal, l'antiga propietària del xalet i el superperiodista signaren un contracte de gestió que no s'avé de cap bolla amb la Llei de costes. La privatització de la piscina se'n va en orris i retorna a l'ús públic i general de tothom. I el mateix dia, Madrid-1 Mallorca-3 a la lliga.

Dimecres 27 de maig. El Barça guanya a Roma la Champions League davant el Manchester United. Es completa el triplet blaugrana.

Els partidaris de la reconquesta de la nostra terra per part del nostre poble estam avesats a nedar contra corrent. Per això tenim més paciència que un ase vell. I un cuiro de dos dits de gruixa. Poques vegades que puguem treure pit per tantes de victòries i en tan poc temps. Quina primavera! A alenar fondo i a eixamplar els pulmons, s'ha dit!

Reproduït de www.ddebalears.cat

Del “Llibre dels Mil Proverbis”, de Ramon Llull

PRIMER, DÉU.

Perquè Déu és millor que tot, ama més Déu per la seua bondat que el teu bé.

Contra la bondat i grandesa de Déu, no vulgues ser bo ni gran.

Com més sovint recordaràs i entendreàs Déu, més sovint l'amaràs i el temeràs.

Qui més yem Déu que no l'ama, més es prefereix ell mateix Déu.

Ama Déu més per la seua bondat que per la teua.

Prega a Déu segons les seues condicions i no segons les teues.

Pèrquè a Déu convenen grans obres, pots a Déu demanar grans coses.

Coneix Déu bona cosa per tal que el pugues amar molt.

Qui les obres de Déu no ama, Déu no ama les obres d'aquell.

No cregues més honrar Déu amb els béns temporals que amb els espirituals.

SUBMISSIÓ.

A mal senyor no vengues ni dones la teua llibertat.

Al teu senyor no vulgues ser obedient eb contra de Déu.

JUSTÍCIA.

Per justícia tindràs pau i per justícia treball.

Qui és enemic de justícia és enemic de totes les coses.

El millor amic que hi ha al teu graner i al teu celler és la justícia.

Qui guerreja contra la injúria amb justícia, Déu l'ajuda.

No et cregues salvar per la teua bondat.

FORÇA.

Contra fort pecat, tingues forta bondat.

Amb forces espirituals, pots vèncer forces espirituals.

Com que el voler és lliure, tin força contra el pecat.

No et confies en home qui no tinga molt coratge.

Qui té fort coratge, no té por.

Qui no té fort coratge, és vençut sovint.

Ama la fi per la qual vas ser creat i tindràs fort coratge.

Fort coratge te guarda de passar vergonya.

Abans venceràs espasa i ganivet que no fort coratge.

La força de recordar i d'entendre i dá amar no és vençuda.

Les forces del teu coratge enforteixen les de la teua mà.

Amb amor i temor de Déu enfortix el teu coratge.

FE.

No desregues totes les coses que no pots entendre.

Primer creus i després entens.

D e colp creus i amb deliberació entens.

Amb fe té acció la voluntat i passió l'enteniment.

Amb fe fas de Déu el teu veí.

El poder que tens per la fe, no el tingues ociós.

Ama més la teua fe que ton fill.

Fe està prop a voluntat i lluny a enteniment.

ESPERANÇA.

Sense bondat i justícia no tingues esperança en Déu.

Tingues major esperança en Déu per la seua bondat que no en els teus mèrits.

Com Déu pot més perdonar, inconvenient cosa és desesperar.

Esperança és missatge que hom tramet a Déu per tal que aporte do i perdó.

Perquè Déu preferix perdonar que castigar, tingues esperança.

Qui perd esperança, perd totes les coises.

Qui té poder d'esperança, no és vençut.

Esperança fa l'home diligent i cortès.

Conserva l'esperança amb justícia, esforç, prudència i temprança.

Sense amor, no pots tindre esperança.

Esperança no fa gran despesa.

Si vols tindre gran esperança, tingues gran amor.

AMOR.

Amb caritat dóna forma a la teua voluntat.

Millor riquesa que caritat no pots tindre.

Tanta caritat pots tindre com pots voler.

Caritat és castell de lleialtat.

Qui ven caritat, no compra res.

Més val l'amor en la teua voluntat que tots els teus mèrits.

No pots usar de caritat si no la dones.

Tingues caritat per ço: Que Déu en tinga de tu.

Si vols ser ben amat, ama caritat.

Qui ni té amor, en tot és descortès.

Aconsella't amb l'amor i no seràs enganyat.

Qui és en amor, és en gràcia de Déu.

Foll és qui sense caritat pensa ser amat.

Sospira, plora i riu amb amor.

Qui no viu amb caritat, mor sense caritat.

VERITAT.

Qui es defèn amb veritat, Déu l'ajuda.

No cregues vèncer la veritat am falsedats.

Qui guanya amb falsedat, perd amb la veritat.

La veritat virtuosa és el guany de l'ànima.

Tingues por de totes les vegades que no digues veritat.

Totes les mentides no valen una veritat.

Les raïls de falsedat, trau-les amb la veritat.

La veritat no mor mai.

Qui ven veritat per mentir, ven Déu.

Més val veritat en home pobre que mentir en home ric.

La veritat no té por; mentida o falsia no té ardiment.

La veritat, té molts amics.

CONTRICIÓ.

Qui recompta el seu pecat amb riures, no té contrició.

Sense contrició no pots obtindre perdó.

La contrició et fa plorar perquè al paradís pugues riure.

Qui plora amb contrició, plora amb dolces llàgrimes.

CONSCIÈNCIA.

Qui no creu la consciència, no es creu a ell mateix.

No et confies en pecador qui no na consciència.

Per massa gran por està consciència en tenebres.

De pecador qui no té consciència, no té Déu pietat.

Acompanya la teua consciència en la teua ànima que plaer en el teu cos.

Consciència et dóna justícia per tal que et done alegria.

PENITÈNCIA.

A gran penitència, gran passió.

Amb paciència et penedeixes i amb paciència t'aconselles.

Més val en penitència plorar que almoïna donar.

Qui amb penitència plora, amb penitència es riurà.

Pecador qui no fa penitència és lluny a perdó i prop a judici.

Com no tingueres vergonya de pecar, no tingues vergonya de fer penitència.

Aspra penitència és llisa i blana en esperança.

Imagina sovint les grans penes infernals per ço que en penitència tingues pau.

CONFESSIÓ.

A qui ame confessió, confessa el teu pecat.

A qui no coneix pecat, no confesses el teu pecat.

Qui es confessa amb riures, sense confessió mor.

SATISFACCIÓ.

Fes satisfacció segons hages pecat.

Si amb poca amor has pecat, satisfés amb gran amor.

Si has pecat amb mal exemple, satisfés amb caritat.

A tal pecat, tal satisfacció, per contrari.

No pots fer tan gran satisfacció com mereix ton pecat.

D'allò que amb satisfacció no pugues complir, demana perdó.

SANTEDAT.

Sense santa voluntat no pots amar a Déu.

Compra santedat amb totes les coses.

Carta al Rei

La xiulada contra el vostre himne no va ser accidental. Fins i tot el senyor Montilla, gens sospitos de nacionalisme català, ja ha avisat públicament del creixent sentiment de desafecció de Catalunya envers Espanya. Quin país no el sentiria en una conjuntura semblant? Hauríeu de prendre-ho com una oportunitat per escoltar i rectificar

24/05/09 02:00 *El Punt*

Benvolgut Senyor. Sé que vivim en un estat abonat al tabú i amb tendència a matar el missatge. Malgrat tot, goso adreçar-vos aquests mots animat pel record del meu avi, Josep Trueta, que sempre recordava com una vegada li havíeu demanat com us havíeu de comportar davant els catalans. En aquest sentit, crec que no peço d'indiscreció si us recordo que ell us va desaconsellar que anomenéssiu Felipe el vostre fill, cosa que segurament no presagiarà res de bo en les relacions Catalunya-Espanya. Us va explicar que Felip V és vist des de Catalunya com el malvat que va desmantellar les institucions d'autogovern de la nació catalana. El que va eliminar

les nostres universitats i va enderrocar mig Barcelona, tot reduint el nostre país a la condició de colònia vençuda i sotmesa a les lleis de Castella. Que els catalans no ho oblidem ho demostra el fet que tinguem l'11 de Setembre com a diada nacional.

Tot això us ho apunto avui perquè fa pocs dies us va deixar fotografiar davant un enorme retrat de Felip V al Museu del Prado. Ho va fer, a més, en companyia del president de França, Nicolas Sarkozy. La foto de l'esdeveniment difícilment podia passar desapercebuda a Catalunya. En tot cas s'hauria pogut evitar, penso. A ningú no pot estranyar que molts catalans hagin vist com un gest molt poc elegant que els caps d'Estat de França i Espanya, territoris que migparteixen la nostra nació avui, s'hagin retratat davant el personatge històric que més va fer per desmanegar-la. Com és lògic, molts vam sentir una cosa semblant al que sentirien els americans si Obama es fotografiés amb Ben Laden; o el que sentirien molts jueus si el Papa es retratés amb un líder negacionista alemany. Estem parlant, doncs, de franca indignació.

Goso demanar si la segona incidència—la xiulada de Mestalla—no es podria entendre, almenys en part, com a conseqüència de tota una sèrie de fets simbòlics i gestuals que s'han anat produint al llarg dels anys. Molts catalans tenen una molt real sensació d'indefensió—cultural i política—en l'actual conjuntura política. Això és lògic quan pensem que l'Estat que representeu encara no ha restituit el president Lluís Companys; ens nega un finançament just; està en vies de trinxar l'Estatut que el nostre Parlament va aprovar, alhora que ens discrimina amb un dèficit fiscal monumental. Igualment, permet impassible que es consumi el genocidi contra la nostra llengua al País Valencià amb cops com el balcànic desmantellament de TV3. Sapigueu que els catalans no percebem ni un bri d'empar ni comprensió per part de la Zarzuela.

Siguem sincers, doncs, i diguem que la xiulada contra el vostre himne no va ser accidental, ni l'obra de quatre gats. Crec que faríeu malament de refugiar-vos en la temptació d'obviar-ho tot, com voldria María Teresa Fernández de la Vega. Un fet «aïllat», diu? Fins i tot el

mateix senyor Montilla—gens sospitos de nacionalisme català—ja ha avisat públicament a Madrid del creixent sentiment de desafecció de Catalunya envers Espanya. Quin país no el sentiria en una conjuntura semblant? Què expressaven, si no, les massives manifestacions produïdes a Barcelona els dies 18 de febrer de 2006 i l'1 de desembre del 2007? Faríeu bé de no amagar-vos-en. Hauríeu de prendre-ho com una oportunitat per escoltar i rectificar.

Tampoc no crec que seria prudent d'obviar les lliçons nascudes de l'intent de TVE d'amagar—i després manipular—la xiulada al vostre himne. A ningú no pot interessar, a la llarga, que s'apliquin mètodes totalitaris en un mitjà públic. Penso que quan hom es plega d'aquesta manera als interessos d'Estat, s'hauria de veure com un avís que alguna cosa falla. On més de l'Europa democràtica podria passar això avui? En definitiva, penso que si en el seu moment no va fer cas dels consells del meu avi respecte a la sensibilitat dels catalans, ara no podeu desapropiar una nova ocasió per fer-ho. No sé si n'hi haurà gaires més.

Els espanyols són primer espanyols, els catalans som marginalment catalans

Nou email interessant sobre la manca d'un partit català independentista d'ample espectre (centre, centreesquerra i centredreta): Jo crec que la tàctica espanyola a Catalunya passa per ghetitzar l'independentisme, tot potenciant i infiltrant agents als grups d'extremaesquerra (recordem els aldarulls protagonitzats per policies espanyols a la manifestació antiglobalització de Barcelona; recomanable llegir també el llibre d'en David Bassa <Quan els malsons esdevenen realitat> per copsar aquesta tàctica tan recarbolada i maquiavèlica).

Segons la darrera enquesta del PP-CIS al Principat, gairebé hi ha 2 milions d'independentistes allà; tanmateix, quants votants i seguidors tenen els partits independentistes?, molt pocs. I és que potser la gent patriota a Catalunya no és pas tan progre com molts volen fer creure, molts independentistes (potser la majoria) són conservadors en molts aspectes, i no volen saber res d'ideologies comunistes, socialistes o anarquistes, de fet, molts no volen saber res ni de la socialdemocràcia d'ERC.

Cadascú és lliure de tenir la ideologia política que vulgui, però el que no té cap dret a fer és a segrestar l'independentisme i ficar-ho en una presó estaliniana, és a dir, no es pot anar atacant tots aquells independentistes que no són d'esquerres. La major part dels independentistes catalans no sembla pas que siguin d'esquerres, de manera que seria bo que l'independentisme, d'una vegada, contactés amb la majoria social de centre, i deixés ja de fer el joc als ocupants.

Jo he vist molt de prop, per terres d'Andalusia, com els espanyols són anticatalans gairebé per formació genètica, és una cosa esgarriosa: gent d'esquerres, d'extremaesquerra, anarquistes, feixistes, socialdemòcrates, liberals, demòcratacristians, racistes, antiracistes, cristians, ateus, païos i gitanos, gent analfabeta i gent cultíssima, seguidors del Madrid i fins i tot alguns del Barça...tots són més o menys anticatalans. El PP-PSOE poden barallar-se molt per molts temes, però en parlar dels bascos i dels catalans... coincideixen sempre en allò fonamental (fer

que els catalans treballin per als altres i continuïn sotmesos sense drets nacionals); els espanyols tenen clar que, abans que res, són espanyols, dissortadament els catalans som primer qualsevol cosa i només marginalment catalans. Aprendrem algun dia?>.

Comentari meu afegit: realment la majoria dels independentistes no esquerrans és que deuen viure molt a gust, quan, malgrat ser—segurament—majoritaris sociològicament, ho deixen tot el camp lliure per al folklore taurològic de l'extrema esquerra (i segurament, a més, <tan independentistes com són> voten CiU o no voten i és de creure que no s'ho pensen gaire a l'hora de parlar foraster a tort i a dret). Realment és que deuen ser benestants i menjar bé de la <sopa fava>. Vet ací el principal problema que tenim per reeixir. Per això repetesc que és un problema de degeneració caracteriològica. W (Finals dels 90).

<http://www.veupropia.info/>
<http://www.congrescatalanista.cat/>

Una altra foto de Bruni nua, a subhasta

La fotografia *Bruni al llit*, que va fer Pamela Hanson el 1994, serà subhastada la setmana que ve a Berlín. El preu de sortida serà de 3.000 euros, tot i que podria arribar-se a pagar-ne prop de 100.000, tal i com va passar amb una altra imatge de la model nua, ara fa un any a Nova York. Bufff, massa car per les nostres butxaques... A més a Eros català el podeu veure de franc.

Fem que la nostra oració sigui eficaç (i II)

Dia 17: LA VALL D'ALBAIDA, COMTAT,ALCOIÀ, MARINAALTA I BAIXA. En part repoblades per mallorquins (Marina Alta) i el focus valencià més viu i ferm. Que el Senyor les vinculi especialment amb les Illes en el més pur Evangeli i que se'n recorden també del Sud per integrarlo en la dinàmica espiritual de la nostra nació. *El Senyor és entranyablement misericordiós i compassiu.* (Jaume 5:11)

Dia 18: L'ALACANTÍ, LES VALLS I BAIX VINALOPÒ, EL CARXE. Comarques bàsicament industrials, despersonalitzades i en bona part repoblades per castellans i murcians, que Déu posi misericòrdia en el cor dels líders cristians, pel nostre poble, tan marginat, i pels altres necessitats. *La misericòrdia triomfa per damunt del juí* (Jaume 2:13).

Dia 19: ALT VINALOPÒ, MITJÀ VINALOPÒ, BAIX SEGURA. El Sud valencià; repoblades des d'antic per castellans i acabades de castellanitzar coactivament per l'església imperial (per ex. un bisbe d'Oriola prohibí de parlar-hi català al s. XVII), que Déu els sani de qualsevol prevenció antivalenciana i els doni un esperit dolç cap al nostre poble.

MÚRCIA. La comunitat autònoma amb la qual aquestes comarques guarden més semblança, fou originàriament per catalans i aragonesos durant el s. XIII. La cultura catalana s'hi va perdre posteriorment, excepte a uns pocs poblets (El Carxe i uns pocs més), però molts murcians han vingut aquest segle a viure a les nostres ciutats. Orem tant per ells com pels qui habiten Múrcia, que el Senyor posi en llurs cors una actitud positiva per a la conversió i la Justícia del Regne de Déu. *...som forasters i hostes davant vostre, igual que tots els nostres pares, i els nostres dies a la terra són com l'ombra...* (1ª Cròniques 29:15).

Dia 20: ALT MILLARS, ALTPALÀNCIA, RACÓ D'ADEMÚS, SERRANS. Comarques bàsicament aragoneses, poc poblades i pobres, dins el nord del País Valencià, per on predicava St. Vicent Ferrer.

Que el Senyor faci moure les autoritats per tal de protegir les comarques pobres i interiors dels despoblament massiu, que hi vagin joves a repoblar-les, i evangelistes per enfortir o alçar el Cos de Crist, renovellat, en aquelles terres. *El rei que regeix fidelment els humils veu el seu tron consolidat* (Proverbis 29:41).

Dia 21: LAFOIA DE BUNYOL, LA CANAL DE NAVARRÉS. Comarques de transició entre la València interior i la catalana, que siguin un bon vincle de tolerància i convivència. *Que el Senyor us faci créixer i us enriquezca plenament en l'amor dels uns ala altres i cap a tothom...* (1ª Tesalonicencs).

LA VALL DE COFRENTS, LA PLANA D'UTIEL. A la primera trobem una central nuclear al cap de comarca, les aigües contaminades de radioactivitat de la qual reguen les dues Riberes: que el Senyor, doncs, les deslliure de l'amor als diners que és adorar a Mamon, i això a costa de vides humanes, perills i destrossa de la majestat de la Creació. Comarques de nissaga clarament castellana afegides a València quan inventaren les províncies i per raó de tindre un port (València) per on exportar el seu vi. Que siguin un bon nexa d'unió, tolerant, amb Castella. *En canvi, els qui volen enriquir-se cauen en temptacions i paranyes, en moltes cobejances insensates i perniciosas, que enfonsen els homens en la ruïna i la perdició. Perquè l'arrel de tots els mals és l'afany de diners, i alguns, perquè s'hi han donat, s'han desciat de la fe i s'han torturat a ells mateixos amb molts patiments* (1ª Timoteu 6:9-10)

Dia 22: MALLORCA. La terra de Ramon Llull i tants altres, ara envaïda per l'especulació turística i milions d'europeus que hi van i molts s'hi queden. Que vagin integrant-se dins l'estil de vida mallorquí, i que els mallorquins aprenguin allò que és bo i de profit, dels visitants. Que Déu protegeixi l'illa de tanta degradació moral i destrosses i especulacions amb paratges. *Als rics d'aquest món, recomana'ls que no siguin altius ni*

posin l'esperança en la incertitud de les riqueses, sinó en Déu, que ens proveeix de tot amb abundància perquè en fruïm (1ª Timoteu 6:17)

Dia 23: MENORCA I LES PITIÜSES. Menorca, més conservada, en un altre temps colònia britànica, és la més catalana de Ses Illes. Eivissa i Formentera, descontrolades per la invasió turística. Que Déu defensi els nadius i il·lumini els turistes: que el goig del Senyor és molt millor que no pas el plaer sensual. *Vine, que vull que provis l'alegria i que tastis el plaer... I vetaquí: tot vanitat i un afany buit...* (Eclesiastès 2:1-11)

Dia 24: L'ALGUER. La vila catalana a la costa occidental de l'illa de Sardenya, repoblada en temps antics per catalans, on la nostra cultura es troba també en una situació ben límit. Orem pel seu millorament espiritual i cultural, i perquè siguin restablerts els vincles amb els Països Catalans.

SARDENYA. Una illa-nació mediterrània, en temps antic pertanyent a la Confederació catalano-aragonesa, ara sota administració italiana. Que el Senyor la faci pròspera en tot, i lliure de tiranies.

CÒRSEGA. L'illa al nord de Sardenya, i també illa-nació, sota colonialisme francès. Que el Senyor hi posi pau als cors front a la cruel ignorància del sistema colonial. *Derroca als poderosos del soli i exalta els humils. Omple de béns els pobres, i els rics se'n tornen sense res* (Lluc 1:52:53)

Dia 25: CASTELLA. Forjadors d'un vell Imperi i origen d'una de les llengües més parlades del món. Que aprenguin totes les coses positives dels castellans, que segurament sovint ens manquen a nosaltres, i qui siguem senzills i acollidors, perdonem les ofenses i apreuem la llibertat amb què el Senyor ens ha fet lliures, per a treballar i no pas indolents, primaris o capriciosos.

ANDALUSIA. Actualment el centre més expansiu de la cultura popular en espanyol al l'Estat espanyol, tantes voltes manipulat per a l'Espanya de pandereta, fent del seu vitalisme extrovertit una arma per espan-

yolitzar les nacionalitats històriques. Que el Senyor ens doni forces per imitar la seva bella i creativa vitalitat engrescadora i ajudar-nos. *Estimat, no imitis el mal, sinó el bé: el qui fa el bé és de Déu; el qui fa el mal no ha vist Déu* (3ª Joan 11)

Dia 26: POBLE GITANO. Aquesta minoria nacional, estesa arreu del món, des de Finlàndia als Estats Units, que ha patit tantes vegades marginació, incomprensió i racisme, que ens fem perdonar els catalans per la nostra part de culpa en llur marginació. Tot i els grans problemes de droga i tràfic de drogues que afecten un sector important dels romanins a ca nostra i que afebleixen els seus tradicionals lligams de clan familiar, llur cohesió interna és encara molt major que entre païos. Orem per la seua integració progressiva dins la nostra societat i per a la fi del racisme. Que llurs esglésies de Filadèlfia, que han viscut el major desvetllament evangèlic a l'Estat espanyol, s'obrin a treballar amb les esglésies no gitanes i a evangelitzar correctament els païos. A tot el sud de l'Estat francès (Occitània i Catalunya Nord), la *lingua franca* dels gitanos, que solem anomenar *gitano* no és pas altra que la nostra pròpia, el català. Que puguin fer-la servir per als seus cultes, estudis bíblics, etc. *Que no hi ha pas diferències entre jueu i grec, ja que és el mateix el Senyor de tots, ric per a tots els qui L'invoquen* (Romans 10:12).

Dia 27: GALÍCIA-PORTUGAL. Nació de llengua comuna i arrel cultural cèltica. Que Déu els doni esperit obert i de tolerància i augmenti les relacions entre Galícia i Portugal per tal d'enfortir els lligams comuns.

ASTÚRIES-LLEOUN. Nació de parla "bable", és a dir, "asturianu", "lleounés", que s'estén des de les muntanyes de Cantàbria fins a la província de Salamanca, tot passant per Palència i entrant dins de Portugal a la província de "Tras-os-Montes", on és oficial. Ignorada pel centralisme espanyol i massa marginada, els cal que l'Evangeli els sigui ben inculcat. *¿No és aquest els dejuni que jo voldria, oracle*

del Senyor Jahvè: Trencar les cadenes injustes, desfer els lligams del jou, deixar anar lliures els oprimits, rompre qualsevol jou? (Isaïes 58:6).

Dia 28: LA VALL D'AOSTA, RÈTIA-FRIÜL, LUSÀCIA, FRÍSIA, LAPÒNIA. Són algunes de les principals petites nacions d'Europa Occidental sense a penes institucionalització ni protecció. Orem a fi que puguin reviscolar en una nova Europa de les nacions, amb esglésies nacionals pròpies.

CAIXUBI, TÀTARS, MORDVÍNIA, BAIXKÍRIA, UDMURTS, MARIS, DAGESTAN, OSÈTIA, CALMUCS, INGÚIXIA, BALKART... Són algunes de les nacions no oficialitzades a l'ex Unió Soviètica i Polònia. Orem per llur reconeixement i evangelització.

PAÏSOS BÀLTICS, BIELORÚSSIA, UCRAÏNA, GEÒRGIA, ARMÈNIA... Països amb reconeixement oficial en procés de separació de Rússia, l'antiga metròpoli. Orem per ells en la greu crisi econòmica, social i política en la qual estan. Que el Senyor els doni la millor eixida possible.

RÚSSIA. Orem per un canvi positiu, contra la dictadura de la màfia que pateix, i pels emigrants eslaus que se'n vénen cap a Occident.

ESLOVÈNIA, CROÀCIA, MACEDÒNIA, BÒSNIA-HERZEGOVINA, KOSOVO-ALBÀNIA. Majorment nacions esclaves del sud que, als Balcans, viuen les conseqüències del militarisme serbi. Que el Senyor canviï la mentalitat imperialista dels líders i poble serbi i els drets d'aquestes nacions siguin progressivament respectats. *A causa de la multitud de les violències clamen, i es planyen... no responen per la culpa de l'orgull dels dolents* (Job 35:9-12)

Dia 29: MAGRIB. La nació àrab i bereber (xlha del Rif, amazigh del Sus, gharchaia, twareg...) necessita molt la llum de l'Evangeli, ja que quasi no hi ha cap missioner i els obrers autòctons en són pocs. Hi ha problemes de persecució religiosa per part de tots els règims (Tunísia és l'estat més

obert) i règims dictatorials i imperialistes, sobretot el règim alahuí del Marroc que, després de sotmetre la meitat de la població bereber, estén els seus sagnants tentacles sobre l'antic Sahara espanyol. Que el Senyor envii ajut als pobles més necessitats i oprimits, així com obrers, especialment als indígenes o els més disposats a inculturitzar- hi l'Evangeli. Arreu el Magreb, mentre la població creix ràpidament, el fonamentalisme islàmic es radicalitza, l'economia resta endarrerida, tot en un ambient de misèria i àdhuc de fam en algunes contrades i temporades. Tot plegat empeny cap a Europa una creixent emigració sobretot de joves sense feina, però el Nord els tanca les portes amb lleis i racisme. Per als pobles del Magrib i musulmans en general, l'Islam (*submissió*) no és sols una religió, sinó una cultura, una concepció de la vida i un jou espiritual. Que el Senyor obri les portes dels països islàmics a l'Evangeli del Crist, i el cor d'esglésies per a ocupar-se i evangelitzar correctament els emigrants magrebins a Europa. *¿No ho és partir el teu pa amb qui té fam, acollir els pobres que no tenen casa? Si veus un nu, vesteix-lo... llavors el teu sol apuntarà com l'aurora, la teva ferida es cicatrizarà aviat. La teva justícia anirà al teu davant, i la glòria de Jahvè darrerà de tu. Aleshores, si crides, Jahvè et respondrà, i la teva fosca serà com el migdia* (Isaïes 58: 7-10)

Dia 30: ORIENT MITJÀ. Diversos problemes agreugen els ànims dels pobles de la zona.

ISRAEL / PALESTINA. Orem per la pau a Jerusalem, una pau justa entre jueus i palestins, que faci compatible la ubicació d'immigrants jueus amb un estat propi de les dues parts en conflicte, en tolerància i amor. Que el Senyor acosti els cristian-jueus als creients palestins, de manera que la nacionalitat no divideixi els cristians d'origen distint. Israel és la branca de la qual sortí l'Església (Romans 11:11-32). Catalunya, com tants altres països tenen una tradició de racisme antisemita que ens cal fer-nos perdonar, i no sols pels assalts als calls jueus durant la nostra Edat Mitjana, sinó també pels ghettos moros o moreries que a València foren planificats pels colonitzadors catalans.

Ara, en el cinc-cents aniversari de l'expulsió dels jueus pels Reis Catòlics, ens cal una reflexió històrica de l'estreta relació, a ca nostra de: antisemitisme- decadència nacional. Qui juga amb foc acaba cremant-se.

KURDISTAN. El major poble sense Estat propi, cruelment reprimat per Turquia i l'Iraq, però també maltractat per l'Iran i encara per Síria. És de majoria musulmana, però amb minories nestorianes (heretgia de l'època bizantina) i d'adoradors del Diable. Que siguin lliures de les forces satàniques que els atenallen. Que els països occidentals en tinguin més misericòrdia. Que els governs que els oprimeixen aturin la guerra química, el genocidi i l'arabització forçosa.

LÍBAN. Complicadíssim conglomerat de religions, partits i interessos que per manca d'esperit pacífic, han dut aquest estat a una contínua guerra civil. Que el Senyor hi escampi la benaurança dels pacificadors. *I, si la seva caiguda (d'Israel) ha dut l'enriquiment al món... quant més no ho farà el seu ple restabliment! ... Car Déu ha reclus tots els homes en la desobediència per tenir amb tots misericòrdia* (Romans 11:11-32)

Dia 31: TOTS ELS ALTRES POBLES OPRIMITS DEL MÓN SENCER. I particularment els indígenes d'Amèrica (Tahuantinsuiu, en indi). Que les nacions sense Estat d'Europa hi puguin connectar, que Catalunya mantingui contactes amb els indis de Llatino-amèrica front a la pressió comuna de l'espanyolització. Que hi hagi contactes i creixents lligams entre les esglésies índies i les catalanesques. També fem especial esment dels pobles sota dictadures cruels i per la fi del sistema nazi d'*apartheid* a Sud-àfrica. Que el Senyor hi envii la llum del seu Evangeli ben inculturat per trencar escàndols i barreres i les forces demoníques que inspiren tals règims terroristes. *I sobre aquesta pedra edificaré la meua Església, i les portes del reialme de la mort no la dominaran. Et donaré les claus el cel, i allò que lliguis a la terra serà lligat en el cel* (Mateu 16:18-19).

L'Obra Cultural Balear considera inacceptable la substitució del senyal de TV3 pel de TV3cat

L'entitat demana a la direcció de TV3 una rectificació i al Govern de les Illes Balears que posi d'una vegada en marxa el múltiplex que permetrà veure el Canal 33 a Mallorca

L'Obra Cultural Balear considera inacceptable la decisió de la direcció de la CCMA de substituir el senyal de TV3 pel de TV3cat (Canal internacional), de manera que els ciutadans de les Balears no podran veure els documentals, les pel·lícules i les sèries de producció externa que emet la cadena pública catalana. Segons l'entitat, la direcció de TV3 tracta les Illes Balears com si fossin un país estranger, tot privant les mallorquines i els mallorquins de veure uns continguts que han estat presents a les nostres illes des de 1986, any en què l'Obra Cultural Balear i l'associació Voltor varen posar en marxa els repetidors que permeten l'arribada de la televisió pública cata-

lana. Aquesta actitud, apunta l'entitat, representa una retrocés en el procés de construcció de l'espai de comunicació en català. És per això, que l'entitat exigeix a la direcció de TV3 una rectificació i la recuperació a les Balears de la seva programació habitual. L'OCB també demana al Govern Balear, a la Generalitat de Catalunya i a la direcció d'IB3 que instin la cadena pública catalana a rectificar. L'executiu insular, en concret, té l'obligació legal de promoure a les nostres illes la presència de les televisions en català, tal com diu la Llei de Normalització Lingüística.

L'entitat demana, a més, a la direcció de TV3 que rectifiqui la seva actitud històrica cap a l'arxipèlag. Encara és hora, tot i els més de 20 anys d'existència de TV3 a les Balears, que la corporació doni un tractament informatiu adequat a la realitat insular, més enllà dels tòpics folkloristes.

L'OCB també insta les direccions d'IB3 i la CCMA a arribar a acords per a l'arribada a Balears del canal 3/24 i per garantir-hi una presència adequada de les Illes Balears.

L'entitat considera, a més, inexplicable que el Govern de les Illes Balears no hagi posat encara en marxa el múltiplex que ha de permetre la recepció a les nostres illes de Canal 33 i d'altres emissores de televisió en català. El fet és encara més greu tenint en compte que a partir del 30 de juny es produirà l'apagada analògica a Menorca, Eivissa i Formentera i que hi deixaran de veure el segon canal de la CCMA, fet que representarà una reducció substancial del número d'hores d'emissió en català. L'OCB se demana si l'objectiu de l'actual pacte de centreesquerra és completar la tasca d'eliminació del català a la televisió iniciada per l'executiu de Jaume Matas durant la passada legislatura

El "ciao" és una italianització del "siau"

Abans d'ahir vaig sopar amb En Frank Dubé, un tot terreny de la cultura, la música i l'activisme independentista. Ja fa molts anys que em segueix els estudis sobre la descoberta catalana d'Amèrica i l'adulteració premeditada i sistemàtica per la censura espanyola.

Vam sopar al Blau-Verd de Torrentbò i entre els molts temes que vam tractar, va sortir el del "ciao" italià. Jo fa anys que explico que aquest ciao només pot venir d'un

adéu-siau català, a través d'una evolució natural.

Primer dèiem "ab déu siau", després "adéu-siau", que és com ho diem avui, o simplement "deusiau", però que hi havia d'haver hagut algun moment que la gent hauria d'haver dit només "siau", que és el que va penetrar a Itàlia, amb la dominació catalana, que va del segle XIII al XVI. Però no ho havia pogut documentar.

Llavors, a mig sopar, en Frank Dubé em va explicar que

ell tenia molt clar que el "ciao" italià venia del "siau" català, perquè fins i tot ell encara tenia molt fresc que el seu pare deia molt sovint "siau" per dir "adéu".

Per tant, si a començament de segle XX els catalans dèiem "siau" per dir "adéu", això vol dir, ras i curt, que el "ciao" és una italianització del "siau". En Manel Capdevila ho explica també molt detalladament en algun comentari dels seus.

Jordi Bilbeny

Acudits

Això es una dona que es mor i puja al cel. A les portes del cel, Sant Pere li diu:

- "Per entrar has de deletrejar correctament la paraula que jo et digui, si no aniràs a l'infern"; i la dona contesta:

- "molt bé".

- "Deletreja la paraula AMOR"; i diu ella:

- "molt fàcil: A-M-O-R".

Sant Pere la deixa entrar al cel, i estant allà, la dona veu com el que era el seu marit, en dos setmanes es casa amb la secretària, es compra un BMW, es muden a una casa més gran ... etc.

Al cap d'un parell d'anys d'haver mort la dona, Sant Pere li diu:

- "mira, haig d'anar a fer uns encàrrecs, queda't a la porta i si arriba algú li dius que deletregi la paraula que tu li diguis, si ho fa bé entra, si no va a l'infern"

- "molt bé, molt bé" diu ella.

Mentre Sant Pere està fora es mor el seu marit, i al veure-la a les portes del cel ell li diu:

- "aiiiii, no saps com t'he trobat a faltar... que per pena em vaig haver de casar amb la secretària, i com seguia trist em vaig haver de comprar el cotxe i la casa..."

Ella, seguint les instruccions de Sant Pere li diu:

- "per entrar al cel has de deletrejar bé la paraula que jo et digui, si no aniràs a l'infern"

- "molt bé, molt bé, quina paraula és?"

- SCHWARZENEGGER

Tomeu Martí critica la seva detenció durant l'Acampallengua

Joves de Mallorca per la Llengua i l'Obra Cultural Balear (OCB) han fet les valoracions corresponents respecte la detenció 'presumptament il·legal', per part de la Guàrdia Civil, del cap de seguretat de l'Acampallengua i coordinador de l'OCB Tomeu Martí. Els fets van tenir lloc a les tres de la matinada del passat diumenge en el transcurs d'un dels concerts de rock del festival organitzat a Sa Pobla (Mallorca) al qual van assistir 15.000 persones, segons l'organització.

En roda de premsa, Tomeu Martí i Rafel Sedano, membre del servei d'ordre de l'Acampallengua van explicar els fets cronològicament. Segons Sedano, dies abans ja s'havia acordat entre la policia local de Sa Pobla, l'equip de seguretat de l'Acampallengua i el sergent de la Guàrdia Civil de la vila que la Guàrdia Civil no faria acta de presència a l'acte a no ser que la policia local ho requerís. No obstant això, durant la matinada del diumenge, sense cap tipus de problemàtica aparent, cinc agents de la Guàrdia Civil es van presentar al recinte.

La controvèrsia va començar quan van justificar la seva presència dient que havien rebut una crida alertant d'una baralla entre una vintena de joves, mentre que la policia local de Sa Pobla no en tenia cap constància. Seguidament, tres agents van accedir al recinte al·legant que 'la Guàrdia Civil entra on li dona la gana' i posteriorment van demanar identificació als membres encarregats de seguretat. Aquests la van mostrar i Tomeu Martí els va demanar la seva però s'hi van negar. Durant la trobada, Martí va atendre una trucada telefònica sempre mostrant el seu document d'identitat però el fet d'atendre la trucada va ser interpretat pels agents com una negativa a identificar-se.

Arran d'això, els agents de la Guàrdia Civil van traslladar al cap de seguretat de l'Acampallengua a la caserna. Malgrat l'anomalia que s'estava vivint, en tot

moment es va apostar per mantenir una actitud 'pacífica i discreta' per tal d'assegurar el normal desenvolupament del concert. Mitja hora més tard, una vintena de persones, representants d'entitats i regidors de l'Ajuntament que esperaven davant de la caserna van saber, per boca del sergent, que els seus efectius havien 'incomplert les ordres'. Referent a la detenció, Tomeu Martí va explicar que durant la primera hora va rebre 'un tracte molt dur' però que en arribar el sergent 'la situació va canviar'. Malgrat tot, Martí no va ser alliberat fins les 5 del matí.

Des del servei d'ordre s'ha assegurat que amb la detenció 'es va posar en perill la seguretat de tot l'Acampallengua'. El coordinador de l'OCB ha assegurat desconèixer la versió oficial de la Guàrdia Civil però ha apuntat que 'no és bo per a la democràcia i la convivència' el succeït. Martí ha titllat l'actuació dels agents d'irresponsable i del to d'agents de 'provocatiu i prepotent'. Des del OCB s'ha assegurat que durant el cas als jutjats. Per la seva part, nombroses entitats i persones han manifestat el seu suport a Tomeu Martí, així com el president de les Illes Balears, Francesc Antich i partits polítics com Unió Mallorquina, Esquerra o el PSM.

Lluís Llach: L'única sortida que hi veig és la independència

Es compara amb Xavier Rubert de Ventós, que després d'anys de reflexionar-hi també s'ha declarat independentista.

El cantant es declara, obertament, independentista. Després d'anys i cançons d'insinuar-ho, preguntat sobre com veia la situació actual del país en una a Igualada, va dir: 'L'única sortida que hi veig és la independència'. Llach va traçar un paral·lelisme entre ell mateix i el filòsof Xavier Rubert de Ventós, del qual va dir que, després d'anys de mirar de fer pedagogia, va arribar un moment en què es

va declarar partidari de la independència. 'Tinc 60 anys, només me'n queden 10 per a veure resultats', va exposar.

Llach opina que, si Catalunya vol continuar existint, ja no té espai dins l'Estat espanyol, sinó que se n'ha de construir un de propi. Creu que la transició va ser una magnífica oportunitat, la primera en un grapat d'anys, perquè els diferents pobles de l'estat compartissin un projecte ibèric comú, però l'oportunitat s'ha malbaratat.

La guerra de les llengües

Ni amb reforços arribats de la península, el PP arreplega 3.000 fatxes antimallorquins

Ni portant expressament de la península centenars de fatxes forasters, ni regalant berenar i beure, ni posant autocars des de Calvià, ni tan sols convocant fins a 26 organitzacions, ni amb el suport i la propaganda continuada d'El (In)Mundo, la Kopeborroka, mallorcadiario.com, libertadbalea.com.; els feixistes del PP han aconseguit arreplegar avui de matí 3.000 nostàlgics malparits de la dictadura franquista.

La manifestació d'avui de matí a Palma té una cosa molt positiva i és que ara ja sabem qui són i quants són els colonitzadors forasters i els seus aliats que somien amb una Mallorca sense mallorquins i convertida en un immens son Banya.

Reproduït de www.diaridebalears.cat

Balears | Política Unes 3.000 persones en la manifestació del Círculo Hi eren dirigents populars com José Ramón Bauzá i Maria Salom. També s'han deixat veure Rosa Díez i Miguel Durán, candidat a les europees. dBalears | 30/05/2009 |

Entre 2.500 i 3.000 persones han pres part en la manifestació organ-

itzada per l'associació Círculo Balear sota el lema "Nuestras lenguas nos unen. Volem llibertat d'elecció" amb el suport, entre d'altres, de UPyD (el partit de Rosa Díez), PP, USO i Afedeco. La sortida s'ha fet a la plaça de la Reina de Palma. En la plaça de Cort s'ha registrat un petit incident quan unes persones, possiblement de la CNT, han esbrincat la capçalera de la manifestació. La policia local hi ha intervingut, sense més contratemps. També s'informa que altres persones han fet befa vestides de sevillanes i que alguns al·lots han desplegat una estelada al pas de la marxa per la plaça d'Espanya. A la manifestació hi eren dirigents populars com José Ramón Bauzá i Maria Salom. També s'han deixat veure Rosa Díez i Miguel Durán, candidat a les europees. El president del Círculo ha dit que els manifestants eren 25.000.

Preguntes a la CUP

Primer de tot, he de dir que jo sóc independentista. L'altre dia vaig veure a la plaça de Catalunya de Girona dues manifestacions que s'escridassaven: l'una d'antiavortistes i l'altra de proavortistes. En la dels proavortistes hi havia coneguts membres de la CUP i gent que portava pancartes amb lemes com ara: «Mi cuerpo es mío, no del Estado. Aborto libre y gratuito»... Totes eren en castellà. La veritat, feia una mica de mal d'ulls. I no parlo de cap multitud, sinó de quinze o vint persones.

Això què vol dir?, que la CUP prioritza el contingut abans que la llengua? Potser per a ells la llengua és un tema secundari? Voldria saber si la CUP està d'acord amb el que diu Esquerra, que ells abans són d'es-

querres i després independentistes. Perquè no és el meu cas. Jo tinc molt clar que primer s'ha de tenir estat propi i després decidir com s'aplica el poder.

Són curioses, les prioritats de la CUP; els seus portaveus diuen que no poden participar en un projecte clarament independentista com el que proposa Joan Carretero perquè no té prou contingut social i d'esquerres, però, en canvi, sí que poden prendre part en una manifestació proavortista o de qualsevol altra mena, encara que la llengua i la identitat catalanes hi siguin bandejades. Com deia, les seves prioritats polítiques són ben clares i caldrà tenir-les en compte

Ignasi Huertos Rocas
Claveria 6, bis
17004 Girona

Edificant la victòria (I)

Fonaments de la regeneració política

De ponent

*De ponent ens arriba la dalla
que pretén l'ànima de la ginesta,
mes de la cendra ja reneix
l'au que anuncia el combat darrer.*
Albert Ubach

"Els catalans prou anhelan la Independència nacional, però no veuen la manera d'assolir-la".

Heus-ho aquí. En una frase, el retrat més precís d'un anhel, d'una voluntat de ser, de romandre, de desenvolupar-se; i alhora, també, la constatació d'una manifesta sensació d'impossibilitat, o dit clarament, d'impotència. El professor Muñoz Espinalt, com a estudiós i coneixedor del tarannà i caràcter català, expressava en veu alta una realitat que avui, anys després de la seva mort, continua vigent: **la dura realitat d'un poble indefens davant la deriva erràtica dels seus dirigents.**

I és justament en la segona part de la frase quan Espinalt ens dona les pistes perquè els catalans trobem la solució. Després de descriure l'anhel majoritari dels catalans (anhel que avui encara creix més), apunta, ni que sigui indirectament, quin ha de ser el camí per deixar de ser un poble sotmès als capricis erràtics d'uns dirigents que ja no els representen. En efecte, quan ens diu *però no veuen la manera d'assolir-la*, ens orienta i fins i tot ens encoratja a preguntar-nos **per què els catalans no saben com arribar-hi.** A partir d'aquí, creieu-me, l'horitzó de reflexions que se'ns obre al davant és apassionant.

Com s'assoleix la victòria?

I és que, com s'hi arriba, a la victòria? Com s'assoleix? Què cal fer per aconseguir-la? D'entrada reconeguem que **les victòries**, com gairebé tot el que fem a la vida, són el resultat de saber combinar **aptituds i actituds**. Conceptes com treball, eficàcia, resultats, etc., no pren-

drien el mateix significat sense afegir-hi actituds com la disciplina, la força de voluntat, l'autoestima i l'esforç per l'excel·lència com a marca de creació de valor propi. **Aptitud**, però **sobretot actitud**, sobretot això darrer, són **dues forces motores que treballen en paral·lel** per atènyer un únic objectiu: **la victòria.**

Veiem, doncs, que per arribar a la victòria **el primer que cal és interioritzar una premissa: actuar sempre amb moral de victòria i mentalitat vencedora.** Un cop més, **aptitud i actitud** se'ns mostren com a **valors inseparables** per afrontar els reptes. Perquè, siguem francs, **quin poble confiaria eternament en uns dirigents polítics que mai han estat realment convençuts o decidits d'arribar a la victòria?**

La **necessitat de regenerar la política** respon a la necessitat de **substituir les actituds polítiques d'una classe dirigent que fa anys que ha deixat de representar el poble català.** La necessitat de **substituir aquestes actituds polítiques obsoletes i temeràries de flirteig constant amb Espanya** mentre Catalunya se'ns dessagna per tots costats. La necessitat de **substituir aquestes actituds polítiques humiliants, només pròpies de l'esclau** que demana permís constantment a l'amo, i **canviar-les per actituds de fermesa, de mentalitat vencedora, d'orgull de país** i per la convicció que el dret de **la independència és un objectiu innegociable** i que **no han de ser tercers qui els decideixin per nosaltres.**

Cal retornar el Parlament al país

Quan Catalunya Acció va començar a introduir el concepte de **regeneració política**, hom ho feia sabent perfectament que la regeneració política d'un país reclama de **nous rostres** que estiguin disposats a **fer foc nou**, i amb la convicció d'encendre un far que il·lumi ni el camí cap a **la victòria no només com un desig, sinó com un deure persistent i incansable.** Aptitud, sí, però

sobretot **actitud**, per encarar el destí que la història reclama que anem a cercar.

La matemàtica ens diu que dues línies paral·leles sempre s'acaben trobant a l'infinit. Nosaltres no apel·lem a la matemàtica, sinó al **sentit comú**, quan diem que, certament, **hi ha dues vies paral·leles que cal reconciliar: la via popular i la via parlamentària.** La fragmentació social que representa l'actual situació de descrèdit polític ha deixat orfes els anhel dels catalans que ja ens esmentava el professor Espinalt. Altrament, **com podria arribar a la victòria un poble que ja no se sent representat al seu parlament?** I com podria assegurar una digna administració dels seus anhel sense posar al capdavant del país dirigents amb caràcter disposats a actuar amb mà de ferro quan més convé? Sí, cal apostar per la política vibrant, colpidora i portaveu d'anhels comuns. Cal que Catalunya pugui tornar a mirar els seus dirigents polítics als ulls i mostrar amb orgull l'aptitud i l'actitud que han de convertir-la en nou estat europeu. En definitiva: **cal que retornem el**

Parlament al país.

El món reclama un gest de Catalunya

Catalunya, far de la Mediterrània occidental, bressol mil·lenari de la vella Europa, motor econòmic incombustible un cop deslligada de domini aliè, **¿qui recull el festeig constant que països com els Estats Units d'Amèrica han fet i fan davant d'aquesta peça clau que és Catalunya a escala internacional?** Els governs del pujolisme i els governs del primer i el segon tripartit s'han estimat més ignorar les ocasions de mans esteses vingudes d'arreu del món. Sens dubte, **cal que retornem el Parlament al país per correspondre, ensems i alhora, aquest festeig internacional que ens vol convidar que la història del món s'escrigui, també, en català.**

Els catalans prou anhelan la independència. I sí, hi ha la possibilitat. Hi ha *la manera d'assolir-la*. Hi ha el camí. Hi ha el com, l'on i el quan. Ara i aquí. Hi ha l'aptitud i hi ha l'actitud. Hi ha la fermesa i hi ha la moral de victòria. Hi ha el sentit de l'ètica política com a deure inseparable del deure històric. Hi ha el tren de **Força Catalunya** que s'ha posat en marxa i on cada vagó nou que s'hi incorpori serà de primera classe. I hi ha, sobretot, la renovació de la via política en **clau interna** i la via política en **clau internacional**, perquè aquestes **dues vies paral·leles avancin**, imparables i invencibles, fins a l'estació que no ha de ser final de trajecte, sinó **l'inici de la nova Catalunya** situada plenament dins del món: **la independència.**

Albert Ubach

Crida al combat

Especialment per a creients. Per a pregar, per ex., a la vespra d'un esdeveniment sobiranista o quan hi ha algun problema amb l'Estat espanyol o francès.

SALMS. LLIBRE I. 40

Molts confiaran en el Senyor

(Del mestre de cant. Salm de David.)

1 Amb tota esperança he confiat en el Senyor, i ell, decantant-se cap a mi, ha escoltat el meu clam.

2 M'ha tret d'un pou de desesperació, del llot i del fangar;
ha posat els meus peus sobre la roca,
ha envigorit els meus passos,

3 i m'ha posat a la boca un càntic nou, una lloança al nostre Déu.

Molts ho veuran i temeran,
i confiaran en el Senyor.

4 Feliç l'home que té posada la seva esperança en el Senyor
i no s'ajuda dels rebels, que es desvien vers la incertesa.

5 Ens has prodigat tantes meravelles, Senyor, Déu meu!
Tants propòsits a favor nostre com has acomplert!
Ningú no se't pot comparar.
Si ho volgués referir públicament,
sobrepassa tot el que es pugui comptar

6 No et complaus en sacrificis i ofrenes,
ans m'has obert l'enteniment.
No has reclamat holocaust ni expiació.

7 per això he dit: "Mira, sóc aquí."
En el llibre de l'Escriptura m'és prescrit

8 de fer la teva voluntat.
Déu meu, em deixo en la teva Llei,
ben endins del cor la tinc guardada.

9 He pregonat la justícia en la gran congregació;
fixa't que no he contingut pas els meus llavis,
i tu, Senyor, ho saps.

10 No he amagat la teva salvació en un racó del cor;
he proclamat la teva fidelitat i la teva justícia,
no m'he callat la teva bondat i misericòrdia davant la gran congregació.

11 I tu, Senyor, no continguis la teva compassió per mi;
que la teva bondat i la teva lleialtat
em guardin sempre.

12 Són tantes les calamitats que m'aclaparen
que no es poden comptar.
Les moltes culpes m'han colgat fins a cobrir-me la vista.
Són més que cabells tinc al cap; i el meu cor no pot més.

13 Digna't deslliurar-me, Senyor;
afanya't a auxiliar-me.

14 Que quedin defraudats i avergonyits alhora
tots els qui em busquen la vida per segar-la.
Que reculin escarmentats els qui s'alegren del meu mal.

15 Que es retirin aclaparats per la vergonya
aquells qui deien contra mi: "Ja li està bé!"

16 Que puguin alegrar-se i festejar-te tots els qui et busquen de cor,
i sempre puguin dir: "Exalçat sigui el Senyor"
els qui estimen la teva obra de salvació.

17 Ara jo sóc un pobre i un desvalgut,
però el Senyor pensa en mi.
Tu ets el meu auxili i el meu llibertador, Déu meu,
no triguís més!

SALMS. LLIBRE II. 43

Tu ets la meva fortalesa

1 Fes-me justícia, oh Déu, i defensa la meva causa;
allibera'm de la gent impia i de l'home fals i pervers.

2 Que tu ets, oh Déu, la meva fortalesa. Per què m'has rebutjat?
Per què haig d'anar trist per l'opressió de l'enemic?

3 Envia la teva llum i la teva veritat; que elles em facin de guia,
que em duguin a la muntanya santa i als teus tabernacles.

4 I arribaré jo a l'altar de Déu,
al Déu que és l'alegria i el meu goig,
i et lloaré amb l'arpa, Senyor, Déu meu!

5 Per què t'entristeixes, ànima meva,
i et contorbes dintre meu?
Espera en Déu, que encara podré lloar-lo,
Salvador meu i Déu meu.

SALMS. LLIBRE II. 44

En Déu ens gloriarem en tot moment

(Del mestre de cant. Dels fills de Corè. Maskil.)

1 Oh Déu, nosaltres mateixos ho hem sentit,
els nostres pares ens han contat
la gesta que vas realitzar en els seus dies,
en aquells temps antics.

2 Tu, amb la teva mà, vas desposseir els pagans, i els vas implantar a ells;
vas ensorrar els pobles per fer-los lloc.

3 Que no fou pas per l'espasa que s'apoderaren del país,
ni fou el braç que els va donar la victòria,
sinó la teva dreta i el teu braç, i la llum del teu rostre,
perquè tu te'ls estimaves.

4 Tu ets el meu rei, oh Déu,
que disposes l'alliberament de Jacob.

5 Per mitjà teu investírem els enemics,
en el teu nom trepitjarem els agressors.

6 Jo no confiaré pas en el meu arc,
ni serà la meva espasa la que em salvi.

7 Tu ens has salvat dels nostres enemics
i has cobert de vergonya els qui ens odiaven.

8 En Déu ens gloriarem en tot moment,
i el teu nom glori ficarem per sempre. (Pausa)

9 Ara, però, ens has rebutjat i avergonyit,
ja no surts amb els nostres exèrcits.

10 Ens fas recular davant l'adversari,
i els qui ens odien es carreguen de botí.

11 Ens deixes com ovelles per a la matança,
i ens has escampat entre les nacions.

12 Has venut el teu poble per un no res,
no l'has avaluat en cap preu.

13 Ens exposes a l'escarni dels nostres veïns,
befa i burla dels qui ens envolten.

14 Ens has convertit en ofensa de les nacions,
i branden el cap tots els pobles.

15 Tothora tinc davant el meu oprobí,
i em cau la cara de vergonya,

16 pels crits del qui m'insulta i ultratja,
davant l'enemic i el venjatiu.

17 Tot això ens ha passat sense haver-te oblidat
ni haver trencat el teu pacte,

18 sense haver tornat enrere el nostre cor
ni haver desviat del teu camí els nostres passos;

19 tanmateix, tu ens has aixafat en lloc d'affliccions,
i ens has cobert amb l'ombra de la mort.

20 Si haguéssim oblidat el nom del nostre Déu,
i estès les mans a déus forasters,

21 ¿és que no se n'hauria adonat Déu,
que coneix els secrets del cor?

22 Ja que per tu estem exposats a morir contínuament,
som tractats com ovelles per a la matança.

23 Desperta't! Per què dorms, Senyor?
Desvetlla't, no ens rebutgis per sempre!

24 Per què ens amagues la mirada
i oblides la nostra misèria i opressió?

25 La nostra ànima està abatuda fins a la pols,
i el nostre cos prostrat a terra.

26 Alça't, vine a auxiliar-nos,
i deslliura'ns per la teva bondat!

SALMS. LLIBRE II. 58

Els malvats estan desviats des del si matern

(Del mestre de cant. Al to de "Taixhet". De David. Miktam.)

1 ¿És veritat, eminents, que feu justícia,
que judiqueu rectament els homes?

2 Conscientment perpetreu injustícies;
sobre el país pesa la violència de les vostres mans.

3 Els malvats estan desviats des del si matern,
els mentiders estan extraviats abans de néixer;

4 porten un verí semblant al de les serps,
són com un àspid sord que es tapa les orelles

5 per no sentir la veu dels encantadors,
d'algun màgic expert en encanteris.

6 Oh Déu, trenca'ls les dents a la boca,
esmicola'ls els ullals de lleó, Senyor.

7 Que es dissipin com les aigües que s'escolen,
que les seves sagetes quedin espuntades.

8 Siguin com el llimac que s'arrossega,
com l'avortó de dona; que no vegin el sol.

9 Abans que les vostres olles sentin la flama de l'arrel-
laga,
tant verda com seca, que se l'emporti l'huracà.

10 S'alegrarà el just en veure el càstig;
xoparà els seus peus amb la sang del malvat,

11 i tothom dirà: "Cert que hi ha premi per al just,
cert que hi ha un Déu que fa justícia a la terra."

SALMS. LLIBRE II. 59

El Déu que m'estima em ve a l'encontre
(Del mestre de cant. Al to de "Taixhet". De David.
Miktam. Quan Saül envià a vigilar la casa per matar-
lo.)

1 Deslliura'm dels meus enemics, Déu meu,
protegeix-me dels meus agressors;

2 allibera'm de la gent malvada
i salva'm dels homes sanguinaris!

3 Mira que posen trampes contra la meua vida,
s'apleguen contra mi gent de guerra.
No és per culpa meua ni pel meu pecat, Senyor;

4 sense ofendre'ls s'apressen a preparar-se.
Alça't i vine aquí a veure-ho!

5 Tu, Senyor, Déu de l'univers, Déu d'Israel,
desvetlla't per castigar tots aquests bàrbars,
no perdonis cap dels pèrfids criminals! (Pausa)

6 Tornen al vespre, lladren com gossos
i rondan la ciutat.

7 Mira com bramen a boca plena,
amb paraules feridores,
i diuen: "Qui ho pot sentir?"

8 Però, tu, Senyor, te'n rius d'ells,
et burles de tots els pagans.

9 Oh força meua, en tu espero,
perquè ets, oh Déu, el meu refugi.

10 El Déu que m'estima em ve a l'encontre
i em concedirà de veure vençuts els enemics.

11 No els matis, que el meu poble no se n'oblidi;
dispersa'ls amb el teu poder i humilia'ls,
Senyor, protector nostre!

12 Pel pecat de la seva boca, la paraula dels seus
llavis
és un pecat de la seva boca,
que siguin atrapat en la seva supèrbia,
per la blasfèmia i la mentida que diuen.

13 Suprimeix-los airat, suprimeix-los, que deixin

d'existir!

Que es faci palès que Déu regeix Jacob
fins als confins del país. (Pausa)

14 Tornen al vespre, lladren com gossos
i rondan la ciutat;

15 vaguegen buscant menjar,
i, si no s'atipen, udolen.

16 Però jo cantaré el teu poder
i aclamaré la teua bondat a l'albada,
perquè has estat la meua defensa
i el meu refugi el dia de l'angoixa.

17 A tu, força meua, cantaré salms,
perquè ets, oh Déu, el meu refugi,
el Déu que m'estima.

SALMS. LLIBRE III. 73

Déu és bo envers els de cor recte
(Salm. D'Assaf.)

1 Certament, Déu és bo envers Israel,
envers els de cor recte!

2 Però jo he estat a punt d'ensopegar,
ha faltat ben poc que no rellesqués,

3 perquè sentia enveja dels insensats,
veient la prosperitat dels descreguts.

4 No passen cap angúnia fins a la seva mort,
i la seva vigoria és ben forta.

5 No participen dels sofriments humans,
ni són atribolats com la resta dels mortals.

6 Per això duen l'orgull com un collar,
i la violència com un mantell que els cobreix;

7 els salten els ulls de la greixor,
el mal desig desborda del seu cor.

8 Escarneixen i parlen malignament,
amb altivesa fan amenaces de violència;

9 alcen la seva boca contra el cel,
i la seva llengua recorre la terra.

10 Per això el seu poble els va al darrere
i a boca plena engoleix l'aigua que li donen,
i diu: "Com pot saber-ho Déu?
Que en té coneixença, l'Altíssim?"

12 Mireu, així són els descreguts:
sempre tranquils augmenten la seva fortuna.

13 De manera que en va he conservat el meu cor
íntegre
i m'he rentat les mans net de culpa,

14 ja que cada dia sóc assotat,
i el càstig em ve cada matí.

15 Si jo digués: "També jo raonaré així",
renegaria del llinatge dels teus fills.

16 Quan meditava com podria entendre això,
ho veia com una empresa difícil,

17 fins que, penetrant els misteris de Déu,
he comprès el seu resultat.

18 Certament, els duus al precipici,
els empenys al desastre.

19 Com han quedat de sobte assolats;

s'extingiren, consumits de terror!

20 Com quan un desperta d'un somni,
Senyor, en desvetllar-te bandeges la seva aparença.

21 Quan tenia el cor amargat,
i em torturava la consciència,

22 em comportava estúpidament i no comprenia res,
era com les bèsties, davant teu.

23 Tanmateix, jo he estat sempre al teu costat,
em tens agafada la mà dreta;

24 amb el teu consell em fas de guia,
i després m'acolliràs en glòria.

25 Quin altre hi ha per a mi al cel?
Fora de tu no tinc altra satisfacció a la terra.

26 El meu cos i el meu cor defalleixen,
però la fortalesa del meu cor i la meua porció serà
Déu per sempre!

27 Perquè els qui s'allunyen de tu es perdran;
exterminaràs tots els qui se n'aparten.

28 Per a mi, acostar-me a Déu és el benestar;
poso en el Senyor, Déu sobirà, la meua confiança,
a fi de pregonar totes les seves obres

Llegeix i subscriu-te a

L'ESTEL

la revista dels empresaris

Tel. 971 85 85 80

Preludi de la Independència (i II)

Carles Muñoz Espinalt, 1992

“A tots els qui, amb fe i fermesa, Han cridat: Visca Catalunya Lliure!!” C.M.E.

Napoleó, Talleyrand i Catalunya.

Abans, com ara, els qui han volgut dominar Europa ideen projectes i especulen mitjançant un ample espectre polític que, quan es refereix a Catalunya, va des de la submissió més estricta a la plena Independència. Cap possibilitat es descarta per endavant. Com és que no s'hi han fixat detingudament els nostres historiadors? Ni un d'ells esmenta fets com el següent: L'any 1807 Napoleó comunicava amb imperiosa insistència a Talleyrand que volia apoderar-se d'Espanya. Dominaria la península Ibèrica, nació per nació. Era recomanable? Talleyrand creia que no en tenia cap necessitat, ja que els espanyols li deixaven pas lliure per combatre contra Portugal i els tenia rendits sense atacarlos.

Els consells de Talleyrand a l'emperador venien a dir: Si voleu intimidar encara més els espanyols ocupeu, Catalunya. Amb l'acció, podreu fer creure als catalans que els independitzeu d'Espanya, que els té sotmesos. I, la gesta, podreu presentar-la de cara a Espanya com una ajuda que els feu, ja que no essent els catalans gent de la seva confiança, voleu assegurar-vos que no us trairan per aquest costat ni faran cap mala passada a Espanya. «Ocupada Catalunya —concreta textualment Talleyrand en les seves Memòries—, fins aconseguida la pau marítima amb Anglaterra, si la pau es retarda, és possible que Catalunya, que és la menys espanyola de totes les regions d'Espanya, s'adhereixi a França, puix que d'això n'hi ha tradicions històriques.»

Per perfectes que fossin les maquinacions que Talleyrand ordia, Napoleó no en va fer cap cas. Ell, creia només en el poder de les armes i amb la seva sort de guerrer invencible, mentre el seu ministre comprenia que el secret de la política operant es deriva de saber desxifrar i valer-se del caràcter dels pobles. Parlaven dos llenguatges diferents. El mateix Talleyrand comenta els resultats d'aquella entrevista amb Napoleó: «No el vaig convèncer i des d'aleshores desconfià de mi.» És més, el recel i la suspicàcia entre aquests dos personatges, iniciada un dia del 1807, on van sortir a parlar de Catalunya, creixia més i més a mesura que la guerra a la península Ibèrica prenia un mal caire per a Napoleó. Se sentia airat per l'encert dels consells de Talleyrand? Mai no havia permès Bonaparte que li donessin una lliçó d'estratègia. I molt menys si després es demostrava que era la correcta. Només el que ell ideava ho creia la perfecta solució. Aquesta supèrbia, fins i tot pot con-

statar-se en els comentaris que deixà escrits Napoleó a l'entorn del llibre *E/ Príncep de Maquiavel*.

Així, en un moment que, l'autor, adverteix al príncep de com pot estalviar-se certes dificultats, Napoleó anota: «Maquiavel es meravellaria de veure com he sabut escapar-me'n.»

No, les tropes napoleòniques no varen pas envair Catalunya amb l'estratègia de Talleyrand; el programa que portaven ni de bon tros era tan astut i precís. Es pot dubtar del talent polític dels catalans, però és innegable que som un poble que ha tingut com a adversaris homes de la màxima sagacitat.

Com a mínim, enfront, rarament hem trobat aprenents. Què hauria passat si els francesos haguessin envaït Catalunya portant com a bandera la política de Talleyrand?

Naturalment, va prevaldre la de Napoleó i cal llegir les proclames dels francesos per veure fins on estaven desafinades. S'adreçaven als catalans, això sí, amb l'idioma de la terra, però en termes molt poc motivadors. Un fragment: «Napoleó el Gran vos allarga los seus braços tutelars veient que les entranyes de vostra pàtria se despedasen per al furor revolucionari que us han inspirat los vils inglesos.»

Amb tot, van trobar-hi molts catalans disposats a valdre's d'aquells esdeveniments per anunciar un preludi de la Independència. Amb temor i agafades les oportunitats per la punta dels cabells, si voleu, però sense defallir i donant la cara. Si calia exigir, es feia. Quan en un sopar de gala que la ciutat de Barcelona oferia al mariscal Augereau, nomenat Governador General—segons es pot llegir en el llibre *Invasió Napoleònica de Frederic Camp*—, el Regidor en Cap Antoni de Ferreter reclamà de l'alt militar francès que a partir d'aleshores fos publicat en català el *Diari de Barcelona*, no podem pas dir que els polítics d'aquell temps anessin per les branques o es passessin la vida creient que encara «no és el moment.»

Retrobar-se amb els Antoni de Ferreter.

Les forces napoleòniques actuaven a Catalunya sense un criteri polític coherent. Dominaven fins on podien i canviaven de projecte segons anava la guerra. Així, una temporada podien ésser partidaris de l'oficialitat del català i l'altra no, de la mateixa manera que podien dir: que Catalunya aquest any forma

part d'Espanya i l'any següent anexionar Catalunya a França.

El seny català una vegada més necessitava de tot el seu tremp per no perdre's en el desconcert. Com compaginar tantes contradiccions? S'ha volgut fer creure que la gent del país, en aquella època, estava tan descatalanitzada que no sentien cap grat de les concessions que com a mínim en el terreny idiomàtic havien aconseguit de França; però això és una manera de preparar el panorama per posar-hi després uns catalans que no volien deixar d'ésser espanyols i que cotitzaven molt poc la seva peculiar identitat.

Una visió ben irreal, ja que també de l'època napoleònica ens han escamotjat l'esforç dels catalans per a recuperar la seva personalitat sense interferències pertorbadores. I, una vegada més, veiem com es fa fonedís el preludi de la Independència.

Encara avui, si agafem la Gran Enciclopèdia Catalana, observarem que parla d'Antoni de Ferreter sense esmentar-ne les reivindicacions que, per la identitat catalana, havia aconseguit dels francesos. El presenten com si fos un regidor de l'Ajuntament de Barcelona sense cap mèrit singular i transcendent, valoració que ens fa pensar que si tots els que han ocupat idèntics càrrecs i només per exercir-los en tinguessin prou per a passar a la Gran Enciclopèdia Catalana caldria que, com a mínim, l'obra, duplicués el nombre dels seus volums. Doncs bé, d'Antoni de Ferreter es limita a consignar: «Des del 1805 fou regidor de l'Ajuntament de Barcelona. Amb l'ocupació francesa fou l'únic regidor que jurà fidelitat a Josep Bonaparte i fou nomenat Regidor en Cap de l'ajuntament afrancesat (1809-1812). En ésser oficialment incorporada Catalunya a França (1812) fou arraconat, però restà com a membre del Consell municipal i s'ocupà del servei de proveïments de la ciutat»

Aquest retrat què desvirtua? Si consultem el minuciós i ben documentat *Diccionari Biogràfic Albertí i robaren* una semblança diferent del personatge. S'hi llegeix: «Antoni de Ferreter. Polític del segle XVIII i XIX, resident a Barcelona. Gràcies a les seves pressions les autoritats franceses, durant l'ocupació napoleònica, declararen l'oficialitat de la llengua catalana.»

És decebedor constatar com persisteix en els nostres dies l'interès per treure els mèrits autènticament patriòtics de personatges com Antoni de Ferreter. I, en canvi, s'aguanta ben dret el monument que perpetua la llegenda del tambor del

Bruc, que es narra amb tocs d'espanyolisme i amb barretina folklòrica.

Què es fabula? Un noi de Santpedor que diu que volia incorporar-se a un escamot d'homes armats que anaven a lluitar contra els francesos, però per no trobar cap mena d'escopeta va agafar un tambor que es guardava a la rectoria del seu poble i que feia el seu fet en certes festivitats religioses. El noi, pels voltants del Bruc, féu més sorolloses les escopetades dels companys amb un redoblar incessant que esporuguí una columna de francesos que des de Barcelona anaven camí de Lleida.

Embolica que fa fort! Però, com a rèplica, és corprenedor com el nostre poble ha interpretat aquesta llegenda: l'ha transformada en el símbol de la inoportunitat. En diferents versions quan es treu a reluir l'acudit del timbaler del Bruc, tothom es lamenta entre fastiguejat i mofeta: «Si enlloc de tocar el tambor s'hagués rascat el nas, o el clatell, o les orelles, o els ...»

A Catalunya, qui contempla amb reverència el timbaler del Bruc? En passar llista em ve a la memòria un personatge que insistentment volia que li proporcionés les màximes referències de tots els mètodes psicoterapèutics que jo pogués conèixer. Els contrastava amb els que ja tenia col·leccionats. Un dia, més seriós que mai, va preguntar-me quina opinió em merexia un sistema psicoterapèutic que emprava un company seu que quan se sentia molt frustrat i deprimat es tonificava a base de recitar quatre o cinc vegades seguides i —com ell puntualitzava— «amb veu d'empenyat»:

Si el minyó de Santpedor en lloc de tocar el tambor s'hagués gratat l'aixel·la quina dolça meravella.

Quan es vol perpetuar els tòpics i no l'autèntica Història, s'acaba fent el ridícul: a les acaballes de la guerra del 1936-1939, els comunistes de Barcelona varen intentar crear uns batallons amb el nom de «Tambor del Bruc». Amb quines arrels patriòtiques volien connectar-se? La gent se'n va riure: «No són batallons per tocar el tambor, sinó per tocar el dos», recalcaven els més càustics. I, és que no falla mai, aquells que tergiversen la Història acaben essent escarnits i destruïts per la mateixa Història que, més tard o més d'hora, torna a fer visible els Antoni de Ferreter i, amb ells, arriba l'hora de la justícia.

Les aversions Mútues i altres trifulgues.

No per haver fallat quan intentava heure'ls, deixa un poble els seus anhels. Pot sentir-se frustrat però els afanys van més enllà dels resultats. Els catalans en som un exemple: a través de la Història, hem mostrat idèntic delit que els portuguesos per alliberar-nos d'Espanya, tot i que ells van sortir-se'n airosos i nosaltres encara no.

Qui es nega a veure-ho? En primer terme els periòdics deliris de grandesa dels espanyols els incapaciten per a comprendre que existeixin al seu redós pobles que no se senten, ni gens ni poc, complaguts d'ésser súbdits submissos de la seva infinita arrogància. Quan se'ls insinua l'actitud, ens acusen de voler tancar-nos a casa i de no trobar la manera de conviure amb ells. Es pensen que eis tenim enveja quan contemplem la universalitat de la seva expansió. Si poguessin, intentarien convèncer-nos que l'espanyol també és l'idioma oficial del cel.

El basc Miguel de Unamuno, en el seu llibre *Soledad*, ja mig assimilat per l'aire de Salamanca, confessa: «En el fondo del catalanismo, de lo que en mi país vasco se llama bizkaitarrismo, y del regionalismo gallego no hay sino anticastellanismo, una profunda aversión al espíritu castellano y a sus manifestaciones. Esta es la verdad, y es menester decirla. Por lo demás, la aversión es dígame lo que se quiera mutua»

Ens veuen com formigues que no paren de treballar, però que no tenen cap noble singularitat ni cap missió divina. La febre dels seus deliris de grandesa no millora. S'hi troben bé deixant-s'hi portar i, quan menys us ho penseu, han pujat de temperatura. Com a mínim han obrat així des que varen saquejar Amèrica. Mireu la Història pel segle que volgheu, són sempre en el mateix lloc: a punt d'espolar una altra víctima com si li fessin un favor, ja que les seves actuacions les creuen providencials. És un fet sense excepcions.

Començada la Segona Guerra Mundial, particularment el període que va de 1939 a 1942, els dirigents del feixisme europeu es repartien el món per després de derrotar totalment els aliats. Entre ells, Franco era dels qui estava més amatent per veure què li tocava. En el *Diari del comte Ciano*, Ministre d'Afers Exteriors de Mussolini, queda ben clar el repartiment que volien fer. En ple any 1939, Ciano escriu: «Il Duce vuole che con la Spagna si cominci a definire il programma futuro per il Mediterraneo occidentale: Marocco integralmente alla Spagna; Tunisia e Algeria a noi. Un accordo con la Spagna dovrebbe assicurarci la comunicazione permanente con l'Oceano attraverso il Marocco.»

En aquells moments, i entre els més exaltats jerarques del feixisme espanyol, cada vegada que Mussolini els prometia tot el Marroc per a ells, ja especulaven amb el nombre de catalans i d'altra gent que consideraven indesitjables que hi trasplantarien, mentre repoblarien el

nostre territori amb homes de confiança de l'«imperi». No feia anar Hitler d'ací i d'allà a milions de persones com el pagès que treu d'un lloc a l'altre un rusc d'abelles? Aquells anys són els més sòdids i terrorífics de tota la història de Catalunya: els millors intel·lectuals del país a l'exili, les presons plenes a vessar, els afusellaments al Camp de la Bota a diari, la fam a la majoria de cases i, per torna, l'espasa de Dàmocles que representava sentir a dir que si el feixisme guanyava la guerra —i en aquells instants avançaven victoriosos per tots els fronts— a la majoria de catalans ens traïrien definitivament de la nostra terra. Es parlava de trasplantar dos milions set-centes mil persones. Dos milions serien del Principat de Catalunya i del País Valencià i la resta d'Euzkadi, Astúries i Múrcia, zones on també sospitaven que hi havia molts rebels en potència.

Sovint els catalans semblen negats per a comprendre els pocs escrúpols que gasten els espanyols «con mando» en les seves esbojarrades pretensions i ens resulta impossible mesurar el volum dels seus deliris de grandesa. Ens autoprogramem per la via de l'error de tant repetir-nos: «no serà tant».

Prou que parlem que hi ha catalans destres i «florentins» que en el terreny de la política se les saben totes, però posats a jutjar les maquinacions megalomaniàtiques dels espanyols ens comportem com en Manelic quan arriba al molí, que no té cap sospita de tot el que trama l'amo i el contempla com el seu protector.

Un cas: poques hores després del frustrat cop d'estat del 23 de febrer de 1981, totes les persones a Madrid que es creuen dominar els fils de l'alta política ja estaven assabentades que aquell intent portava com a finalitat, fos quina fos la pretensió d'aquell o d'aquell altre sublevat, posar el general Alfonso Armada com a nou dictador, amb més o menys guant blanc i roses socialistes. No obstant, a *La Vanguardia* del dia 25 de febrer de 1981, s'hi pot llegir un article de Carles Sentís, en el qual interpreta al general Alfonso Armada i bon punt el veu, en sortir del «parlamento espanol», aquella nit que havien estat tots els diputats segrestats, declara: «Le di la mano pensando que a través de él se la daba a todo el Ejército Español y al Rey del qual, el hoy segundo jefe del Alto Estado Mayor, fue durante múltiples años ayudante militar.»

Víctimes amb massa freqüència d'una situació Manelic —no és pas casual que el drama *Terra Baixa* d'Àngel Guimerà, la nostra gent se'l senti carn de la seva carn— qui pot estranyar-se si, descobertes les intrigues delirants, ens sentim els catalans doblement vexats? Creure'ns uns enzes inofensius o voler-nos mantenir enganyats i políticament immadurs, és una temeritat que podreix les situacions i mai no condueix ni a una autèntica pau ni a la veritable concòrdia.

Sobre les motivacions de la violència.

No podem preveure mai quines seran les actuacions que tindrà un poble en el seu esdevenir, si limitem la pròpia visió política a la simple valoració de les ideologies que ens proposen i al fred recomptar les mobilitzacions socials que susciten, mentre ens oblidem d'analitzar el caràcter dels homes que les promouen i el tarannà dels pobles on voldrien implantar-se.

Llavors es pot viure creient que es té una concepció científica de la societat i dir o empassar-se unes barrabassades descomunals que deixen petites les rodes de molí a l'hora de qualsevol combregar. És un prejudici molt estès entre els catalans que, naturalment, dificulta el preludi de la Independència, atempta contra el seny i enterboleix el sentit polític. Per això —és difícil que cap altre perill pugui fer-nos més mal— no és d'estranyar si els nostres enemics, que ens coneixen la flaca, procuren fomentar-la sense parar.

Antecedents? Ben pocs som els qui protestàvem i molts els qui caigueren en el parany quan Jordi Solé Tura —i observeu la trajectòria reaccionària i espanyolista que ha tingut— començava el seu llibre *E/ catalanisme* i la revolució burgesa, d'aquesta manera: «La història del nacionalisme català és la història d'una revolució burgesa frustrada.»

És així com, entre dues pomposes abstraccions —revolució i burgesia—, pot tapar-se l'autèntica manera de procedir d'un poble.

Tan fàcil que resulta definir-ho amb risc i lògica. Provem-ho?: La història del nacionalisme català és la història de les persones que amb més o menys encert, tenacitat, coratge, decència i talent han maldat per alliberar el nostre poble de la situació colonial que pateix.

Si no parlem d'homes concrets —carn i ànima— en el pecat tindrem la penitència, perquè mai no sabrem quines reaccions poden tenir i vers on poden evolucionar les opinions d'un país. Es mantindrà manso com l'anyell? S'enfurismarà? Els qui tenen poder dubten, no els toca la camisa a la pell i en lloc de sincerar-se cara al poble i demanar-li quin plebiscit vol, quadripliquen la guàrdia que els protegeix, fins entrebancar-s'hi de tants que tenen al voltant. No se'ls suggereix altra solució: a més por, més policia. Espanya, per la bogeria de continuar colonitzant-nos, pot arribar a fer realitat el somni d'Hitler: «Un policia per cada família». Quan es cansarà Catalunya de pagar perquè la peguin? Resulta maliciós acusar-nos a vós o a mi, que fomentem els mals auguris, quan es corren perills molt greus si no es fa aviat un plebiscit on la gent catalana pugui contestar, amb un «SÍ» o amb un «NO», la següent pregunta: Voleu una Catalunya independent i vinculada a Europa, bo i separant-se d'un Estat intermediari que duplica els impostos dels ciutadans i difi-

culta la nostra peculiar vida política?

Com s'encarrila? Ha arribat l'hora de recomanar a tots els qui són autènticament independentistes que s'abstinguin de votar, en aquelles eleccions que es refereixen a la pseudo-autonomia que tenim, mentre no declarin —de forma prèvia i solemne— els qui es presenten per a diputats que la primera missió legislativa que emprendran bon punt surtin elegits, serà convocar immediatament un plebiscit, on els catalans puguem decidir si volem o no ser una nació independent. I, com és lògic, comprometent-se els diputats a dimitir en cas que, per la causa que fos, el plebiscit no pogués realitzar-se.

Si no es legalitza i es moralitza per aquest costat la vida política, es farà molt difícil enganyar per més temps el nostre poble. No està pas escrit que els esmaperduts d'avui no puguin ésser els revoltats de demà. És agosarat voler perpetuar les ambigüitats i temerari servir-se de la resignació com si, ella, no tingués en els seus límits psíquics l'enerbament exaltat. Que se'ns pot distreure encara més? Justament, quan ens promouen enlluernadors espectacles per entretenir la gent que se la té reduïda a un estat d'esclavatge o en una simple immaduresa política, s'intensifica el risc d'una situació de violència, talment com els infants que són severos per a mantenir les regles dels seus jocs i se sulfuren amb marcada agressivitat, quan se'ls hi volen alterar, perquè perceben que la seva jurisdicció enlloc més té autoritat reconeguda.

Els pobles relegats a una situació d'inferioritat, són molt sensibles i fàcilment perden els estreps quan noten moltes trampes i fortes arbitrietats en les manifestacions lúdiques que se'ls permet presenciar. I, com més sorollós és l'espectacle, més augmenta el risc quan es manifesta l'arbitrietats i la trampa.

En contra de tot el que s'ha pensat fins ara, les multituds no són il·lògiques per sistema. Tanmateix, s'han descrit com una absurditat col·lectiva, que no tenen cap sentit, fets com aquells del segle XIX que han quedat enregistrats en la Història a través d'uns mals versos que se'ls moteja de «romanço de cec»: La nit de Sant Jaume de l'any trenta-cinc hi va haver gran bronca dintre del torin. Van sortir set toros tots van ser dolents això fou la causa de cremar convents.

No és pas la primera vegada que un fet així irromp com un terratrèmol a la nostra terra i provoca llargues i devastadores conseqüències. Relata el canonge Eduard Junyent en el seu llibre *La ciutat de Vic* i la seva història els molts enrenous caòtics que van derivar-se de la prohibició d'una mena de cerimònia lúdica que consistia en la missa del dia de la Candelera tirar les candeles des de la trona de la catedral, com qui en un bateig llença confits: aquell n'arplega i l'altre no, aquí n'heuen més i en regalen als veïns, uns de' més enllà s'exhibeixen perquè són destres en caçar-les al vol.

Intranscendència? Tot el contrari, car escriu Eduard Junyent: «Foren els principis de les lluites entre nyerros i cadells, que esclataren amb tota la seva malignitat des de que a Vic, el 1580, es produïren els conflictes derivats de l'ordre del bisbe Pere d'Aragó que prohibia el costum que hi havia a la catedral de tirar candelles des de la trona en la missa de la Candelera.» I, com si res, no pararen els conflictes violents fins l'any 1634 més de mig segle més tard quan van «ajusticiar» l'audaç Joan de Serrallonga. De com foren de sagnants les lluites entre nyerros i cadells, àdhuc en deixa constància el Quixot. Recordeu? Quan des d'Aragó s'encamina cap a Barcelona, després d'un llarg trespàs, entrada la nit, es paren en un bosc per reposar i dormir. Tot d'una, Sanxo diu atribolat que de molts d'aquells arbres pengen peus i cames. El Quixot li respon tranquil i amb bonhomia que no tingui por, ja que en aquest país les persones les pengen de vint en vint o de trenta en trenta. Després d'informar a l'escuder, reflexiona, per exclamar com si parlés amb ell mateix: «por donde me doy a entender que debo estar cerca de Barcelona». En concret: el Quixot va descobrir què ja estava en terres catalanes quan va trobar-se en un bosc amb moltes persones penjades. L'esperit revoltat dels catalans d'aquella època va crear estil a tot Europa com ho prova la paraula bandoler que passà del català a molts altres idiomes.

El català ha estat i és més cantellut i violent del que podríem creure si ens refiàvem de la versió dels qui ens presenten com a conciliadors i pactistes fins al moll dels ossos. A còpia de voler que ens ho creguem que som així i no d'una altra manera, els mateixos que han propagat aquesta versió, l'exageren de forma inaudita i perden el sentit de la mesura.

Així a l'entorn del concepte pactisme, Vicens i Vives es va anar embulant de tal forma que, a la primera edició del seu llibre Notícia de Catalunya, l'any 1954, en un moment determinat afirma: «Des del segle XVI el pactisme féu la viu-viu.» Quan va publicar la segona edició del mateix llibre, sis anys més tard,

al 1960, s'havia entusiasmat tant amb el pactisme que va substituir la frase anteriorment citada i, en el mateix lloc del llibre on aquesta figurava, n'hi posà una altra que diu: «Durant el segle XVI i XVII el pactisme fou l'ossada del constitucionalisme català.» La lleugeresa de l'historiador queda ben retratada però els catalans no.

Molt probablement que s'hagi volgut suavitzar el fet que som un poble colonitzat o s'ha cregut convenient fer-nos passar com una gent que entusiasmada amb el pactisme i delerosos de dialogar —que si són teves, que si són meves— no ens fa res perdre-hi bous i esquelles, mentre puguem eternitzar el «parlem-ne». No s'ha confós la por amb el pactisme?

Malgrat vells temors que ens fan retrets de caràcter, no ens ha arribat l'hora d'exigir? És cert que el preludi de la nostra Independència sona més fort quan es comprova que uns pobles petits d'Europa, d'aquells que de tan menuts costa trobar-los en el mapa, reclamen i obtenen la plena sobirania. Si ells ja són lliures, nosaltres no podrem continuar maleint la nostra mala sort, tot retraient-nos: «Com que som un país petit tothom ens fa la llesca.»

Què priva que Catalunya no ho pugui aconseguir? Tot es torna a replantejar i es posa en evidència que, dintre d'Europa, hi ha colònies que han d'alliberar-se si es vol arribar a una justa federació de nacions.

Només els qui facin el sord a unes reivindicacions d'aquesta naturalesa i no admetin que, també a Catalunya, tot podria resoldre's pacíficament amb un plebiscit, són els qui provoquen que el «bon cop de falç» dels catalans, pugui ésser alguna cosa més que una frase que cantem en el nostre himne. Qui són els instigadors? Si ens deixem els posats hipòcrites a la tauleta de nit, haurem de convenir que les motivacions de la violència que sulfuren l'ànima d'un poble, les promou l'agressió «institucional» d'aquells que, no tenint-hi cap dret ni comprenent l'evolució de la Història,

volen fer-li la llei. Tan si vols com no.

Una anècdota convetida en «Test»

Ni als obsessionats per l'alquímia els sortia tan fum del cap quan cercaven la pedra filosofal o volien transmutar un tros de ferro en or. No paraven de donar-hi voltes. Era per suar-hi i angoixar-se intentar fer una «nueva constitución española». No li resultava planer, a Cànovas del Castillo, redactar-la l'any 1876.

Mirava de sortir-se'n amb prudència i gràcia. Habilitat segur que en tenia, ja que ningú no li negava el talent, però no havia tingut més remei que restaurar la monarquia borbònica. Què revivia? Quan cal recórrer a una solució així, és com posar un pegat «sor virgínia» a un càncer. S'hi podia confiar? Tenia massa intel·ligència Cànovas del Castillo per a poder sentir-se optimista sobre l'experiment que promocionava. És molt possible que tingués la sensació de perpetuar la trampa quan, en alguns dels seus discursos més solemnes, afirmava: «Vengo a continuar la historia de España.» Amb tot, volia intentar de fer-ho ben fet. Reunit amb un equip de juristes, es mirava de compondre la nova constitució. Començaven l'esborrany d'un primer article, que no els acabava de sortir. S'hi esmerçaven. De cap manera podien fer-lo a la babalà. En un passat immediat s'havien redactat constitucions que es convertien aviat en la riota de bona part de la gent a qui anaven adreçades. Tothom hi trobava expressions que quedaven grotesques referides a una entitat impossible d'estructurar.

Sonaven a falses, donaven peu a jocs de paraules i a bromes pesades. Quina triem? La de Cadis del 1812 n'és una bona mostra: durant dècades se n'havien mofat els carlins que quan parodiaven el primer article, que es refereix a «los españoles de ambos hemisferios» es posaven una mà a cada anca i en to de marietes feien posats obscens.

És natural que no es volgués fer el ridícul, però com pretendre que surti rodó un article d'un text legislatiu que es refereix a una entitat que, abans, com ara,

no té altra alternativa que la desconstitució? No era fàcil per als assessors de Cànovas del Castillo tirar endavant un primer article d'aquella llei magna que pretenien redactar. Estaven encallats.

Començaven: «Són españoles...» Però, no passaven d'aquestes dues paraules. Tornaven a provar-ho: «Son espaholes...» I, altra vegada, quedaven ofegats pels mateixos punts suspensius damunt dels quals no sabien què posar-hi. Es basquejaven de nou. «Son españoles...» «Son españoles...» Irritat Cànovas del Castillo de veure'ls que no se'n sortien i parats com estaquirots semblaven incapaces de saber concretar res coherent sobre què dintre era ésser espanyol i qui entrava en el compte, exclamà amb causticitat i amb la quimera de qui ha perdut la paciència: «Son espaholes los que no pueden serotra cosa.»

Quan es relata aquesta anècdota davant d'un públic on predominen els catalans —jo he fet la prova moltes vegades—, els reconeixereu només per la cara de satisfacció que posen. Se'ls il·lumina la pell d'alegria. Si ens entretinguéssim, un per un, a comptar posats, no ens caldria cap enquesta prèvia per saber que a Catalunya un plebiscit sobre si es vol o no la Independència de la nació, els qui votarien «sí», serien la immensa majoria. En canvi, una ombra mig verdosa i mig grisenc s'estén pel rostre d'aquells que creuen no tenir altra identitat que l'espanyola. Tot plegat, és un eloqüent test que trenca temences i recels.

Endemés, si de nou repassem l'actitud d'aquells catalans que acaben d'escollar l'anècdota de Cànovas del Castillo, per la seva mateixa llusor d'ulls descobrim que ho tenen tot molt clar i en cada un dels seus cors neix un preludi de la Independència de Catalunya, bon punt superen les mirades d'esporguit. Ells, malgrat les intimidacions i les tergiversacions d'una determinada situació política, poden ser catalans. Són catalans.

I comencen a sentir-se'n, com mai, joisos.

El Tercer Congrés Catalanista proposa sortides per aconseguir un Estat propi

S'inicia l'estudi de la base social de la independència a Catalunya (abril 2009)

L'àmbit del Tercer Congrés Catalanista ha publicat les ponències de Ferran Requejo, Jordi Muñoz i Ferran Sàez, on s'analitza quines són les possibles sortides a la situació actual per aconseguir un Estat propi per a Catalunya. La ponència de Requejo, catedràtic de Ciència Política de la Universitat Pompeu Fabra, explora la viabilitat del federalisme dins de la Constitució espanyola. La ponència de Jordi Muñoz, professor de Ciència Política de la Universitat Pompeu Fabra, està centrada en els conceptes del dret de decidir, el dret

d'autodeterminació i els drets democràtics. I finalment, Ferran Sàez, Doctor en filosofia i professor de la Universitat Ramon Llull, hi escriu sobre l'objecte i el subjecte de la independència. D'aquesta manera es pretén aportar línies de treball i reflexió de cara al futur un cop el Congrés ha fet balanç dels trenta anys d'autonomia.

Els treballs publicats es poden descarregar des del web de l'àmbit polític i es poden comentar al blog habilitat per al debat.

Municipi de Santanyí

En el blog Del Xesc Artigues <http://xescartigues.blogspot.com> hem trobat uns comentaris d'un senyor que **suposadament** és un odre del Partit Popular de Santanyí, i es fa dir **Populars**, no sabem la seva identitat real.

Els comentaris que fa aquest senyor, segons ell representen l'ideologia de l'actual equip de govern de Santanyí, son ben curiosos, per això hem transcrivim alguns.

Transcripció de alguns comentaris:

Admin diu...

Fent referència a Populars, per ventura un canvi en el pressupost podria ser, suprimir la despesa del dinar de la tercera edat "el dinar del batle" que pagam tots. Si no vaig equivocat segons el que es diu va costar 10.000 euros més les despeses extraordinàries del personal de l'ajuntament que va cobrar extres.

Es va celebrar a un local que l'ajuntament té llogat a una gent que també fa dinars, i té el personal per servir-lo però el dinar es va comanar a una empresa de fora poble.

Com justifiques aquesta gestió?

I aquest any es va celebrar un poc més tard suposadament en precampanya electoral.

2 de juny de 2009

Populars diu...

Ja hi tornam a ser a parlar sense saber

de que parlam, el "dinar del Batlle", sempre, repetesc, sempre, tret dels dos darrers anys, s'havia celebrat dins el mes de Juny, un poc abans dels finals de cursos de les escoles, això per començar.

Realment creus que el Batlle de Santanyí se li ha passat pel cap que, al celebrar el dinar en precampanya electoral serviria d'alguna cosa, sobretot quan estam parlant d'unes eleccions europees i d'uns votants majors de 70 anys, que probablement no sàpiguem ni quins son els candidats ni lo que son les eleccions europees?

Personalment crec, que la gestió per part de l'ajuntament en referència a comanar el dinar a una empresa de fora poble, va ser acertadíssima. Perquè? Idò perquè "El Cruce" es l'empresa que més bon servei dona i mes econòmic. La gent que està a càrrec de la residència de Santanyí, no te suficients recursos com per fer front a un dinar de 900 persones i això es així tant si t'agrada com si no.

Per acabar, també crec que una vegada a l'any que es fa una festa homenatge als majors del nostre poble, que s'ho mereixen tot i més no hauria de suposar un tema de debat, crec que tots hi hauriem d'estar a favor i realment aquests 10.000 Euros, que tenc constància que es menor la quantitat, son insignificants a dintre d'un pressupost comes el de l'Ajuntament de Santanyí, per tant, m'agradaria que me donessis una altra sortida per poder retallar el pressupost,

de veritat que t'ho agrairia.

2 de junio de 2009

Admin diu Molt bona justificació d'una mala gestió, seria bo fer l'exposició d'aquest comentari, el regidor de cultura de l'Ajuntament, i així ell es podria justificar davant las crítiques que ha de suportar de la gent del poble, que veuen com es deixen de fer concerts a Cala Figuera, (que al manco per un vespre dona un impuls els negocis de Cala Figuera), o es lleven les ajudes a les escoles d'estiu.

També justificacions con aquestes son bones per evitar els rumors que hi ha pel poble, que els treballadors de l'Ajuntament molt aviat no cobraran perquè no hi ha doblers.

Coses insignificants dintre del pressupost de l'Ajuntament de Santanyí, però necessàries per la gent del poble.

Per això pens que els homenatges son bons i si no hi ha doblers i es poden fer s'han de fer, però el que no és pot fer és llevar ajudes socials abans que els homenatges, per que no hi ha doblers.

2 de junio de 2009

Com podeu veure els 10.000 euros és una cosa insignificant pel pressupost de l'Ajuntament de Santanyí, però i les empreses que tenen factures presentades i no les cobren per falta de doblers, també és insignificant?

El "dinar del Batlle", sempre, repetesc, sempre, tret dels dos darrers

anys, s'havia celebrat dins el mes de Juny, l'altre any, varen ser les eleccions generals.

La tercera edat segons ell son: uns votants majors de 70 anys, que probablement no sàpiguem ni quins son els candidats ni lo que son les eleccions europees? per ell només son persones, que no saben ja de política, pareix que son ignorants, que només saben qui els convida a dinar, per això és diu "el dinar del batle".

Tots aquests comentaris i més estan a la web <https://www.blogger.com/comment.g?blogID=6043117696307082914&postID=1757982980345007524>

Blog del Xesc Artigues.

Podeu fer passar aquest correu a qui vos sembli bé!!!!!!!!!!!!!!

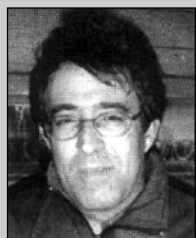
Us recordem un cop més la necessitat que ens enveïu adreces de correus electrònics de persones que puguin estar interessades en aquest blog. El pròxim objectiu és arribar a 1.000. Entre tots ho aconseguirem ben aviat. N'estem segurs. El temps Canvien Santanyí Canvia.

Recordeu que el nostre correu és:

municipidesantanyi@gmail.com

Si voleu que afeïgesqui o llevi sa vostra adreça per no torna a rebre cap missatge basta enviar un correu.

Podeu visitar la web www.municipidesantanyi.blogspot.com

ANDREU SALOM I MIR

El passat segle XX fou un segle molt convuls i d'allò més intens, en molts aspectes. Des del punt de vista ideològic-nacional ha estat el segle en què s'han desenvolupat tota una sèrie de concrecions polítiques, de projectes de país i de realitzacions estatals. La llista és molt extensa i és que, en contra del que, interesadament, se'ns vulgui fer pensar, el nombre de nacions que han esdevingut independents durant aqueixa centúria, només a Europa, és molt alt. I aquesta tendència independentista i alliberadora no s'atura, en l'actual segle XXI, sinó que continua incrementant-se.

Cada nació té el seu propi tarannà i, per tant, el seu propi camí fins a la sobirania. Cal notar, a més, que

Un segle de nacions

l'hora de construir nacions artificials a partir dels estats existents ja ha passat. El món global, la pràctica absència de mercats interiors proteccionistes, la permeabilitat de les fronteres culturals i la immigració mateixa fan que, al segle XXI, s'estigui albirant tot un ampli ventall de possibilitats polítiques, de guanys col·lectius, de millores de caire individual i de possibilitats econòmiques més àmplies i estables.

Els camins cap a la constitució d'un Estat propi tenen unes constants reconegudes a nivell internacional que, ineluctablement, passen per la manifestació de la voluntat majoritària de la població que compon la Nació. I aquesta manifestació es pot produir, bàsicament, de dues maneres: a) mitjançant la proclamació solemne de la constitució en Estat sobirà i democràtic per part del Parlament (una proclamació que pot ser ratificada posterior-

ment en referèndum constitucional per la població), o b) a través d'un referèndum d'autodeterminació que haurà de seguir el model ja establert en altres processos d'alliberament nacional (controlats i validats per instàncies internacionals).

En aquest context, no podem, ni devem, acovardir-nos per l'actitud intolerant d'un Estat espanyol que no permet ni tan sols la convocatòria d'un referèndum (per tal motiu, potser caldria anar-se preparant, psicològicament, per a la desobediència civil, tot fent gala de la suficient intel·ligència col·lectiva), contravenint les disposicions i els tractats internacionals de les Nacions Unides. Hem de dir prou al poder espanyol perquè, en una organització com és l'ONU, no es pot esser cap altra cosa que no sigui una nació que trobi el seu lloc en el concert internacional. O això o deixar d'existir, perquè a la llarga no hi ha mitges tintes.

La presentació de Sobirania i Justícia omple a vessar l'Ateneu Barcelonès

L'Associació Independentista Sobirania i Justícia s'ha presentat aquest dimarts públicament en un acte multitudinari a l'Ateneu Barcelonès amb l'objectiu de reivindicar la independència de Catalunya com a 'necessària i possible'. Es tracta d'una associació declarada obertament independentista impulsada per exalts càrrecs de CiU a executius de Jordi Pujol i, de fet, està presidida per l'exconseller de Justícia i membre històric d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC), Agustí Bassols (*entrevistat per directe!cat*), que ha advertit que 'comença a estar en joc la pròpia supervivència' dels catalans. Durant l'acte també s'ha defensat la 'viabilitat' econòmica de la independència per a Catalunya. L'associació ja ha aconseguit, abans de la seva presentació, més de 800 adherits.

La immersió lingüística, encara

Dissabte, 6 de juny de 2009

Aquesta setmana s'ha tornat a parlar de la immersió lingüística (en català) al Principat. Se n'ha tornat a parlar arran d'unes declaracions de l'expresident espanyol José María Aznar, que va afirmar que els escolars del Principat haurien d'anar a Albacete a aprendre correctament el castellà, perquè segons el seu parer no l'aprenen bé a Catalunya per "culpa" de la immersió lingüística. Ho va dir precisament ell, personatge monolingüe en castellà. Ho va dir evidentment sense basar-se en cap estudi seriós. Va recollir la cantarella dels sectors espanyolistes segons els quals el castellà està bandejat al Principat, els mateixos que afirmen que els nanos surten traumatitzats de les escoles catalanes per culpa de la immersió.

I és que segons els estudis del mateix govern espanyol, i també els de l'informe PISA, el nivell de castellà dels escolars catalans no només no és inferior al de la mitjana estatal espanyola, sinó que és superior. És més, el nivell de fracàs escolar a Catalunya no només no és superior al de la mitjana estatal espanyola, sinó que és inferior. Així doncs, en què es basen Aznar i l'espanyolisme en general per afirmar que els alumnes que estudien al Principat tenen un fracàs més elevat i un nivell de castellà pessim per culpa de la immersió lingüística? Ras i curt, no es basen en res. És l'Espanya de sempre, eterna i immòbil, l'Espanya que calumnia constantment contra tot el que soni o es digui català. La que considera una ofensa que es visqui, es treballi, s'estudiï o es pensi en català.

És l'Espanya d'aquella senyora que sortia en un vídeo, en un acte contra l'Estatut del Principat, organitzat pel PP ara fa més de 3 anys, que en ser preguntada per un periodista, assegurava que estava signant "Contra Catalunya". I en ser rectificada pel seu marit, que li va dir que "no no, es contra lo del Estatut", reflexionà i digué "bueno sí, contra el Estatut ... si total es lo mismo".

Perquè alguns no ho saben, però la immersió lingüística en català és l'**únic** sistema educatiu que **garanteix** que els estudiants surtin de l'ensenyament obligatori essent capaços de desenvolupar-se en les dues llengües oficials a Catalunya. Les dades -publiques i verificables- d'ensenyament a Catalunya demostren que els alumnes són competents i poden usar raonablement bé totes dues llengües en acabar l'educació obligatòria amb aquest mètode. Cosa que, en cas de separar els alumnes segons la llengua en dues línies -una amb el català com a llengua vehicular, i una altra en castellà-, només podrien fer els de la línia de català.

Perquè? És ben senzill. Els catalanoparlants es veuen forçats dia rere dia a provar la seva competència lingüística en castellà. Fan una veritable "immersió" en castellà a diari.

Ho fan a la premsa, a les ràdios, a la televisió, als jutjats, als tràmits administratius, a les revistes, al tracte amb els agents de les forces de seguretat, als comerços, a les botigues, a tot arreu. En canvi els castellanoparlants que viuen al Principat però en nuclis exclusivament castellanoparlants, que van a botigues on només usen el castellà, que només llegeixen premsa en castellà, tenen amics castellanoparlants, miren televisió en castellà i en general no veuen el català més que a classe, si no fan la immersió en català a l'escola no tindran la competència lingüística suficient per desenvolupar-se en aquesta llengua amb igualtat de condicions que un nano catalanoparlant, en acabar l'educació obligatòria.

Quan podrà 'testejar' la seva competència lingüística en una llengua que al seu entorn no parla ningú i de la que només en rep l'ensenyament unes poques hores a la setmana? Llengua que després no practica amb la seva família, ni amics, ni mirant la televisió, llegint la premsa, quan posa la ràdio, quan juga a videojocs a la consola o al seu ordinador. Tot en castellà i a totes hores, i res de català. Aquest nano quan arribi al final de la seva educació primària es sabrà desenvolupar perfectament en castellà, però no en català. No serà competent en llengua catalana senzillament perquè gairebé no haurà tingut l'ocasió de practicar-lo. La única manera que aquest nano per adquirir competència en català és usar la llengua catalana com a la llengua vehicular a l'escola, això li permetrà poder-se desenvolupar fluidament en català -també- quan acabi la seva formació obligatòria.

Quin favor se li fa a aquesta persona negant-li el correcte aprenentatge del català? Quin favor es fa a un nano que no es pot desenvolupar en català més o menys tant bé com ho fa en castellà? No podrà optar a cap lloc de treball on s'hagi d'actuar de cara al públic (cosa perfectament lògica, igual com no hi pot optar ningú que no sàpiga el castellà a Madrid). En qualsevol feina que cerqui a Catalunya el fet de no saber-se desenvolupar perfectament en català -com sí ho fa en castellà- li suposarà grans impediments, per no dir que directament no podran donar-li la feina (tampoc no li donarien pas si no sabés parlar castellà, ni a Madrid te la donen si no saps parlar castellà tampoc).

Un sistema educatiu amb dues línies, la vehicular catalana i la vehicular castellana, donaria com a resultat dos grups d'alumnes, uns que sabrien perfectament totes dues llengües -la línia catalana- i uns que sabrien perfectament el castellà i tindrien nocions de català -la línia castellana-.

I és que a part dels informes del govern espanyol i de l'informe PISA, la prova que millor exemplifica aquest raonament el tenim en els traductors i dobladors de l'Estat espanyol. La gran i immensa majoria dels dobladors i

dobladores de produccions, sèries i pel·lícules que provenen de fora de l'Estat espanyol, són catalanoparlants. I la gran majoria d'aquestes produccions, films i sèries diverses, es doblen al castellà. Les veus dels principals actors i actrius de Hollywood (i els que no ho són) a les versions castelleses de llurs sèries i films, són de persones que han viscut la immersió lingüística, i que a l'hora de la veritat han demostrat ser increïblement més competents en castellà (un idioma que no és la seva llengua materna) que els mateixos castellanoespanyols.

I és que Nicolas Cage, Mel Gibson, Tom Cruise, Woody Allen, John Travolta, Robin Williams, Meg Ryan, Roberto Benigni, Ed Harris, Harrison Ford, George Clooney o Richard Gere són doblats al castellà a l'Estat espanyol per catalans, la majoria d'ells també catalanoparlants. Per què les empreses que es dediquen a aquest sector a l'Estat espanyol trien aclaparadorament dobladors catalans per a fer els doblatges al castellà que després seran emesos a l'Estat? Perquè no només no tenen un nivell inferior als d'altres territoris estatals monolingües en castellà, sinó que l'acostumen a tenir superior.

I mentrestant Aznar afirma que els catalans per aprendre bé el castellà hem d'anar a Albacete. Però no és capaç de trobar ni una sola persona, ni un sol alumne sortit de l'ensenyament obligatori del Principat, que no sàpiga desenvolupar-se en castellà. Ni una sola! En canvi de persones que viuen ací (des de fa anys i panys) i que no entenen ni un borrall de català -ni ganes- n'hi ha centenars de milers. Ho afirma Aznar, un monolingüe en castellà, com també ho són els únics monolingües del Principat, de les Illes Balears, de la Franja i del País Valencià. Tots els catalanoparlants d'aquests territoris coneixen perfectament el castellà; els únics monolingües que trobareu arreu d'aquestes contrades ho són en castellà. Després parlen de bilingüisme, però el que volen dir és que nosaltres, els catalanoparlants, hem de ser bilingües, perquè així ells poden seguir sent monolingües en castellà.

El que fa més gràcia de tot és que sigui precisament algú tant ignorant lingüísticament parlant com José María Aznar el que vulgui donar lliçons lingüístiques als altres. Un perfecte monolingüe en castellà en ple segle XXI, en plena explosió de les xarxes globals d'informació, de globalització i de contactes multiculturals, l'home que només parla castellà tot i haver dirigit un país de la Unió Europea durant 8 anys, es permet donar lliçons als altres sobre com s'han d'aprendre els idiomes. El senyor que per parlar en anglès a Texas (EUA) afirmava que "estamos trabajandou en ellou".

Com diria aquell, This Is Spain!!

Dones marroquines de Salt creen una revista en català i àrab perquè els seus veïns les coneguin més

Un grup de dones marroquines de Salt s'han unit per crear la revista 'Dones', que recull articles i entrevistes escrites en àrab i català que reflexionen sobre temes que interessin i preocupen les dones. La integració a la societat catalana, la feina, la salut, bellesa o la cuina són alguns dels temes que es troben en el primer número. L'objectiu és donar-se a conèixer més entre els seus veïns i aglutinar dones d'altres nacionalitats per tal de crear un espai de trobada i intercanvi d'opinions. La coordinadora del projecte, Khadhija Bouadjadja, ha remarcat el canvi de vida que la revista ha suposat per les dones, que han passat d'estar a casa a sortir, escriure i relacionar-se entre elles.

'No sé si som nosaltres els tancats o són els catalans que ens tenen apartats però hem de ser nosaltres, que som els nouvinguts, qui els convidem a conèixer-nos més'. Aquesta setmana s'han trobat per acabar de comentar com veuen la revista un cop la tenen acabada i per començar a pensar què milloraran amb vistes al proper número, a finals d'octubre.

La Naima Jiach Jiach ha escrit un article a la revista sobre com s'han de comportar les joves marroquines, per no perdre les arrels però, alhora, es puguin adaptar a la societat catalana. Jiach Jiach reconeix que hi ha dones que continuen sotmeses o als pares o al marit quan arriben a Catalunya i que són 'mal vistes' pels marroquins si abracen la cultura catalana. 'El meu consell és estar al punt mig, integrar-se sense perdre les arrels', La revista 'Dones' és resultat d'un programa impulsat per Càritas, l'Ajuntament de Salt i el Consorci de Benestar Social Girona-Salt que, sota el nom Comunitats-Salt, pretenia conèixer la realitat social d'una illa de pisos d'una de les zones amb més immigració de Salt: els carrer Àngel Guimerà, Doctor Ferran, Torres i Bages i Ramon Sambola.

Poesia

Reparau aquest rosari

CLIMENT GARAU I SALVÀ

Que farà sa gent major
Quan va carregada d'anys?
Aquells tan garrits tamanys
Han perdut lo seu valor.
Serà com aquell tió
Que un dia el tallaren,
A un racó el posaren,
Per en s'hivern cremar-lo.

De jove ell no pensava
Que li pogués arribar,
Ell anava a disfrutar
A tot ho desafiava.
Sa salut no li mancava,
Això és cosa natural,
Com un famós general
Que sa victòria ha guanyada.

Però el temps no perdona,
Es pes se va carregant,
El qui ho va ignorant
D'espines du sa corona.
Aquesta és una norma
Que tothom la passarà,
Qui no sap estalviar,
Sa popa, un os se li torna.

Aquell que va descuidar
S'esperit d'economia
Sa vida se passaria
Gastant el que va guanyar.
Un dia se trobarà,
Amb molta necessitat,
Ell serà ben menyspreat
De l'amic i del germà.

Una cosa hi ha real,
Dins el curs de nostra vida;
La natural que mos cria
Mos mantén fins el final.
Això és el Déu cabal,
Que de fet mos protegeix,

El qui d'aquí no parteix
El jutja un tribunal.

Aquell qui casa aixecà,
Que comprà un tros de terra,
Va lluitar dins grossa guerra
Però fam no passarà,
En lo que fracassarà,
Si posà fills en el món.
Perjudicis grossos són,
Los haurà d'alimentar,
Per ells ha de treballar
Haurà de sofrir sa dona,
Dins sa vida hora bona,
Cap moment no passarà.

Quan el fill serà major,
Que senyor ell ha creat,
Ara està obligat
A complir sa missió.
Sa mala situació,
Al pare ha arribada,
Ja que feina no ha trobada
Haurà de mantenir-lo.

Ensenyat a lo senyor
És mal de fer canviar,
Ho volgué dissimular
Sent fill de treballador.
A son pare feu pressió,
Que un cotxe li compràs,
D'aquest mode començàs,
A buidar-li es sarró.

Ja tenim es senyor en casa,
I son pare treballant,
Amb el seu tractor llaurant,
Com fa del carro un ase.
No se'n endolava massa,
Que el pare hagués de patir,
Avui mos passa així,
Sinó mirau el que passa.

Els nostres

Sort que són 'dels nostres'

No he sabut mai ben bé què volia dir això 'dels nostres', però sempre ho he entès. Quan algú diu que aquell o aquella 'és dels nostres' entenc que aquell o aquella comparteix algunes idees bàsiques, manera de ser, estil, un cert sentiment de país més enllà de les fronteres autonòmiques..., ja m'enteneu. I supose que per això em sent perplex perquè ahir TV3 va deixar de veure's a les Illes, que des d'ara reben el senyal internacional de TVC, com si foren Alemanya o la Xina. És indignant que després de vint-i-tres anys d'esforços titànics per tenir una cadena de televisió d'abast nacional, vertebradora de l'espai de comunicació, siguin precisament alguns 'dels nostres' els qui facen un pas que ni el PP de Jaume Matas no s'havia atrevit a fer.

Ras i curt: quan el govern tripartit va arribar al poder a Catalunya, TV3 es veia de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó i era la cadena de referència del Principat, igual que Catalunya Ràdio era la cadena de referència radiofònica. El balanç de la seua acció de govern, des d'aquest punt de mira, no pot ser més decebedor. TV3 no es veu a Catalunya Nord, a les Illes solament veuen una cadena de fireta dedicada als estrangers, al País Valencià tenim tres repetidors tancats i el govern valencià fa burla d'aquest cimbell de la reciprocitat que tant de temps ha fet perdre. I al Principat TV3 s'aguantava en un Barça brutal que ni valencians ni mallorquins no podem veure ni escoltar com voldríem mentre Catalunya Ràdio cau i cau. Només hem aconseguit, en canvi, veure a Barcelona Canal9 (en espanyol!) i la IB3Sat, dedicada també als alemanys o als xinesos.

L'epopeia per a fer arribar TV3 de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó és una de les històries més apassionants protagonitzades per la societat civil dels nostres països les darreres dècades del segle XX.

I possiblement la victòria més neta que havíem aconseguit. Hi hagué un temps, ara sembla mentida, que qualsevol ciutadà d'Elx

o de Cotlliure, de sa Pobla o de Saidí tenia un vincle senzill en comú: engegar la televisió i mirar TV3. És cert que TV3 mai no s'ha cregut que fora la televisió de tots, però la seua sola presència era un fet robust i incontestable, el feix més potent que mai havia rel·ligat totes les terres de parla catalana.

No va ser fàcil perquè es va fer contra tota mena d'obstacles, alguns de ben grossos. Amb molta incomprensió a dins i a fora. Madrid no ho veia bé (però què en podíem esperar, si no veia bé ni TV3!). Els socialistes valencians tampoc (conten que Lerma va decidir de fer Canal 9 el dia que un xiquet li va dir que ell no era el president).

Tots els qui van contra el català encara menys. I molts amb interessos econòmics també la miraven amb mals ulls, per més catalanistes que es digueren. Van provar d'amagar-la a base de canviar-la de freqüència.

Van aprofitar que hi sintonitzaven centenars de milers de cases per promoure Canal 9 o La Sexta a base de pispar-ne el canal. Van enviar la guàrdia civil a tallar repetidors. Solament van aturar els atacs més durs la contundent defensa ciutadana de TV3 i l'actitud del president Pujol, un altre 'dels nostres', però tan diferent!

Però ahir es va fer un pas en una direcció nova. L'atac ja no ve de fora, sinó que és arran d'un acord dels governs de la Generalitat de

Catalunya i de les Illes Balears que el senyal de TV3 s'ha deixat de veure a Mallorca. Punt final. Gràcies 'als nostres' que avui governen a una banda i a una altra donant suport al PSOE. I supose que amb l'acord dels 'nostres', que tot i tenir els més alts càrrecs de responsabilitat política i tècnica en la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals no sembla que hagen tingut gens d'interès a aturar aquesta apagada..., o si més no, jo encara no he sentit que l'hagen contestada.

Vicent Partal
director@vilaweb.cat

Salut

Malaltia mental

De Viquipèdia

Una **malaltia mental** és un estat de desordre en el cervell que té com a conseqüència una alteració greu en el pensament, sentiments, emocions o conducta de la persona afectada.

El tractament de les malalties mentals pot ser dut a terme per part d'una especialitat mèdica com la psiquiatria, encara que psicòlegs i metges de família també hi poden intervenir. S'utilitzen medicaments, anomenats psicofàrmacs, psicoteràpia o ambdues combinades.

En les malalties mentals s'estableix la diferència entre neurosi i psicosi, consistent bàsicament en el fet que en la neurosi l'afectat és conscient del que li passa i els canvis en la conducta no tenen tanta intensitat com en la psicosi.

Encara que afecta la conducta i emocions de la persona, a diferència de les malalties físiques, cal no discriminar als malalts mentals i cal que aquests no se sentin estigmatitzats pel fet de patir la seva malaltia.

Al món occidental una de cada 5 persones adultes pateix cada any un desordre mental encara que d'aquests només la meitat tenen símptomes prou greus per afectar la seva vida normal. En els menors de 18 anys les dades d'afectació es redueixen al 12% i gran part dels joves es recuperen sense patir la malaltia en arribar a adults.

Ansietat

L'**ansietat** és una reacció instintiva normal d'autoprotecció que es desencadena davant d'una situació de perill; estimula el nostre organisme impulsant la nostra capacitat d'esforç per lluitar o fugir. Quan l'ansietat ens bloqueja, som davant d'una ansietat patològica.

Per exemple, davant de les proves d'accés a la universitat un cert nivell d'ansietat és positiu: incita l'alumne a estudiar per anar més ben preparat, però si el nivell és excessiu, pot arribar a paralitzar-lo i la seva ment quedarà en blanc pel pànic que li produeix la situació.

Hi ha alteracions orgàniques que s'acompanyen de simptomatologia ansiosa, com per exemple l'hipertiroidisme, l'asma, l'infart agut de miocardi, la malaltia de Parkinson, etc. També és present l'ansietat com a símptoma secundari en molts trastorns de la personalitat: les psicosis maniaco-depressives, les depressions agudes, els trastorns dissociatius, els trastorns psicòtics, etc. L'ansietat és la patologia més comuna de les persones que acudeixen a l'atenció primària. El DSM-IV descriu els trastorns d'ansietat següents:

La crisi d'angoixa, en la qual la persona té una aparició sobtada i inesperada, sense causa justificada, de pànic. Sent terror i té por de tornar-se boja o de morir de cop i volta. La seva capacitat de raonar es paralitza. Acostuma a durar poc (no més d'una hora).

Esquizofrènia

L'**esquizofrènia** (del grec, "schizo": divisió i "phrenos": ment) és una malaltia mental caracteritzada per una pèrdua del judici de la realitat i una àmplia desorganització de la personalitat amb impossibilitat de motivar una conducta i establir propositivitat vital adequada. És causada, probablement, per un defecte bioquímic o microestructural cerebral que a hores d'ara encara no està aclarit del tot.

Existeix una gran varietat de símptomes indicadors d'esquizofrènia. Entre aquests es troben alteracions del pensament, al·lucinacions, moviments anormals i alteracions de la motivació. Cap d'aquests símptomes, però, és patognomònic de la malaltia, la qual cosa genera moltes dificultats per a emetre un diagnòstic. Es postula que diversos factors intervenen en la seva aparició, entre ells l'herència genètica, alteracions en la migració de poblacions cel·lulars durant el desenvolupament embrionari, l'ús de drogues i l'estrès ambiental. És una malaltia crònica però pot millorar amb el tractament, sobretot farmacològic.

L'esquizofrènia es classifica entre les denominades "Psicòsis Endògenes", caracteritzades per una pèrdua del judici de la realitat, detenció o interrupció biogràfica, absència de consciència de malaltia (falta d'insight), símptomes egosintònics, angoixa primària i presència de fenòmens psíquics impropis (deliris, al·lucinacions). Amb el terme "endògena" es vol posar de manifest el fet fonamental que els processos psicopatològics essencials es desenvolupen a l'interior de l'ésser psíquic individual.

L'esquizofrènia es caracteritza comunament pels anomenats "símptomes positius" (exacerbacions del comportament normal) i per "símptomes negatius" (falta o disminució del comportament normal). Els símptomes positius s'agrupen sota el terme psicosis i típicament inclouen deliris, al·lucinacions i desordre del pensament. Els símptomes negatius poden incloure dificultat en la parla, emocions impròpies (incoherència afectiva) o pèrdua d'aquestes i falta de motivació. A més poden aparèixer problemes de disminució neurocognitiva. Aquestes prenen la forma de reducció o deteriorament de funcions psi-

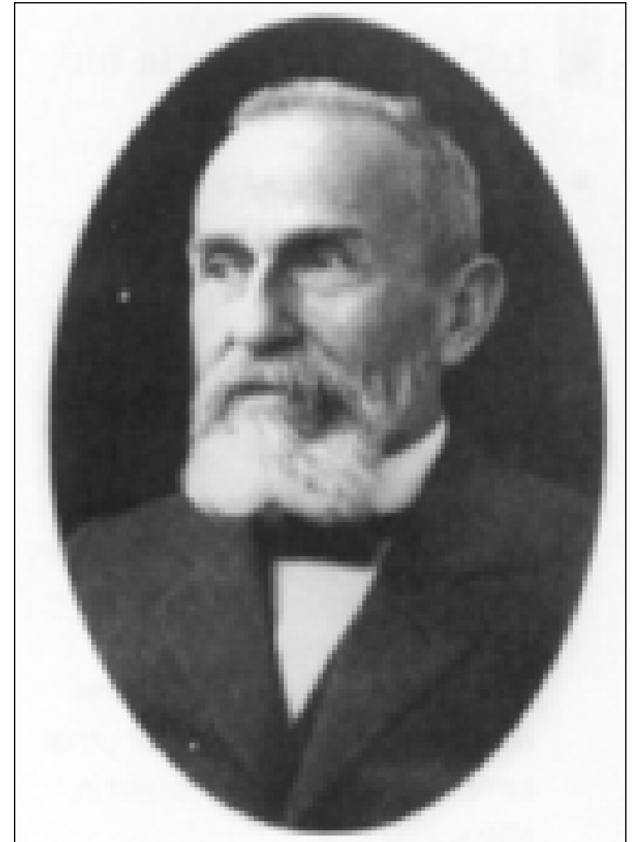
cològiques bàsiques tals com la memòria, l'atenció, la resolució de problemes i la cognició social. L'aparició de la malaltia habitualment té lloc al final de l'adolescència o principi de l'edat adulta, essent els homes propensos a mostrar símptomes abans que les dones.

El psiquiatra Emil Kraepelin fou el primer en agrupar el que anomenava "dementia praecox" i altres formes de malaltia mental. Aquesta classificació fou reanomenada més tard per "esquizofrènia" pel psiquiatra Eugene Bleuler quan es va veure que el nom atorgat per Kraepelin no era el més adequat per a descriure l'estat.

L'enfocament del diagnòstic de l'esquizofrènia ha tingut oposició, sobretot per part de moviments antipsiquiatria, que argumenten que classificar determinats pensaments i comportaments com a malaltia permeten el control social d'individus que la societat troba indesitjables però que no han comès cap crim. Aquest argument, diuen, és una manera injusta de classificar un problema social com a problema mèdic per a permetre la retenció forçada i el tractament de gent que mostra aquest comportament, que és una cosa que es pot realitzar sota el vist-i-plau de la legislació per a la salut mental en la majoria dels països occidentals. Més recentment, ha estat argumentat que l'esquizofrènia és només un dels extrems d'un espectre d'experiències i comportaments, i totes les persones podrien tenir experiències així en la seva vida. Això és conegut com el "model de psicosis continu" o l'"enfocament dimensional" i és argumentat principalment pel psicòleg Richard Bentall i el psiquiatra Jim van Os.

Encara que no s'han identificat les causes definides de l'esquizofrènia, la majoria dels investigadors i clínics de l'actualitat creuen que aquesta malaltia és sobretot un trastorn del cervell. Es creu que l'esquizofrènia pot ser el resultat d'una mescla de predisposició genètica i l'estrès ambiental (la investigació suggereix que successos estressants poden actuar com a factor precipitant d'un episodi esquizofrènic).

També es creu que els processos en

Eugen Bleuler (1857–1939) encunà el terme *esquizofrènia* al 1908

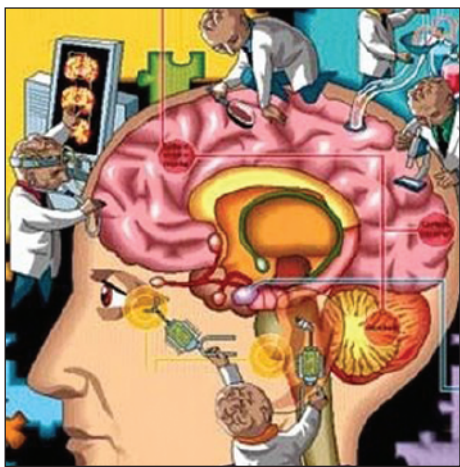
el neurodesenvolupament inicial són importants, en particular aquells que succeeixen durant l'embaràs. A la vida adulta s'ha donat particular importància al trastorn de les vies mesolímbiques que alliberen la dopamina. Aquesta teoria, coneguda com la "hipòtesi dopaminèrgica de l'esquizofrènia", procedeix principalment del descobriment accidental del fet que un grup de drogues que bloquegen el funcionament de la dopamina, conegudes com a fenotiazines, redueixen els símptomes psicòtics. Aquestes drogues han estat objecte d'un gran desenvolupament al voltant de la medicació antipsicòtica que, actualment, és utilitzada com a tractament de primera línia. Malgrat tot, aquesta teoria és massa simplista com per a constituir una explicació completa.

Història

Les primeres dades que poden estar relacionades amb els símptomes de la esquizofrènia daten del 2000 A.C. en el "Llibre dels cors", part de l'antic "Papur d'Ebers". Malgrat tot, un estudi recent de la literatura antiga de Grècia i Roma mostrà que, mentre la població general probablement tenia coneixement dels desordres psicòtics, no hi havia cap condició equivalent al modern criteri de diagnòstic d'esquizofrènia en aquelles societats.

Aquest concepte no específic de bogeria ha estat a l'aire durant centenars d'anys, i l'esquizofrènia fou només classificada com a malaltia mental dis-

tinta per Kraepelin el 1887. Ell va ser el primer a fer distinció de desordres psicòtics entre el que ell anomenava “dementia praecox” (un terme utilitzat per primera vegada pel psiquiatra Benedict A. Morel) i la depressió maníaca. Kraepelin creia que la “dementia praecox” era primàriament un trastorn del cervell i específicament una forma de demència. El va anomenar “dementia praecox” (demència precoç) per a difer-

enciar-lo d'altres formes de demència (com la malaltia d'Alzheimer) que tenen lloc més tard en la vida de les persones. Va utilitzar aquest terme perquè els seus estudis es van enfocar en adults joves amb demència.

El terme esquizofrènia fou introduït per Eugene Bleuler per referir-se a la falta d'interacció entre els processos cognitius i les percepcions. Va ser ell també el primer a descriure els símptomes positius i negatius. Bleuler va canviar el nom degut a que era obvi que el nom de “demència precoç” era enganyós. La paraula “precoç” implicava precocitat en l'aparició dels símptomes, alguna cosa així com una demència prematura en contraposició amb la demència senil de la vellesa. Bleuler va adonar-se'n de què la malaltia no era una demència (no sempre portava a un deteriorament mental) i en ocasions podia manifestar-se tard a la vida.

Amb el nom “esquizofrènia” Bleuler pretenia expressar la separació de fun-

cions existent entre personalitat, pensament, memòria i percepció; no obstant és comú confondre el significat creient que les persones afectades tenen una “doble personalitat”. La esquizofrènia és comú (es creu que la seva prevalença és d'un 1%), encara que incorrectament es pot confondre amb un trastorn de la personalitat múltiple (avui en dia anomenat “trastorn d'identitat dissociativa”). La esquizofrènia no implica que la persona experimenti canvis entre diverses personalitats (encara que pugui sentir veus i relati tenir diferents persones que li parlen). Potser la confusió entre aquests dos trastorns prové, en part, del significat del terme de Bleuler (esquizofrènia vol dir literalment “ment partida o dividida”). El primer cas conegut de mal ús de la paraula per a referir-se a “doble personalitat” fou en un article publicat al 1933 pel poeta T.S. Eliot

En la primera meitat del segle XX, l'esquizofrènia era considerada per la majoria com a “defecte hereditari”, i els

esquizofrènics van ser l'objectiu dels programes eugènics de molts països. Desenes de milers van ser esterilitzats forçosament, la majoria a Alemanya, als Estats Units i en diversos països escandinaus.

La Conselleria de Salut i Consum col·labora en la X edició de la Setmana Sense Fum

El 27% de la població adulta fuma diàriament i el 47,7 % dels joves afirma conviure amb una persona fumadora La Conselleria de Salut i Consum col·labora en la desena edició de la Setmana Sense Fum, que comença avui dilluns amb el lema “La vida sense fum té millor gust”, organitzada per la Societat Espanyola de Medicina de Família i Comunitària (SemFYC).

La Setmana Sense Fum suposa una de les millors iniciatives en el camp de la prevenció de la salut i és, per tant, un referent nacional en la lluita enfront del tabaquisme i compta amb la col·laboració dels professionals d'Atenció Primària de les Illes Balears. S'instal·laran multitud de punts informatius en molts de centres de salut de la xarxa d'Atenció Primària de les Illes i també en Centres Educatius.

El tabac, un problema de Salut Pública

El tabaquisme representa avui un dels problemes més greus de salut pública a escala mundial, amb un cost elevat de morts prematures i evitables, i en malalties i incapacitats totals o parcials.

El tabaquisme es relaciona com a causa d'un total de 29 malalties. De totes les morts atribuïbles al tabaquisme, els tumors malignes ocupen el primer lloc, amb el 43,2%; després les malalties de l'aparell cir-

culatori, amb un 33,7%, i les malalties respiratòries, amb un 23,1%.

El 50% de les persones que moren per causes de tabac veuen disminuïda la seva esperança de vida uns 20 anys. Les morts per tabac són més nombroses que les produïdes per drogues il·legals, sida o accident de trànsit. De cada 1.000 morts a Espanya, 142 es deuen al tabaquisme, 20 a accidents de trànsit, 2 a causa de la sida i 1 pel consum de drogues il·legals.

Dades de tabac a les Illes Balears

L'Enquesta de Salut de les Illes Balears (2006), a majors de 16 anys, destaca que l'edat mitja d'inici en el consum de tabac a les Illes Balears està al voltant dels 17 anys.

Segons, l'Enquesta de Salut de les Illes Balears, el 27% de la població adulta fuma diàriament (amb un predomini d'homes fumadores, un 33,7%, respecte de dones, un 20,3%). Hi ha una davallada de dos punts de les persones fumadores a les Illes Balears, del 29,2% (2001) al 27% (2006).

Per altra banda, el 47,7 % dels joves afirma conviure amb una persona fumadora. El percentatge de persones exfumadores és del 18% i el nombre de persones que mai no han fumat és el 51,6%.

No cal oblidar, a més, les repercussions negatives per a la salut que té el fum del tabac fins i tot per a aquell que no fuma però que està obligat a

respirar l'aire carregat de fum, els fumadors passius.

Programes assistencials

La xarxa de centres d'Atenció Primària de les Illes Balears lideren una part molt important dels programes assistencials de tabaquisme en la nostra comunitat.

La majoria dels professionals sanitaris dels centres de salut duen a terme l'anomenat “consell antitabàquic” en les consultes als pacients i també intervencions mínimes i breus a totes les persones fumadores que sol·liciten ajuda en aquesta matèria.

En Atenció Primària, hi ha un segon nivell d'atenció en matèria antitabàquica, la intervenció avançada a nivell individual i grupal, que la realitzen exclusivament els professionals sanitaris que han estat formats en tallers específics de tabaquisme.

També es desenvolupen programes assistencials de deshabitació tabàquica en la xarxa d'hospitals de les Illes Balears, així com en els Serveis de Prevenció Laboral d'institucions públiques i empreses privades, dirigits als treballadors.

Programes de prevenció

Quant als Programes de prevenció del consum de tabac, destaquen els que es dirigeixen a joves i adolescents, com “Entrau sense fumar”, “El secret de la bona vida”, “Hàbits saludables” o

“Consulta Jove” i “Els joves sabem dir no al tabac”, aquests dos últims també desenvolupats amb la col·laboració d'Atenció Primària.

Acte central

El Pla d'Addiccions i Drogodependències ha organitzat una jornada informativa a la Plaça Major de Palma, el pròxim dissabte 30 de maig, un dia abans del Dia Mundial Sense Tabac.

En aquesta jornada, la Conselleria de Salut i Consum (en col·laboració amb l'Ajuntament de Palma, la SbmFIC i el Col·legi Oficial d'Infermeria) instal·larà una taula informativa i durant tot el matí es realitzaran cooximetries i espirometries, es repartirà material informatiu, a més d'altres activitats, com el repartiment de polseres (amb motius del Dia Mundial) i cendrers per a la platja.

També s'oferirà consell antitabàquic i s'informarà sobre els tractaments que es realitzen en el Servei de Salut en aquesta matèria.

Informació a la web www.info-drogues.caib.es

A la pàgina web www.info-drogues.caib.es poden trobar tota la informació amb l'agenda d'actes de la Setmana Sense Fum, i també visualitzar 3 vídeos de prevenció en tabaquisme que s'han editat des del Pla d'Addiccions i Drogodependències (PADIB).

Cuina

Cigrons guisats a la catalana

4 persones. 2 hores i 15 minuts

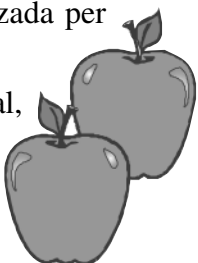
Ingredients:

600 grams de cigrons crus, 1 ceba, 4 tomates madures, 4 ous durs, oli i sal

Picada: 2 grans d'all, 25 g d'ametlles torrades, uns brins de safrà, julivert, sal i pebre

Preparació:

1. Poseu en remull els cigrons, en aigua tèbia, 12 hores abans de fer-los servir.
2. Per preparar-los, escorreu-los, netegeu-los i poseu-los en una olla amb aigua bullent, procureu que no s'interrompi l'ebullició; han de coure a foc viu, aproximadament dues hores, tapats.
3. En una cassola al foc amb oli, sofregiu la ceba tallada fina, quan es comenci a daurar afegiu-hi les tomates ratllades, deixeu coure uns minuts i afegiu els cigrons, poseu-hi un cullerot de l'aigua utilitzada per bullirlos; deixeu coure lentament.
4. En el morter, piqueu les ametlles, afegiu els grans d'all, sal, el safrà, una mica de julivert, poseu-ho tot plegat en la cassola amb els cigrons, deixeu-ho uns moments i serviu després en la mateixa cassola, amb els ous durs tallats per la meitat, a sobre.

La calçotada de Valls

45 minuts

Ingredients:

18 calçots per persona

Salsa salbitxada: 12 tomates madures, 100 g d'avellanes torrades, 4 alls, 1 rama de menta, 1 rama de julivert, 1/4 l. d'oli, vinagre, pebre vermell especial, sal i pebre negre, 2 llesques primes de pa.

Preparació:

1. Talleu una mica les arrels dels calçots per tal de treure'n la terra que tenen.
2. Rosti-los a sobre les brases, feu-los donar la volta, a poc a poc, per tal que quedin cremats per fora però rostits per dintre, durant uns quinze minuts.
3. Finalment se serveixen damunt les «teules», acompanyats amb salsa.
4. Els calçots demanen de ser menjats amb les mans; amb una mà s'estira la part cremada - que es refusa i en l'altra, queda la part rostida, blanca i comestible. Es suca en la salsa i es menja. Salsa:
5. Rosti les tomates a sobre el foc, i els alls pelats també.
6. En el morter, piqueu els alls, les avellanes, la menta, el julivert i el pa, prèviament sucats en vinagre.
7. Després cal que hi afegiu el pebre vermell i les tomates; piqueu una mica més fins que tot plegat hagi esdevingut una pasta. Llavors, afegiu-hi l'oli a poc a poc; tasteu-ho per veure si cal rectificar de sal i pebre.
8. És un deliciós i típic plat del camp, que se sol cuinar a l'aire lliure durant la temporada del calçot.

Botifarra dolça de l'Empordà

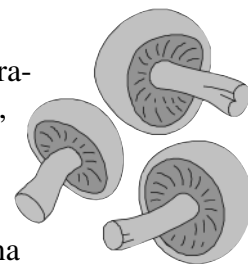
6 persones. 20 minuts

Ingredients:

6 botifarres dolces, 1 vas de moscatell, 3 cullerades de sucre, 1 pela de llimona, canyella en rama, unes llesques de pa.

Preparació:

1. Col·loqueu les botifarres en una cassola plana i punxeu-les una mica.
2. Cobriu-les escassament d'aigua; afegiu-hi també el moscatell, el sucre, la canyella en pols i la pela de llimona.
3. Deixeu-les coure a foc molt lent, fins que el líquid s'hagi espessit com un almívar i es formin un fils molt delicats.
4. En la mateixa cassola, poseu-hi uns trossos de pa torrat, per tal que s'impregnin del líquid i serviules a sobre de les botifarres.
5. Es mengen ben calentes només de sortir del foc -Aquest plat, en ser dolç, també pot menjar-se per postres.

Sardines casolanes

Després de netes les sardines, sense cap ni espina, les ruixarem amb suc de llimó i les passarem per farina per fregir-les. En una cassola amb oli, sofregirem ceba picada, un all, tomaca i pimentó verd també picat molt fi i, en estar sofregits, els afegirem una culleradeta de pebre-roig. Col·locarem les sardines en una plàtera refractària i repartirem el sofregit per damunt de cadascuna; escamparem un poc de formatge ratllat i ho posarem al forn per gratinar-ho. Per servir-les a taula, col·locarem al voltant rodanxes de llima i julivert picat.

Llom de porc amb salsitxes, panses i pinyons

6 persones. 1 hora i 15 minuts

Ingredients:

1 quilo de llom en un tros, 1/2 quilo de salsitxes, 200 g de panses, 100 g de pinyons, 1 ceba, 2 cullerades de farina, 2 dl. de llet, oli, sal, pebre, nou moscada, canyella en rama, 1 dl de vi blanc de bona qualitat

Preparació:

1. Poseu en remull les panses i els pinyons amb una mica d'aigua tèbia, durant un parell d'hores.
2. En una cassola de terrissa, col·loqueu-hi el llom salpebrat, la ceba tallada a tires i la canyella en rama; daureu una mica el llom, afegiu-hi les salsitxes i deixeu-les fregir; després retireu-ho del foc i reserveu-ho.
3. Deixeu coure lentament el llom, a mitja cocció ruixeu-lo amb vi blanc, banyeu-lo repetides vegades amb el seu propi suc. Deixeu que cogui uns trenta minuts.
4. Quan estigui al punt, traieu-lo i deixeu-lo refredar.
5. En la mateixa cassola, traieu la canyella, afegiu-hi la farina, deixeu daurar una mica, removeu una mica i poseu la llet tèbia; removeu amb compte per tal que no es formin grumolls, aromatitzeu-ho amb un xic de nou moscada i proveu el punt de sal.
6. Coleu les panses i pinyons i afegiu-los a la salsa.
7. Afegiu a la cassola les salsitxes. Talleu el llom a rodanxes i torneu-lo a posar a la cassola. Deixeu-lo coure suaument uns quinze minuts més, per tal que s'impregni del sabor de la salsa. Serviu-lo calent en la mateixa cassola.

P E T I T S A N U N C I S

AUTOMOBILS

MECÀNIC LLUÍS. Lluís Martí, 99 Ciutat. 971 245 977

AUTOTÈCNICA MENORCA. Cotxes sense carnet marca AIXAM a 8.000 euróns. Menorca, 24 Manacor, 971 551 302

TALLER COLAUMOTORS. Manteniment, reparacions, pneumàtics, ITV. Valdívia, 2 Manacor. 971 553 850

MOTOR SPORT. Venta i reparació de motos usades i noves. Joan Miró, 14 Manacor. 638 561 825

GROC AUTOESCOLES. Avda. Jaume III, 25 Santa Maria. C/. des Menestrals, 21 Sineu. Sor Francinaina Cirer, 20 Binissalem. www.autoescolesgroc.com 609 641 816

TALLER LLUC RADO. Reparació general de l'automòbil. Plató, 17 Son Ferriol. 971 426 681

TALLER MECÀNIC MARCÉ. Reparació d'automòbils, revisions ITV, cavi d'olis, aire condicionat, parxes. Asegra, 25 local 7 Can Valero. 971 254 369

TALLERS D'ASIVAL. Mecànica, electricitat, xapa i pintura. Revisió ITV. D'Asival, 5 Polígon Can Valero. tallersdasival@telefonica.net 971 759 568

CARROCERIES. Construc-

ció i reparació. Venta i reparació de grues hidràuliques. Ollers, 3 Polígon de Marratxí. 971 604 162

MALLORCALIMPIA. Servei de grua. Reciclatge de tot tipus de vehicles de desfeta, tramitació de baixes i retirada. Valoració màxima en sinistres de menys de 5 anys. mallorcalimpia@hotmail.es 971 101 313

AGENT FIAT. Venta i reparació. Rafel Albertí, 153 Inca. 971 505 979

TALLER FIOL. Manteniment del vehicle. Suspensió, direcció. Frens ITV. Polígon de son Llaut (Santa Maria. Tel. 609 606 497

TALLER GINARD. Venda de cotxes i tractors nous i usats. Carretera de Santa Margalida s/n. Maria de la Salut. Tel. 971 525 731

BORSA
IMMOBILIÀRIA

NOU PIS.COM. Lloguer i venda de pisos. Plaça de Sant Jaume, 13 Manacor. 971 555 567

Directament del promotor, se ven pis a Pollença. 607 209 522

IMMOBILIÀRIA MALLORCA. Beate Pregler. Palma, 17 Sant Joan www.pregler-immobilien.de. Tel. 667 078 450

ASSESSORIA IMMOBILIÀRIA. Administració de fin-

ques, venta i lloguers de vivendes i locals Lepanto, cantonada Provença, 18-1. Manacor 655 810 921

TOMIR. Gestió immobiliària. Plaça Major, 18 Campanet. 971 509 158 www.buscocasa.com. tomir

IMMOBILIÀRIA CALA GAVIOTA. Compra, venda, lloguer i assessorament. Estany, 27 Colònia Sant Jordi. Tel. 971 655 722 www.cala-gaviota.com

GRAN VIOBRA. Construccions en general. Venda i lloguer d'immobles. Plaça Mare de Déu, 7 Colònia info@gran-viobra.com Tel. 971 656 330

IMMOBILIÀRIA TOÑI RUIZ. Isaac Peral, 46 Cala Rajada. Tel. 971 566 54. A Manacor, Plaça de la Constitució, 1 Tel. 971 551 877. www.tonirui.com

NETEGES NORD. Cases (particulars i arrendaments...) Comunitats de veïns. Oficines i comerços. Finals d'obres. Manteniments. Mòbil 625 434 088 electrocorreu netegenord@hotmail.com Pollença

INFOCASACOLOM.COM. La seva immobiliària a Portocolom.

TERRA VIVA IMMOBILIÀRIA. Lloguer de cases a fora vila amb piscina a Mallorca i a Menorca. Si vols llogar per setmanes visita'ns al www.ter-raviva-mallorca.com carrer Major, 36 Alcúdia Tel. 971 546 426

IMMOBILIÀRIA ARBONA Construccions i promocions immobiliàries. Carrer de la Lluna, 92 Sóller Tel. 629 478 226 inmobiarbona.com.

IMMOBILIÀRIA MUNAR. Promotora, compra-venta i lloguer ed'immobles, terrenys i locals comercials. Finançam la seva compra al 100% www.grupjm.es Duc de Rubí, 5 local, 3 Son Ferriol. 971 427 472

BOTIGUES I
MAGATZEMS

EXPERT. Tota classe d'electrodomèstics, aire condicionat. Mare de Déu de Montserrat, 40. Rafal. 871 948 634. Son Oliva, 3 Tel. 971 498 522

PLANTES I FLORS. Can Pel-lisseta. Plaça, 28 Campos. 971 650 317

BALESA. Garroves (i també triturades), ametlles i altres fruits secs, pinsos, cereals i far-ratges. Productes agrícoles. Carretera d'Alcúdia km. 13'800 Sta. Maria del Camí www.balesa.es 971 621 504

CAN FESOL. Ferreteria, adrogueria, pintures, articles de piscina, objectes de regal, parament, juguetes. Carrer Bisbe, 1 Santanyi. Tel. 971 653 128

BOTIGAD'INFORMÀTICA UPI. Venda d'ordinadors i reparació a domicili. La Rambla, 44 B Campos. Tel. 971 650 155 jtoniadrover@gmail.com

PCBOX. Informàtica, servei tècnic, internet, jocs. Ronda des Port, 22. Manacor. www.pcbbox.com 971 843 899

BOTIGA MONTANA. Articles de regal, manualitats, bosses fetes de texans, bisuteria dels anys 40 i actual, adobs de bisuteria... Carrer de sa Mar, 69 Tel. 971 631 563 Sóller

NO ÉS PECAT. Botiga eròtica.AVINGUDA Salvador Joan, 86 baixos. Tel. 971 559 268 Manacor. manacor@noespecado.com

PASTISSERIA FRAU. Pa mallorquí forn de llenya, ensaïmades i pastissos. Sa Lluna, 7. Sóller

LLIBRERIA BOLIC. Educació i vida saludable. Tot tipus de llibres. Gran stock de conte infantil, educació, autoconèixement, teràpies alternatives. També trobaràs objectes de feng shui, de ioga, minerals, oracles i un gran assortiment en encens, ensensors, música per a infants, per meditar, ètnica, dansa del ventre, documentals, pel·lícules... Col·legi, 5 Capdepera. 971 564 434

CIÈNCIES OCULTES

CARTOMÀNCIA. Respostes clares i encertades. Manacor. 666 683 774

SATURNINA, EL NOU TAROT. Ajudam en tots els problemes. Arrabassam d'arrel totes les energies negatives. Cita prèvia 971 469 649

ASTROLOGIA, naturologia, tarot, numerologia, vidència, interpretació de somnis, paraciència. Einès Ojeda. Consultes a Manacor, Ciutat i Menorca. 651 072 677

TAROT, DESEMBRUIXAMENTS. Problemes de parella, protecció de males influències, desavenències familiars. Consultes amb hora prèvia. 971 299 719 607 716 683 Francesc

ASTRÒLEG: Eliseu Gallardo. Lectures particulars, classes particulars i grups, cita prèvia. Andrea Doria, 5 a sobreàtic. Ciutat. Gran Via 688-2-2 cantonada Girona de Barcelona. 696 840 643 www.Astroanamnesis.es

TAROT MIQUEL Treballs ocults, embruixaments i desenbruixaments, protecció personal i negocis, expert en unió i tornada de la parella, protecció enemics. La voluntat. 971 293 967 610 213 002

CONSTRUCCIÓ I
ELECTRICITAT

CONSTRUCCIONS B&O. Construccions i reformes. Carrer Torrent, 9 s' Arenal. 608 583 305

BCLIMA Aire condicionat. Baix des Cos, 25, Manacor. bclima@hotmail.com 971 551 622

CRISTALLERIA DIAMANT. Murals de mirall, instal·lacions comercials, tancament d'alumini, cristall aïllant de seguretat, gravats i bisellats. Bartomeu Calatayut, 5 Son Cladera. 659 682 492

POLIMENTS I VITRIFICATS SASTRE. General Weiler, 29 Inca. 971 503 936

DECOMAR. Envernissats, lacats i pintats. Can Valero, 30 local 13. 629 905 185

PEP MASCARÓ. Reformes d'obra, fontaneria, electricitat, ferro... Can Mete, 6 Pòrtol. 971 797 155

CONSTRUCCIONS SERRA-GARAU. Garriga, 29 Pòrtol. 695 161 139 - 37

ALUMINIS CONSELL. Persianes mallorquines, metal·listeria en general. Masnou, 11 Consell. 971 622 777

ANUNCIAU-VOS A L'ESTEL

(les empreses 25 cèntims la paraula)

Nom ..... DNI .....

Cognoms ..... Tel. ....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el quadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:

L'ESTEL. Carrer Bellavista, 44. 07240 Sant Joan (Mallorca)

REFORMES EN GENERAL. Fontaneria, electricitat, pintura. Instal·lador autoritzat. Urgències 24 hores. www.By-pass.es,kz 654 036 929

BARCELÓ. Muntatges i reparacions elèctriques. Consultoria laboral i fiscal. Nuno Sanç, 23 Manacor. 637 372 306

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, antenes satèl·lit, TDT, telefonia, centraletes digitals. TELMA Naus Poima, passatge A Local 25 Can Valero 971 760 400

HIPERMADERAS. Portes, finestres, persianes, trespols, llistons, gelosies, tarimes, cuines, pèrgoles ... i més. Fusters, 36 Polígon de Manacor. www.HIPERMADERAS.COM 971 555 182

METALISTERIA Son Peretó. Alumini, persianes, cristalleres, oscilobatents, ferro, arrambadors, barreres, ... Son Peretó, 4 Manacor. 971 550 160

CONSTRUCCIONS I REFORMES. Antoni Fernández. Cabana, 47-3-D. Pont D'Inca. 609 844 438

MALLORQUINA DE TOLDOS. Confecció de tendals, cobertura de piscines, motorització i reparacions, tendals de camió. Licorers solar 169-170 nau 33 Polígon de Marratxí. 971 229 714

BANYERES AMIDA. Per un perfecte acabament en la deteriorada, fabricada en vidre acrílic. Fàcil instal·lació sense obres. Licorers, 169-170. Polígon de Marratxí. inf@hotelcanariassl.com. 971 604 284

CARLOS DA MONTE BARRETO. Electricista. Obres, il·luminació, manteniment, instal·lador autoritzat, canvis de tensió, urgències. carlosadamonte@yohoo.com.ar 629981 183

MARGERS. Feim tot tipus de feina amb pedra. A la seca o amb pasta. 666 130 369

INSTAL·LACIONS SOLER. Calefacció, aire condicionat, termos, canvis de canonades, pintura, picapedrers, repara-

cions i obres, electricitat, grup pressió instal·lació i piscines. 617 321 015

ENRAJOLATS I ALICATATS Professionals en construcció. Banyes, cuines, trespols de porcellana etc. 671 446 876 652 187 721

CONSTRUCCIONS M D 2 Cases, xalets, reformes. 971 531 385-635 531 034 971 509 620-615 105 125

XESCMARTI. Paviment continu decoratiu. Paviment impresos, Cantó decoratiu, Enrajolats. Trespols. Sant Joan, 2 Sóller. 646 037 667 xescmarti.com

ECOELÈCTRICA. Electricitat en general. Energia solar. Cobertes fotovoltàiques. Instal·lador autoritzat. Manuel 646 825 308

PINTURES I LACATS. Biel Tugores. Pintura rústica, esponjats, estucats, façanes... Lluc, 180 Inca. 971 515 588

SERVEIS SANITARIS EU MOLL. Instal·lacions sanitàries, calefacció i piscines. Vicenç Buades, 40 Tel 971 865 061

ELÈCTRIQUES MANRESA. Instal·lacions elèctriques, antenes satèl·lit, telefonia mòbil, aire condicionat, venda d'electrodomèstics. Ariel, 12. Cala d'Or. Tel. 971 657 378

CONSTRUCCIONS TOMEU RIBES. Constructors i margers. Sant Josep, 66 Vilafranca. Tel. 670 027 726

ELECTRO ESPORLES. Instal·lacions elèctriques en general. Jaume I, 6 baix. Esporles. Tel. 971 619 025

BALEAR DE MANTENIMENT I AUTOMATISMES. Automatitzi la porta. Basculant, enrrollable, corredora, batent. Venta, instal·lació i reparació. Contacte: 622 210 069 bma.amm@gmail.com

CONSTRUCCIONS JAUME I ROSSELLÓ. Doctor Fleming, 34 A Mòbil 607 858 666 jaumeirossello@terra.es LLubí

MIRANDA GYM. Carrer

ESTÈTICA I PERRUQUERIA

Guasp, 58. Plaça Sant Marino, 6 Coll den Rebassa. 971 267 994

DISSENYADORA DE MODA. Xisca Estremera. Confecció, transformació, arrenjaments. Joan Miró, 113A. 971 287 479 xiscaesmas@hotmail.com

PROFESSORA DE IOGA. Isabelle Ravenstein. Palma, 17 Sant Joan. monpetit@ravenstein.couk. Tel. 618763970

JOANA SEGURA. Depilacions, tractaments corporals i facials, manicura, pedicura, maquillatge. Formentor, 75 Pollença. Demanau hora al 971 530 058

PERRUQUERIA I ESTÈTICA. Antònia Marín. Campanar, 1 Alaró. Demanau hora al 971 518 639

PERRUQUERIA UNIXEX CATI. Carrer Llaneres, 53 Santanyí. 971 653 001

SANDRAMENDEZ. Fotodepilació, fotorejuveniment, fototeràpia antitiques, fototeràpia antiacné. Sant Bartomeu, 114-2-B Consell 696 178 499

ESTÈTICA I MASSATGES MARI. Depilació, manicura, ... Massatges, antirues... i més coses. Carrer Cristòfor Colom, 28. Alcostat de Correus. Porto Colom. Tel. 639 013 315

CANA ROSETA. La perruqueria des del 1931. Avinguda Baix des Cos, cantonada Sant Joan. Manacor. Demanau hora al 971 550 053

PERRUQUERIA DE SENYORES BARCELÓ. Carrer Ramon Muntaner, 43 Ciutat. Demaneu hora al 971 758 957

PERRUQUERIA DE SENYORES MAKÀ. Botànic Bianor, 19, s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 260 756

BELLES FORMES. Depilació laser i normal, massatges, tractaments obesitat, tractament contra les rües, manicura... Pizarro, 13 Manacor. 971 559 533

PERRUQUERIA UNISEX MARIA. Don Pelaio, 4 Manacor. Demanau hora. 685 312 254

L'INFINIT D'UN ESTEL. Tractaments corporals, thai massatge, quiromassatge,

PLATS TÍPICS MALLORQUINS
CUINA DE MERCAT
SOLERA AVALADA PER
TRES GENERACIONS
Dilluns tancat llevat dels Fes'tius

Celler
SON TOREO
C/. Son Torelló, 1 - Telèfon 52 01 38 - 07510 SINEU

reflexoteràpia podal, reiki. Baix des Cos, 39 A Manacor. Demanau hora. 971 556 113

FUSTERIA I FONTANERIA

FUSTERIA AMENGUAL. Portes, persianes, armaris, porxos i cubertes, embigades, vidriera europea, decorats, cuines... Crèdit Balear, 10 interior nau A i B. Es Viver. 971 471 607

TONI JAUME. Armaris encastats, mobles a mida. Sant Rafel, 1 Manacor. 971 554 112

S'AIGONETA. Instal·lacions de fontaneria, calefacció, aire condicionat, tractament d'aigües, energia solar. Plana, 39 Maria de la Salut. 620 410 572

RAFAEL PROHENS. Tornejats, enrevoltillats, restauracions, cèrcol motllura, feines per encàrrec. Arquitecte Gaudí, 6 Manacor. 971 554 285

JOAN DURAN. Restauracions i muntatges, mobles a mida, escales, mobles de cuina, etc. Murillo, 9-B Manacor. 615 672 028

FUSTERIA CANCOLOMET. Sa Rota des Pinar, 7 Maria de la Salut. 971 525 782

FUSTERIA ALSAMORA. Carrer Jesús, 34 Ariany. Tel. 971 830 275

FUSTERIA MONTERO. Mobles a mida i decoració, en fusta o en alumini. Carrer dels Licorers, 26-A. Polígon de Marratxí. 971 605 196

FONTANA. Muntatge i reparació de fontaneria, gas, aire condicionat. 609 676 145

TECNOMETÀLICA. Serral·leria, acer inoxidable, llautó, coure, alumini. Feines per: nàutica, aviació, hostaleria, decoració, etc. Conraders, 37 L-1 Polígon de Marratxí. 971 604 536

MEDICINA

MASSATGES relaxants i ter-

apèutics. Imposició de mans també a domicili. Sant Rafel, 26-A-1 Manacor. 669 448 798

FISIOTERÀPIA. Col. 21. Úrsula Perelló. Carrer Vicenç Buades, 41. Tel. 971 867 003 ursi.perello@gmail.com Port de Pollença

TOP DENTAL PEGUERA. Dr. J. Schmitter. Estètica, implants, ponts... Av. Peguera, 12-A local, 12. Peguera. Tel. 971 685 197 info@zahnarzt-peguera.com

CA'S DENTISTA. Sant Martí, 2 Tel. 971 832 186 Vilafranca

ANIMA'T. Teràpia i Salut, dolors d'esquena, dolors de les articulacions, amb els aparells d'ANIMA'T ara et pots posar millor i cuidar-te a teva fàcil i començar l'alivi a les primeres sessions. Parc, 8 Ciutat. 971 780 301

GABINET D'ACUPUNTURA. Mesoteràpia, massatges, depilació Laser. Alcúdia, 51 Consell. 971 622 579

ESPAITERAPÈUTIC. Doctor Joan Mir, metge de família, màster en sexologia i parella, màster en teràpia de conducta. Estàs satisfet amb la teva relació amb la parella? Pateixes tu o la teva parella alguna trastorn sexual? Pensau separar-vos? Consulta-nos. Font i Monteros, 22-1-A Ciutat www.espaiterapeutic.com 971 919 190

ÒPTICA SANTA PONÇA.. Riu Sil, 10. Santa Ponça. Tel. 971 692 335

MOTONÀUTICA

VERT & VERT. Venta, custòdia, manteniment. Pocoma-co, 10 Can Valero. 971 298 158

NÀUTICA ES FORTÍ. Reparació i manteniment d'embarcacions. Sebastiana Clar, 5 Santanyí. 667 426 972

PERSONALS

TOMEU motos JAUME

Avda Baix d'Es Cós, 74
Tel. 971 55 02 48
07500 Manacor

Fadrí de 45 anys cerca dona de la mateixa edat per am estat i qualque cosa mes. 617 005 901

PRODUCTES NATURALS I ECOLÒGICS

ES RACO DE SES FADES. Massatges, filoteràpia, consultes naturopatia, auriculopuntura. Drenatge linfàtic. Promoció: drenatge reflexològic podal (sis sessions 80 euróns). Drenatge linfàtic (deu sessions 150 euróns). Plaça Jaume I, 6 Llorito. 971 524 478

FARMANATURA. Herboristeria, dietètica, dietes i consells. Passeig Colom, 34 (al costat de la peixateria) Can Picafort. Tel. 971 850 847

FINCA SON BARRINA. La major botiga de productes ecològics. Dimecres de 9 a 17, dijous i divendres de 9 a 20. Dissabtes de 9 a 17. Camí son Frontera,, carretera d'Inca a Llubí km 6 www.mallorcaorganics.com 971 504 540

L'ARC NATURA. Productes biològics, herbes medicinals, cosmètica natural, productes per a celiacs. Bernat Vidal i Tomàs, 23 Santanyí. 971 653 001

BOTIGA CAFETERIA. Degustació de productes ecològics. Venta d'hortalisses ecològiques. Activitats medi ambientals. Autovia de Manacor Km. 40 Vilafranca. Tel. 971 560 631

ECOLÒGICA MALLORCA. Productes per el consum responsable. www.ecologica-mallorca.es. Sa Plaça, 6 Sineu. Tel. 971 520 577

CAN BATLIU. Productes ecològics per a l'agricultura i la jardineria. Productes fitosanitaris. Via Portugal, 25 Manacor. Tel. 971 550 519

CAN COLETO. Vins ecològics. Visites concertades. Convent, 10, Petra. Tel. 971 561 544

ECOFORN. Pa i pastisseria ecològica d'espelta elaborada de manera artesanal sense additius ni conservants. Mediterrani, 2 Porto Cristo. Tel. 615 910 992

FOX FIBRA. Cotó orgànic "ecològic", sense tintes ni lleixivet, ni cap altre producte químic o sintètic. Suau, confortable, antial·lèrgic. Venta a l'engròs i a la menuda al car-

rer Blanquerna, 6 de Ciutat. Tel. 971 200 720

LA CASA NATURAL. Construcció, reformes, ecobioconstrucció, bioclimàtica, aplicació de pintures i vernissos naturals, aïllaments, suro natural per a trespols. Jardineria i agricultura biològiques. Estúdis geobilògics. www.lacasa-natural.net Tel. 971 140 453

RESTAURACIÓ

SA BOTIGA DE BUFFONS. Teatre Cafè Presentacions, acoïadaments, aniversaris, sopars d'empresa, menús especials. Viu el teatre d'una altra manera. Consulta programació a sabotigadebuffons.com Vall-dargent, 29 Ciutat. 660 419 673

CONTINENTE LATINO. Menjar sud-americà. Menú a 5 euróns. Cabrera, 11 Manacor. 971 551 729

POLIESPORTIU SINEU. Menú diari a 7 euróns. Cuina casolana i carn torrada a la carta. 971 521 144

SONTOREÓ: Plats típics mallorquins. Cuina de mercat. Solera avalada per tres generacions. Son Torelló, 1 Sineu. 971 520 138

CELLER CANNOFRE. Menjars per encàrrec a la carta. Enagistes, 3 Manacor. 871 989 110

BINICANELLA. Antic Monestir. Restaurant Rural. Nova direcció: Petra Riera de can Castellar. Arrossos, paleta de me i porcella rostida al forn de llenya. 25 euróns a la carta. Carretera Son Cervera a Capdepera Km. 2. 971 567 270

CAFETERIA CANALLUNA. Plats combinats a 5 euróns. Cana Xisca, 5 local, 4 Pont d'Inca. 971 422 272

CAN LLUÍS. Menú a 6 euróns. Berenars i tapes. València, 37 Manacor. 666 921 823

BAR RESTAURANT VICTÒRIA. Menú diari 8 euróns, dissabte 10, infantil 8. Gremi Forners, 28 Son Castelló 971 432 253

ES CANTÓ DE CAS CONCOS. Menú a 8 euróns, festius a 15, els vespres 14. menú de sopars d'empresa. Menjà per endur-se'n. Cas Concos des Cavaller. 971 839 548

CAN LLERO. Menú diari 8'50. Paelles i porcella rostida per

encàrrec. Dissabtes "Cocido madrileño". A partir de les 18'00 Canya i tapa 1'00 euró. Carretera de Manacor, 359 Son Ferriol. 610 679 643

AVANTE. Menú a 7'50. Carrer mestre Chapi, 26 al costat de l'església. El Viver. 971 473 687

HOSTAL RESTAURANT CAFÈ-HPC. Menjar per endur-se'n, amb 20% de descompte durant tot l'any. Cristòfol Colom, 5 Porto Colom. 971 825 323

AGROTURISME CASSANT. Habitació doble amb berenar, 184 euróns. www.cas-sant.com 971 630 298

ESCOLA D'ALIMENTACIÓ NATURAL. Cursos de cuina energètica bàsica, cuina energètica avançada, cuina medicinal. Rosa Tugores www.llamaviva.com 971 757 617

SES XARXES. Dies feiners menú a 7 euróns. Menjar per endur-se'n. Dissabtes i diumenges xocolata amb xurros. 971 810 402

INTENSIU. Berenars i tapes. Especialitat en anguiles. Diven-dres i dissabtes concert alternatiu. Carrer de les Germanies s/n Muro. Reservau al 971 860 646

ES CELLER. Carrer de l'hospital, 46 Petra. Menú a 8 euróns. A la carta 12 euróns de mitjana. Sopars d'empresa. 971 561 056

LIZARRAN.. Tavernes selectes. Menú a 8 euróns. A la carta i tapes. Fra Juníper Serra, 14 Manacor. 871 989 220

MOTIVITY GLOBAL. Hostesses, models, personal per a esdeveniments... Vicenç Joan Rosselló, 59 Ciutat. 971 455 785

RESTAURANT CAN ARABÍ. A la carta 30 euróns de mitjana. Noces, comunions, banquets d'empreses... Camí de Bellveure, K. 1'20 Binissalem. 971 512 211

RESTAURANT LATAKIA. Menú vegetarià. Especialitat Cuina sirio libanesa. Falafet, Hummus, Tabalé. Carrer Torrent, 5 Ciutat. 971 457 302 608 054 943

RESTAURANT ATÍPIC. Menú diari 12'90. Paella els diumenges i per endur-se'n. Gran assortiment de vins. Joan d'Austria, 12. Badia Gran. 971 785 322

BAR TONI COTXER. Especialitat en tapes variades. Plaça Major, 19 Sa Pobla. 971 540005

RESTAURANT ES CRUCE. Menú a 8 euróns. Carr. Cala Bona. Costa dels Pins. Reservau al 971 840 382

SANT JORDI. Bar Restaurant. Menú a 7'50. Formentor, 73. Pollença. 971 531 536

CASAPAGESA. Vine a gaudir d'un bon berenar, un millor dinar i un insuperable sopar. C/ de la Rectoria, 1 Sóller. 971 638 087

RESTAURANT SA RESIDÈNCIA. Bufet a 9'50. Noces, batejos, comunions. Dissabtes vespres bufet i ball de saló. Ctra. Cala Figuera s/n. Tel. 971 653 560 Santanyí

RESTAURANT SA COMUNA Menú i 7 eurons, a la carta 12 eurons de mitjana. Piscina i solàrium. Banquets de batejos i comunions. Tel. 971 524 697

RESTAURANT CAN PEP SERRA. Gabriel Roca, 87. Colònia de Sant Jordi. A la carta 30 euróns de mitjana. Barca pròpia. Reservau al 971 655 399

RESTAURANT PARISIEN. Menú a 8 eurons. Servei a la carta. Ciutat, 18 Artà. Tel. 971 835 440

BODEGA CAN PANXO. Menjars casolans. A la carta 15 de mitjana. Verge del Carme, 4 Port de Pollença. Tel. 971 866 356

RESTAURANT CAN FERRÀ. A la carta 12 de mitjana. Carrer de Sant Pere, 3 Port de Pollença. Electrocorreu info@canferra.com Tel. 971 867 006

RESTAURANT L'AUP. Cuina de mercat i de graella. Ctra. Pollença (creuer Cala St. Vicenç). Tel. 971 532 606

RESTAURANT CA S'HEREU. Menú del dia a 8. Festius a 15. Vespres a la carta: amanides, pa amb olis, carn i peix a la planxa. Pere Estruch, 1 Binissalem. Tel. 971 886 873

BAR KIKE. Plat del dia 5 més la beguda. Gremi Boters, 5 Son Castelló. Reservau taula al 971 432 028

LES DELÍCIES. Restaurant - pizzeria - barbacoa. Carns a la brasa i peix fresc. Carretera d'Alcúdia a la frontera de la Platja de Muro. Tel. 971 890 273

CAFETERIA BON VI. Plat del

dia, 8 euróns beguda inclosa. Plats combinats, tapes, entrepans. Santa Maria del Camí, 3 Port de Sóller. Reservau al 971 632 057

RESTAURANT CAN MIQUEL. Avinguda de les Dàlies, 31 (davant l'Església) Palmanyola. Reservau al 971 617 727

RESTAURANT CAN JERONI. Menú a 7. Els caps de setmana al vespre a la carta. Carrer de Mossèn Alcover, 11. Son Carrió

CELLER LA PARRA. Cuina típica mallorquina. Paella vegetal, porcella, paella mixta, tumbet... Joan XIII, 84 vora la benzinera. Port de Pollença. Reservau al 971 865 041

MENJARS PREPARATS CANA TERE. Menjars a la mallorquina per endur-se'n. Cada 5 pollastres, un de regal. Avinguda Amèrica, 4, S'Arenal, al costat de la benzinera. Tel. 971 266 745

ES RECÓ DEN BLAI. Menú a 8'25, cafè inclòs. Joan Carles I, 62 de Muro. Reservau al 971 861 050

RESTAURANT MODESTO. Carn a la brasa. Postres casolans. Carrer Torrent de can Botana. Cala Sant Vicenç. Reservau al 626 085 554 971 531 463

RESTAURANT CAS BEATO. Menús a 12, festius a 20. Servei a la carta. Carrer Tanqueta, 1 Randa. Reservau al 971 120 300

RESTAURANT CAS TEULER. Carretera d'Inca a Selva km. 3. Reservau taula al 971 515 777

BAR BARA. Berenars, menú a 6, carta. Ctra. Manacor, km 4'8 Reservau al 971 427 780 Son Ferriol

RESTAURANT CAN TITO. Peix i marisc fresc. Cuina mallorquina. Passeig del Born des Molinar, 2 Reservau al 971 271 016 cantito2001@terra.es

CAFETERIA CLUB NAUTIC CALA GAMBA. Menú Del dia a 8. Tapes variades, paelles i fideuades. Menjars per encàrrec. Passeig Cala Gamba s/n. Tel. 971 262 372

RESTAURANT ES CRUCE. Cuina mallorquina a la carta: porcella, rap a la marinera, cargols, me i picada. Gran varietat de plats per endur-se'n. Carretera Ciutat a Manacor km. 41 Vilafranca. Reservau al 971 560

073

CELLER RESTAURANT SA TRAVESSA. Cuina mallorquina. L'amo és el cuiner. Menú a 9'50. Carrer Murta, 16 Inca. Reservau al 971 500 049

TOT EN SERVEI DOMÈSTIC. Atenció a persones majors i servei domèstic. www.centrodeseleccion.com 971 754 916

988

MIQUEL RIERA. Fabricació de maquinària agrícola. Homologació i matriculació de remolcs. Toros homologats. Ctra. De Felanitx (antiga farinera) Vilafranca. 971 560 314

DESIMPER. Productes de neteja. Ollers, 109 local, 4 Polígon de Marratxí. 607 938 491

MUDANCES MEDITERRANEE. Cada setmana a Alemanya, Suïssa, Mallorca, Eivissa, Menorca, Costa Blanca. www.mudanzas-mediterraneo.com 971 434 155

FILATÈLIA. Vols una valoració dels teus segells... T'interessa comprar o vendre? Vols col·leccionar i no saps la millor manera de fer-ho? Posa't en contacte amb el Grup Filatèlic Gent Cardessana. Clavells, 5 07530 Sant Llorenç. 971 569 377

AUTOESCOLA Lluís Ferrer. Llicència de ciclomotor, permís C (de Camió), Cursos BIP (taxi, ambulància, policia...) Major, 27 Sant Llorenç www.autoescolalluisferrer.com . 971 838 406

MARTA MIMO & TOMEU REINÉS. Complementos de sac i roba. Antoni Maura, 4 Sóller. 661 021 075

CLUB GIMNÀSTIC. S'Arenal Platja de Palma. Camí de cana Gabriela. Dilluns i dimarts gimnàstica rítmica. 971 120 089

CLINICA VETERINÀRIA SINEU. Dilluns, dimecres, divendres i dissabtes d'11 a 13 hores. De dilluns a divendres de 16'30 a 20'00. Carrer des Menestrals, 20. 971 520 349 veterinary@cvsineu.com

INDUSTRIA DE L'EMBALLATGE. Cartonatges Guillama. Gran Via Asima, 29. Son Castelló. 971 431 173

FORCAT Neteges forestals, poda de pins i de palmeres. 637 792 192

ESCOLA DE VOL ES CRUCE. Baptisme de vol. 10 minuts amb pilot 20 euros. Carretera de Manacor km. 42. Tel. 629 392 776

ASSESSORIA PORTO Colom. Assessorament fiscal, contable, laboral. Carrer Cristòfor Colom, 38 Porto Colom.

Necessitam comercials, reporters/es...

Bones comissions

971 858 580

estel@premsaforana.cat

Tel. 971 826 181 aeportocolom@telefonica.net

RENTADURIA TINTORIA JOAN. Cortines, cobertors, catifes, nòrdics... Passeig Colom, 55 Can Picafort. Tel. 971 850 037

LLEÓ VERD. Floristeria, perruqueria canina, animals. Carrer d'Avall, 12 Sineu. Tel. 971 520 789

MAPFRE. Tota classe d'assegurances. Ronda de l'Estació, cantonada Bons Aires. Sineu Tel. 971 520 870 perels@mapfre.com

RECART. Repartiment i manipulació de correspondència. Mòbil 630 678 416 Manacor

FUTUR CLIMA. Venda i reparació d'aire condicionat. Maquinària d'hostaleria i alimentació. Mòbil 678 547 937 s'Illot.

INTERNET I SISTEMES POLLENTIA. La Gola, 11 baixos. Port de Pollença. 971 867 796 info@nchinformatica.com

PUBLICITAT ÀNCORA. Brodats, serigrafia, reclams publicitaris. Margalida Monlau, 48 Son Ferriol. Mòbil 661 711 656

FUTURQUIMIA. Fabricam desinfectants per a piscines, per rentar roba de l'hostaleria, per a rentar vaixelles... Carrer Asipo, nau, 2 Tel. 971 759 259 Can Valero

BALL DE SALÓ SOCIAL STYL. Piano Bar. Donam classes de ball. Els caps de setmana ball per tothom. Carrer de Manacor, 2 Campos. Mòbil 661 565 119

TOLDOS S'ARENAL. Tota classe d'envelats. Sant Cristòfor, 26. Tel. 971 441 980 s'Arenal

nal de Mallorca

PARQUET I ARMARIS MIQUEL COLINA. Parquet, armaris, tarimes, portes, cuines... Marbella, 15 local, 3 can Pastilla. Tel. 971 263 657

CAS FERRER-ARTESANIA EN FERRO. Serralleria, forja artística, metal·listeria, reparació de molins. Carrer Blatera, 2 Son Ferriol. 971 429 579

U.K. IMPORTS. Distribuim cerveses britàniques. Guinnes, Heiniker, Tetley, Cruz Campo... La Creu, 21 Llubí. Tel. 971 522 280

PERFORACIONS AIGÜES MALLORCA. Sondejors d'aigua garantida. Tel. 620 632 714

RESIDENCIA GENT GRAN CALA ESTÀNCIA. Miquel Massutí, 22. Can Pastilla

PISCINES SÓLLER. Construcció de piscines i aljubs. Camí de sa Figuera, 27 Sóller. Tel. 656 951 382

RESIDENCIA GALES. Per a tercera edat. Vàlids i assistits. Possibilitat de subvencions. Assistència mèdica, fisioterapèutica, rehabilitació. Miquel Rosselló alemany, 17 Ciutat. Tel. 971 401 776

METALISTERIA MARTINEZ. Treballam el ferro. L'acer i l'alumini. Gremi Tintors, 16 Son Castelló. Tel. 971 430 156

GALLETES GELABERT Molí d'en Negre, 2 Porreres Tel. 971 647 080

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça .....

C.P. .... Població .....

C.I.F. .... Tel .....

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte
____	____	____	____

Se subscriu **L'ESTEL** per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 40 € anuals

Signatura:

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Carrer Bellavista, 44
07240 Sant Joan (Mallorca)**